

TAMPEREEN YLIOPISTO

Partio ja kasvatustyö

Kasvatusalalla työskentelevien näkemyksiä partioharrastuksen
ja työn yhteydestä sekä kasvatustavoitteista

Kasvatustieteiden tiedekunta
Opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinna
Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma
SATU KORHONEN
Kesäkuu 2009

Tampereen yliopisto

Kasvatustieteiden tiedekunta

Opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinna

SATU KORHONEN: Partio ja kasvatustyö - Kasvatusalalla työskentelevien näkemyksiä partion ja työn yhteydestä sekä kasvatustavoitteista

Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma, 83 sivua, 21 liitesivua

Kesäkuu 2009

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millainen yhteys partioharrastuksella ja kasvatusalan työllä on. Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin kasvatusalalla työskentelevien entisten ja nykyisten partiolaisten näkemyksiä koulun ja partiotoiminnan kasvatustavoitteista.

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena, johon vastattiin sähköisesti. Tutkimuksen ensimmäisen osan aineisto kerättiin marraskuun 2007 ja tammikuun 2008 välisenä aikana. Tutkimuksen osatuloksista raportoin kandidaatin tutkielmassani huhtikuussa 2008. Tutkimuksen toiseen osaan vastattiin tammi- ja helmikuun 2009 aikana.

Tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluivat partiota harrastavat tai harrastaneet opettajat ja muut kasvatusalalla työskentelevät henkilöt. Kyselyyn osallistuneet 215 vastaajaa edustivat iältään, asuinpaikkakunnaltaan, työkokemukseltaan ja partiotaustaltaan erilaisia henkilöitä.

Tutkimustulosten perusteella voidaan päätellä, että useimmat kasvatusalalla työskentelevät henkilöt kokivat partion vaikuttaneen työhönsä positiivisesti. Eryityisesti vaikutusta koettiin yhteistyössä muiden ihmisten kanssa toimimiseen sekä oman kasvatustieteen kehittämiseen. Työelämän vaikutus partiotoimintaan jakoi mielipiteitä. Osa vastaajista piti työtä ja harrastusta liian samankaltaisina voidakseen toimia aktiivisesti molemmissa. Osa kuitenkin kertoi työn auttaneen esimerkiksi harrastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tutkimus osoitti, että vastaajat pitivät partiotoiminnan ja koulun kasvatustavoitteita melko yhteneväisinä. Molempien tärkeimpänä tavoitteena nähtiin, että lapsia ja nuoria tulisi kasvattaa yhteisten sääntöjen noudattamiseen. Merkittävänä kasvatustavoitteena koettiin myös vuorovaikutustaitojen kehittäminen, erilaisuuden hyväksyminen sekä vastuunottoon kannustaminen.

Avainsanat: partio, opettajuus, kasvatustavoitteet

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	PARTIOTOIMINNAN KÄSITTEITÄ JA HISTORIAA.....	7
2.1	PARTIOTOIMINNAN KÄSITTEITÄ.....	7
2.2	SUOMALAISET PARTIOLAISET OSANA KANSAINVÄLISTÄ NUORISOLIIKETTÄ	8
2.3	PARTIOLAINEN OSANA LIPPUKUNTAA	9
2.4	PARTIOLIIKKEEN HISTORIA.....	9
2.4.1	<i>Partioliikkeen perustaja.....</i>	<i>10</i>
2.4.2	<i>Yhden miehen kokeilusta maailmanlaajuiseksi järjestöksi.....</i>	<i>11</i>
2.4.3	<i>Partioliike saapuu Suomeen.....</i>	<i>12</i>
2.4.4	<i>Partioliikkeestä kehittyö Suomen suurin nuorisöjärjestö.....</i>	<i>13</i>
2.4.5	<i>Vaikutteita muualta .....</i>	<i>14</i>
3	PARTIOKASVATUS.....	15
3.1	KASVATUSTAVOITTEET.....	15
3.2	PARTIOMENETELMÄ.....	19
3.3	PARTIO-OHJELMA	21
3.4	PARTIOJOHTAJA KASVATTAJANA.....	22
4	KASVATUS JA KASVATTAJAN TEHTÄVÄT VARHAISKASVATUKSESSA.....	24
4.1	VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET	24
4.2	VARHAISKASVATTAJAN TEHTÄVÄT	26
5	KASVATUS JA KASVATTAJAN TEHTÄVÄT PERUSOPETUKSESSA	27
5.1	OPETTAJA EILEN	27
5.2	OPETTAJA TÄNÄÄN JA HUOMENNA	28
5.3	MITÄ MUUT ODOTTAVAT OPETTAJALTA?	29
5.4	OPETTAJAN TEHTÄVÄT	31
5.5	KASVATUKSEN TAVOITTEET PERUSOPETUKSESSA	32
6	OPETTAJA, EETTISYYS JA ARVOT	34
6.1	OPETTAJAN AMMATTIETIIKKA.....	34
6.2	ARVOT KASVATUKSESSA	35
6.3	KANSANKYNTTILÄ – AKTIIVINEN KANSALAINEN	36
6.4	IHANNEOPETTAJA JA IHANNEPARTIOLAINEN	37
7	TUTKIMUSTEHTÄVÄT	39
8	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	40
8.1	TUTKIMUSOTE	40
8.2	AINEISTON HANKINTA	41
8.3	TUTKIMUKSEN KYSELYLOMAKKEET	42
8.4	TUTKIMUSJOUKKO.....	43
8.5	AINEISTON KÄSITTELY JA ANALYSOINTI	46
8.6	AINEISTON RYHMITTELY	46
8.7	TUTKIMUKSEN RELIABILITEETTI JA VALIDITEETTI	51
9	TUTKIMUSTULOKSET – PARTIOHARRASTUKSEN JA TYÖN YHTEYS.....	53
9.1	PARTIOHARRASTUKSEN YHTEYS KASVATUSALAN TYÖHÖN.....	53
9.1.1	<i>Opettajan ammatilliset valmiudet ja suhtautuminen omaan työhön.....</i>	<i>54</i>

9.1.2	<i>Valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen, vuorovaikutustilanteet</i>	56
9.1.3	<i>Luokanhallinta, erilaiset opetustilanteet</i>	57
9.1.4	<i>Yhteistyö kouluyhteisössä ja hallinnolliset tehtävät</i>	59
9.1.5	<i>Yhteistyö koulun ulkopuolella</i>	61
9.1.6	<i>Kasvatusalan työ ja partio – muiden mielipiteitä</i>	61
9.1.7	<i>Vastaaajien eriävät mielipiteet</i>	62
9.1.8	<i>Tulokset tilastollisen analyysin kuvaamina</i>	63
9.2	KASVATUSALAN TYÖN YHTEYS PARTIOHARRASTUKSEEN	63
10	TUTKIMUSTULOKSET – MIELIPITEITÄ PARTION JA KOULUN KASVATUSTAVOITTEISTA	65
10.1	VASTAAJEN MIELIPITEITÄ PARTIOTOIMINNASTA, SEN PÄÄMÄÄRÄSTÄ JA HARRASTAJISTA	65
10.2	PARTION JA KOULUN TÄRKEIMMÄT KASVATUSTAVOITTEET	67
10.2.1	<i>Partiotoiminnan 10 tärkeintä kasvatustavoitetta</i>	67
10.2.2	<i>Koulun 10 tärkeintä kasvatustavoitetta</i>	69
10.2.3	<i>Partiotoiminnan ja koulun 10 vähiten tärkeää kasvatustavoitetta</i>	70
10.2.4	<i>Partiotoiminnan ja koulun erot sekä yhteneväisyydet</i>	71
10.2.5	<i>Tulokset tilastollisen analyysin kuvaamina</i>	72
11	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	73
11.1	HARRASTUS TYÖN TUkena	73
11.2	TYÖ MUUTTAA HARRASTUSTA	75
11.3	KASVATUSTAVOITTEET TYÖSSÄ JA HARRASTUKSESSA	75
11.4	LOPUKSI	76
	LÄHTEET	78

LIITTEET

1 JOHDANTO

Riemusta kiljuvat lapset, innostuneet katseet, takkatulen hehku, erilaiset pelit ja leikit, muurahaiset teltassa, oksennus makuupussissa, pöydän alla mököttävä kiukkupussi tai mahtava yhteishenki joukkuekilpailussa. Kaikki edellä mainitut kuvaavat tilanteita, jotka ovat mahdollisia niin koulussa kuin partioharrastuksessakin. Partiossa lasten mukana toimii vapaaehtoinen johtaja, koulussa päivätyötään tekee opettaja. Molemmat kuitenkin kantavat vastuuta samoista asioista. Tärkeintä on auttaa, neuvoa, hoitaa ja kannustaa lapsia.

Suomen suurimmassa nuorisjärjestössä, Suomen Partiolaiset ry:ssä toimii noin 13 900 yli 22-vuotiasta johtajaa, jotka osallistuvat jossakin muodossa partiotoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen (Turunen, tutkimusryhmä 2009, 7). Tavoitteena on järjestää toimintaa, joka omaleimaisilla menetelmillään ja pitkäaikaisten perinteiden avulla kasvattaa lapsista ja nuorista aktiivisia, vastuunsa tuntevia yhteiskunnan jäseniä. Määrältään yli viisinkertainen joukko eri alojen opettajia pyrkii samankaltaisiin tavoitteisiin päivittäin omassa työssään (Tilastokeskus 2006). Mitä annettavaa näillä kahdella samaa työtä tekevällä ryhmällä voisi olla toisilleen?

Itse olen toiminut pitkään partion johtajatehtävissä ja nyt olen valmistumassa luokanopettajaksi. Olen siis saanut tarkastella kasvatustyötä näistä molemmista näkökulmista. Koen partioharrastuksen tukeneen ammatinvalintaani sekä opettajana toimimista. Toisaalta luokanopettajan koulutus on avannut silmäni näkemään partiotoiminnassa asioita, joihin en ennen opiskeluaikaa edes kiinnittänyt huomiota.

En koe, että luontoretki ensimmäisen luokan oppilaiden kanssa vähän koulun asfalttipihaa kauemmaksi olisi mahdoton ajatus. Minusta tuntuisi myös oudolta antaa oppilaiden vain kuunnella ja katsella, mielestäni jokaisen pitäisi saada kokeilla ja tehdä itse. Toisaalta mietin retken turvallisuusasioita aikaisempaa tarkemmin ja valmiuteni suunnitella monipuolista toimintaa on koulutuksen myötä parantunut. Uskon, että ilman partioharrastusta jättäisin kuitenkin monta kertaa antamatta oppilailleni mahdollisuuden kokea muutakin kuin matematiikan vihkotehtävät.

Tämän tutkimuksen avulla halusin selvittää muiden mielipiteitä partiotoiminnan ja kasvatusalan työn yhteydestä. Lisäksi tarkastelin, millaisia koulun ja partiotoiminnan kasvatustavoitteita vastaajat pitävät tärkeinä. Kohderyhmäkseni valitsin partiota harrastavat tai

harrastaneet henkilöt, jotka työskentelevät kasvatusalan ammatissa. Suomen Partiolaiset ry antoi minulle mahdollisuuden käyttää verkkokyselylomaketta vastausten keräämiseen, joten toteutin kyselyn sähköisesti. Vastaajia kertyi yhteensä 215. He edustivat partio- ja työtaustaltaan, iältään ja asuinpaikkakunnaltaan erilaisia henkilöitä. Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa tarkastelin vain luokanopettajina toimivien vastauksia. Tuloksista raportoin kandidaatintutkielmassani (Korhonen 2008). Tähän tutkimukseen otin mukaan kaikki vastanneet ja erityisesti tärkeitä kasvatustavoitteita tiedustelin uudella kyselylomakkeella, johon jatkotutkimuksesta kiinnostuneet 56 henkilöä vastasivat.

Teoriaosuuden aluksi esittelen partiotoimintaa, sen historiaa, tavoitteita ja tämänhetkistä ohjelmaa. Sen jälkeen erittelen varhaiskasvattajan ja opettajan tehtäviä koulussa. Luvussa seitsemän tarkennan tutkimustehtäviä, jonka jälkeen siirryn tarkastelemaan lähemmin tutkimuksen toteuttamista. Tutkimustuloksia esittelen luvuissa yhdeksän ja kymmenen. Päätän tutkimuksen pohdintaa ja johtopäätöksiä käsittelevään osaan, jossa pyrin tiivistämään tutkimuksen tuloksia ja esittelen mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 PARTIOTOIMINNAN KÄSITTEITÄ JA HISTORIAA

Partiotoimintaan kuuluu paljon perinteisiä tapoja ja kulttuuria, joka on vierasta partioon kuulumattomille. Partiolla on myös pitkä historia, joka edelleen antaa pohjan tämän päivän toiminnalle. Tässä kappaleessa esittelen pienen osan historiaa sekä käsitteitä, jotka ovat olennaisia tutkimukseen tutustumisen kannalta.

2.1 Partiotoiminnan käsitteitä

”Partio on kasvatustoimintaa, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua heidän yksilölliset ominaispiirteensä huomioon ottaen. Päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen.” (Suomen Partiolaiset ry 2008 (a).)

Tämä vuonna 2008 uudistetun Suomen Partiolaisten peruskirjan päämäärä osoittaa, että partiota voidaan kutsua kasvatuseritykseksi. Jo partioliikkeen perustaja Baden-Powell totesi, että partiojohtajan tulee ymmärtää eri ikäkausien liittyvät tarpeet ja kyettävä siten johtamaan, ohjaamaan ja innostamaan nuorempiaan oikeaan suuntaan. (Baden-Powell 1979, 9.)

Partiotoiminnan perustaja Robert Baden-Powell totesi, että esimerkiksi metsämiesten, tutkimusretkeilijöiden sekä uudisraivaajien työtä ja heidän ominaisuuksiaan voidaan opettaa pojille leikkien sekä erilaisten harjoitusten avulla. Tämä *partiointi* kiinnostaa ja motivoi poikia oppimaan uutta sekä on erittäin kasvattavaa. (Baden-Powell 1979, 23–24.) Baden-Powellin kirjoittamat kirjat käsittelevät aluksi vain poikia ja poikien kasvatusta, mutta kun partio levisi tyttöjenkin harrastukseksi, alkoivat kirjat koskettaa molempia sukupuolia.

Partiotoiminnan tarkoituksena on alusta asti ollut tarjota lapsille ja nuorille mahdollisuus kasvaa tasapainoisiksi, terveiksi, vastuuntuntoisiksi ja itsenäisesti ajatteleviksi yhteiskunnan jäseniksi (Grönholm 2004, 7). Se on vastavoima ”Miks mun pitäis?” ja ”Ei kuulu mulle” -asenteille (Niilo-

Rämä 2008, 12). Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja siihen voivat osallistua kaikki, jotka hyväksyvät sen päämäärän ja arvopohjan. Partio toiminta on puoluepoliittisesti sitoutumatonta ja avointa kaikkien uskontokuntien jäsenille. Suomessa partion kohderyhmään kuuluvat 7–22-vuotiaat lapset ja nuoret, joiden toiminnan tukena ovat aikuiset. Myös aikuiset saavat tilaisuuden kasvaa ja kehittyä monipuolisesti olemalla mukana partio toiminnassa. Liikkeen perusidea on antaa vastuuta kaikille ikäryhmille. Tärkeää on, että jokainen saa tehdä itse. (Hakonen 1995, 13; Niilo-Rämä 2008, 11–12; Suomen Partiolaiset ry 2008 (a).)

2.2 Suomalaiset partiolaiset osana kansainvälistä nuorisoliikettä

Partio toiminnan kattojärjestöinä toimii kaksi maailmanjärjestöä, Partiotyttöjen Maailmanliitto (WAGGGS) sekä Partio liikkeen Maailmanjärjestö (WOSM). Niihin kuuluu noin 38 miljoonaa partiolaista yhteensä 216:sta eri maasta. Maailmanjärjestöjen tehtävänä on partio toiminnan kehittäminen sekä kansallisten partiojärjestöjen tukeminen. Maailman suurimpana nuorisoliikkeenä partio pyrkii myös aktiivisesti toimimaan nuorten elinolojen ja vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi. Nuorten asioita kansainvälinen partioliike ajaa muun muassa YK:ssa ja Euroopan unionissa yhdessä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Tavoitteena on, että nuorten näkökulma huomioitaisiin esimerkiksi kehityspolitiikkaa tai koulutusjärjestelmiä kehitettäessä. (Niilo-Rämä 2008, 17; Suomen Partiolaiset ry 2008 (b).)

Edellä mainittuihin kattojärjestöihin kuuluu Suomessa valtakunnallinen keskusjärjestö, *Suomen Partiolaiset – Finlands scouter ry*. Keskusjärjestö on toiminut Suomessa siitä lähtien kun tyttö- ja poikapartioliitot vuonna 1973 yhdistyivät. Keskusjärjestön tarkoituksena on viedä WAGGGS:in ja WOSM:in tavoitteita eteenpäin ja huolehtia, että partio toiminta Suomessa pysyy maailmanjärjestöjen periaatteiden mukaisena. Keskusjärjestö jakautuu *partio piireihin*, joita tällä hetkellä käynnissä olevan piirirakenteen muutoshankkeen jälkeen on 9. (Niilo-Rämä 2008, 17; Suomen Partiolaiset ry 2008 (c)).

Partio piirit jakaantuvat paikallisyhdistyksiin, *lippukuntiin*. Lippukuntia Suomessa on noin 820. Osa niistä toimii kaupunkien ydinkeskustoissa, toiset taas maaseudulla. Noin 70 prosenttia lippukunnista on yhteislippukuntia, mutta Suomessa on myös erikseen tytöille tai pojille tarkoitettuja lippukuntia. Meripartio toiminta kuuluu olennaisena osana noin 75 lippukuntaan. Aisti-, liikunta- tai kehitysvammaisia partiolaisia eli *sisupartiolaisia* on mukana noin 60 lippukunnassa. Useilla lippukunnilla on tukena taustayhteisö, joka voi olla seurakunta,

aatteellinen tai uskonnollinen yhdistys, kunta, vanhempainneuvosto tai yritys. (Niilo-Rämä 2008, 17; Suomen Partiolaiset ry 2009 (d).)

2.3 Partiolainen osana lippukuntaa

Nykyisin käytössä oleva partio-ohjelma on otettu käyttöön vuonna 2008. Se pohjautuu viidelle ikäkaudelle. Näiden ikäkausien pohjalle rakennetaan jokaisen partiolaisen henkilökohtainen partiopolku, joka määrittelee mitä tehdään ja missä järjestyksessä. Ohjelman lähtökohtana on yksilön kasvu nousujohteisesti. Eri ikäkausissa toimintaa toteutetaan eri tavoin, jolloin pystytään paremmin kohtaamaan lasten ja nuorten tarpeet. Ikäkausijaot ovat ohjeellisia, joten lippukunta voi soveltaa niitä oman tilanteensa mukaan.

Partiotaipaleen ensimmäinen kausi toimitaan 7–9-vuotiaiden *sudenpentujen* laumassa. 10-vuotiaana siirrytään *seikkailijaksi*, jonka jälkeen 12-vuotiaana vuorossa on *tarpojavaihe*. *Samoajat* ovat 15–17-vuotiaita partiolaisia, jotka toimivat oman ikäkausiohjelmansa ohella myös jo nuorempien partiolaisten johtajina. Viides ikäkausi käsittää 18–22-vuotiaat *vaeltajat*, jotka toimivat nuorempien ikäkausien ryhmänjohtajina. Kuitenkin myös vaeltajilla on omia aktiviteetteja, joihin he voivat osallistua. Yli 22-vuotiaat partiolaiset ovat *aikuisia johtajia*, jotka rakentavat ohjelmaa nuoremmille. Aikuiset hoitavat hallinnollisia tehtäviä ja toimivat lippukunnan kantavana voimana. (Niilo-Rämä 2008, 19, 132–136; Suomen Partiolaiset ry 2008 (e).)

Tässä tutkimuksessa käytetään edellisten lisäksi vanhaa ikäkausijakoa, koska useimmat tutkimukseen vastanneet ovat olleet mukana toiminnassa ennen vuotta 2008. Siinä *Partiojohtajalla* tarkoitetaan yli 17-vuotiasta partiojohtajan peruskurssin käynyttä partiolaista. Partiojohtajaksi voidaan kutsua myös muuta partiojohtajan tehtävissä toimivaa aikuista (Hakonen 1995, 21). *Laumanjohtaja* on nuorimpien partiolaisten eli sudenpentujen lähin johtaja. *Akela* toimii koko sudenpentuosaston johtajana (Hakonen 1995, 32–33). *Vartionjohtajalla* tarkoitetaan noin 14–17-vuotiasta vertaisjohtajaa, joka vastaa oman vartionsa toiminnasta yksin tai yhdessä parinsa kanssa (Grönholm 2004, 40–41). *Sampo* on vartionjohtajien tukija ja ohjaaja (Grönholm 2004, 35).

2.4 Partio liikkeen historia

Hakonen (1995, 13) toteaa, että kuluneen 100 vuoden aikana maailmassa on varovaistenkin arvioiden mukaan ollut yli 300 miljoonaa partiolaista. Partio liikkeen noin sadan toimintavuoden

aikana yhteiskunta on kehittynyt hurjasti. Muutoksista huolimatta partioliike on kuitenkin pysynyt elinvoimaisena ja selvinnyt matkalla vaikeistakin ajoista.

2.4.1 Partioliikkeen perustaja

Robert Stephenson Smyth Baden-Powell (B-P) syntyi Lontoossa 22.2.1857 monilapsisen perheen kuudenneksi pojaksi. Hänen isänsä työskenteli Oxfordin yliopistossa, mutta kuoli Baden-Powellin ollessa vain kolmen vuoden ikäinen. Tämän jälkeen perheen elämä oli taloudellisesti niukkaa. Aluksi Baden-Powell opiskeli kotona, jossa hänen äitinsä toimi opettajana. Saatuaan stipendin Baden-Powell siirtyi opiskelemaan sisäoppilaitokseen. Huolimatta kovasta innosta uusia asioita kohtaan, hän ei menestynyt koulussa erityisen hyvin. Jo kouluaikaanaan Baden-Powell kiinnostui tiedustelusta ja seikkailusta. Hän vietti aikaansa esimerkiksi piiloutuen lähimetsiköihin ja erätaitoja harjoitellen. Nämä erilaiset seikkailut opettivat Baden-Powellille taitoja, jotka olivat hyödyksi hänen tulevilla urallaan. (Grönholm 2004, 14.)

Koulun jälkeen Baden-Powell pyrki armeijaan. Armeijan palveluksessa hän lähti vuonna 1876 Intiaan, jossa mahdollistui erikoistuminen tiedusteluun, vakoiluun ja kartanpiirtämiseen. Näissä tehtävissä Baden-Powell menestyi erinomaisesti, joten hän pääsi nopeasti kouluttamaan muita sotilaita. Tuolloin hänen koulutusmetodeitaan, joissa pienet ryhmät toimivat yhden johtajan alaisuudessa, pidettiin harhaoppisina. Myöhemmin Baden-Powell työskenteli muun muassa Balkanilla, Etelä-Afrikassa ja Maltalla. (Grönholm 2004, 14.)

Vuonna 1899 Baden-Powell sai komennuksen takaisin Afrikkaan. Hän nousi kotimaansa kansallissankariksi ja poikien ihannoimaksi henkilöksi johdettuaan Afrikassa käydyssä buurisodassa (1899—1902) Mafekingin kaupungin puolustusta. Baden-Powell käytti 12–15-vuotiaita poikia lähetteinä ja muissa aputehtävissä, jolloin buurisotilaat kuvittelivat kaupunkia puolustaneen varuskunnan huomattavasti suuremmaksi kuin se todellisuudessa oli ja luopuivat lopulta valloitusyrityksestä. Brittiläinen lehdistö oli seurannut tapahtumaa tiiviisti, jonka johdosta Baden-Powellista oli tullut kaiken kansan tuntema. Juuri ennen sotaa Baden-Powell oli julkaissut sotilastiedusteluoppaan, koska hän oli upseerina ja muiden saman ajan henkilöiden tapaan huolestunut nuorison tilasta ja kasvavan sukupolven kyvystä ylläpitää brittiläistä imperiumia. Opastaan varten Baden-Powell tutustui uusiin kasvatusvirtauksiin sekä poikatyötä tekeviin järjestöihin ja yhdisteli niitä. Palatessaan Afrikasta kotiin Baden-Powell huomasi, että englantilaiset nuorisajohtajat ja opettajat käyttivät hänen opastaan opettaessaan tarkkaavaisuutta ja puutöitä. Näiden tapahtumien innoittamana Baden-Powellia pyydettiin suunnittelemaan järjestelmä, jonka

avulla poikia voitaisiin kouluttaa monipuolisemmin hyväksi kansalaisiksi. (Grönholm 2004, 14; Niilo-Rämä 2008, 29, 31.)

2.4.2 Yhden miehen kokeilusta maailmanlaajuiseksi järjestöksi

Partioliikkeen katsotaan syntyneen Englannissa Brownsean saarella vuonna 1907. Baden-Powell halusi kokeilla käytännössä kehittämänsä poikien kasvatusjärjestelmää. Hän oli huomannut, että pahanteossa ja omien mielihalujensa parissa pojat olivat ahkeria. Baden-Powellin mielenkiinto heräsi ja hän päätti kokeilla, olisiko poikien seikkailunhakuisuus ohjattavissa heitä positiivisesti kasvattavaksi toiminnaksi. (Haavisto 1983, 30.) Baden-Powell keräsi yhteen 22 poikaa eri yhteiskuntaluokista ja järjesti heille leirin. Leirillä Baden-Powell sovelsi lapsuutensa, kouluaikojensa ja elämänsä aikana saamiaan kokemuksia ja kasvatustoimintaa varten laatimiaan suunnitelmia. Kokeilu onnistui niin hyvin, että seuraavana vuonna Baden-Powell julkaisi kirjan *Scouting for boys*, joka on suomennettu nimellä *Partiopojan kirja*. (Grönholm 2004, 12, 14–15; Tolin 1987, 23.)

Tämä kirja innoitti satoja tuhansia Brittein saarten poikia ryhtymään partiolaisiksi ja perustamaan omia vartioitaan (Hakonen 1995, 12). Kirjasta, joka oli alun perin tarkoitettu jo perustetuille järjestöille, tuli uuden ja lopulta maailmanlaajuisen partioliikkeen käsikirja. Näin partioliike alkoi levitä ympäri maailmaa. Aluksi toiminta oli tarkoitettu vain pojille, mutta ensimmäiset tytöt liittyivät mukaan jo vuonna 1909. Tyttöjen johtajana aloitti Baden-Powellin sisar, mutta vuodesta 1930 lähtien tyttöjen keulakuvana toimi Baden-Powellin puoliso Lady Olave Baden-Powell. Poikapartiolaisia kutsuttiin nimellä *scout* eli tiedustelija, mutta Baden-Powellin mielestä tämä nimitys ei sopinut tytöille. Sen vuoksi tyttöpartiolaisia ryhdyttiin nimeämään oppaiksi, englanniksi *guide*. Partion perusyksikön muodosti vartio, jonka johtajan nuoret saivat itse valita keskuudestaan. Baden-Powellin suunnitelmana oli rakentaa partiosta nuorten oma leikkiyhteiskunta, jossa toimittaisiin partiolain ja -lupauksen mukaisesti toverillisesti ja rehdisti. Menetelmänä leikki tarjosi mahdollisuuden kasvaa terveeksi, käteväksi, vahvaluonteiseksi ja hyväksi kansalaiseksi. (Grönholm 2004, 12, 15–16; Niilo-Rämä 2008, 29–30.)

Partiolaisten esikuvaksi ja ihanteeksi Baden-Powell valitsi entisaikojen ritarit. Partiotoiminnan keskeisinä asioina hän piti ritarien lakia, ihanteita ja tapoja. Kuten ritarien, myös partiolaisten tulee taistella kaikkea paha ja likaista vastaan sekä auttaa heikkoja ja turvattomia. (Tolin 1987, 23.) Baden-Powell puki partiolaiset sotilaallisiin univormuihin, mutta kielsi ehdottomasti partioliikkeen sotilaallisen luonteen. Yhtenäisen ulkoasun tarkoituksena oli tehdä kaikista lapsista ja nuorista samanarvoisia, vaikka sosiaaliset lähtökohdat saattoivat erota toisistaan

paljonkin. Yhteenkuuluvuuden tunnetta lisättiin pukeutumisen lisäksi omilla tavoilla kuten vasemmalla kädellä tervehtimisellä. (Niilo-Rämä 2008, 30.)

2.4.3 Partioliike saapuu Suomeen

1900-luvun alku oli myös Suomessa otollista aikaa järjestötoiminnan aloittamiselle. Vuosisadan vaihteessa oli perustettu nuoriso- ja urheiluseuroja. Varhaisnuoriso osallistui aktiivisesti pyhäkoulujen toimintaan. Nuoriso suorastaan jänosi ikäkaudelleen suunnattua toimintaa. Paavilaisen (1994, 16) selvitysten mukaan partiotoiminnasta olisi Helsingissä puhuttu ensimmäisen kerran lokakuussa 1909. Tuolloin yliopiston voimistelulaitoksen yliopettaja Viktor Heikel esitteli Baden-Powellin luotsaamaa toimintaa mainosmielessä esitelmänsä kuulijoille. Vuonna 1910 ensimmäiset lehdet esittelivät boyscout-toimintaa toivoen sen leviävän myös Suomeen.

Tämä tuotti tulosta, sillä jo samana vuonna alkoivat kokoontua ensimmäiset partiorhytmät. Usein tytöt ja pojat vain päättivät yhteen kokoontumisesta ja aloittivat toiminnan. Erityisen voimakkaasti partio levisi kaupunkoihin. Ensimmäisten joukkoon kuuluivat Helsinki, Loviisa, Maarianhamina, Porvoo, Rauma, Viipuri, Tampere ja Vaasa. Useilla paikkakunnilla toiminta käynnistyi oppikoulujen yhteydessä. Aluksi toiminta oli hyvin sekavaa, koska valtakunnallista partio-organisaatiota ei ollut vielä perustettu. Niissä paikoissa, joissa partiokirjallisuutta käytettiin toiminnan pohjana, ohjelma saattoi olla jo varsin partiomaista. Lippukunnissa oli kuitenkin usein satoja poikia, eikä tarpeeksi johtajia, jolloin partio oli enemmänkin massatoimintaa. (Grönholm 2004, 16; Niilo-Rämä 2008, 23; Paavilainen 1994, 34–39; Tolin 1987, 34–38.)

Vuonna 1911 suomennettu Partioojan kirja vakiinnutti suomen kieleen uuden sanan – partion. Tätä ennen partiolaisia oli kutsuttu muun muassa poiskoteiksi ja vakoojapojiksi. Tosin lehdistö saattoi vielä 1920-luvullakin käyttää partiolaisista nimitystä boy-scout. Lippukunta-nimitys on ollut käytössä 1930-luvulta asti. Siihen saakka oli sekaisin scout-, boy-scout- tai girlscout-seuroja tai yhdistyksiä. (Niilo-Rämä 2008, 23; Paavilainen 1994, 34–39; Tolin 1987, 35.)

Partioliikkeen synnyn aikaan Suomessa alkoi toinen sortokausi. Suomessa toimiva venäläinen kenraalikuvernööri Seyn suhtautui epäluuloisesti kaikkeen sellaiseen toimintaan, joka saattoi olla merkki suomalaisten valmistautumisesta sotilaalliseen toimintaan. Näille väitteille tukea antoi Venäjällä ilmestynyt lehti Novoje Vremja, joka kirjoitti huhtikuussa 1911, että Suomessa koulutettiin partiopoikia ja -tyttöjä sotilaallisia tehtäviä varten. Epäiltiin myös, että partiotoiminnan tarkoituksena oli kasvattaa suomalaista nuorisoa venäläisvastaisuuteen ja kansalliseen yksimielisyyteen. Näistä syistä johtuen partiotoiminta kiellettiin Suomessa 22.9.1911. Tämän

jälkeen partiolaiset poistuivat katukuvasta. Todellisuudessa toiminta ei kuitenkaan loppunut. (Niilo-Rämä 2008, 23–24; Paavilainen 1994, 59–61; Tolin 1987, 41–44.)

Vaikka valvonta oli tiukkaa, partiolaiset kokoontuivat edelleen. Kokoontumispaikkoina olivat partiolaisten kodit eikä partiovaatteita käytetty, mutta esimerkiksi erilaisia retkiä ja leirejä järjestettiin naamioituina nuorison kesähuviksi. Toiminta maan alla jatkui 8.3.1917 asti, jolloin Venäjällä puhkesi helmikuun vallankumous. Kenraalikuvernööri Seyn pidätettiin ja partiolaiset vapautuivat toimintakiellosta. Tästä hetkestä lähtien partiotoiminta suorastaan roihahti liekkeihin. Uusia lippukuntia perustettiin myös Sisä-Suomeen ja loppukeväästä arvioitiin, että partiolaisia oli Suomessa jopa 18 000. Kaksikielinen, molemmille sukupuolille tarkoitettu valtakunnallinen Suomen Partioliitto perustettiin partiopäivillä helluntaina 1917. Päivillä hyväksyttiin liiton säännöt, partiolaki ja -lupaus, merkkivaatimukset, partiopuku ja -merkit sekä tervehdykset. (Niilo-Rämä 2008, 23–24; Paavilainen 1994, 77–79; Tolin 1987, 44–47.)

2.4.4 Partioliikkeestä kehittyä Suomen suurin nuorisjärjestö

Suomen poliittinen tilanne vaikutti syvästi myös partioliikkeeseen. Vuoden 1918 sisällissodassa partioliike pysyi puolueettomana, vaikka yksityishenkilöinä partiolaiset osallistuivat taisteluihin. 1920-luvulla Suomen Partioliitto jakaantui kolmeksi erilliseksi liitoksi kieli- ja ideologisten ristiriitojen vuoksi. 1930-luvulla jäsenmäärä jälleen nousi ja toiminta oli hyvässä myötätulessa kunnes sotavuosien tullessa toiminta monissa lippukunnissa pysähtyi. Johtajat olivat rintamalla sekä erilaisissa työtehtävissä ja nuoremmat osallistuivat heille sopiviin tehtäviin. Rauhan tultua partiosta kasvoi Suomen suurin nuorisjärjestö, jonka kehitystä vei edelleen eteenpäin suurten ikäluokkien syntyminen. 1960-luvun jäsenmäärän laskun uskotaan johtuvan Suomen politisoitumisesta. Poliittiset nuorisjärjestöt tarjosivat nuorille muodikasta toimintaa. Partio nähtiin vanhanaikaisena, eläkeläisten johtamana järjestönä. Toiminta ei myöskään pysynyt maaltamuuttajien perässä. Lippukuntia olisi tarvittu nopeasti uusille asuinalueille. 1970-luvulla jäsenmäärä jatkoi taas nousuaan. Vuosien puheiden jälkeen, vuonna 1972 perustettiin lopulta yhteisjärjestö, Suomen Partiolaiset ry, joka toimii edelleen. Noin 70 000 jäsenen voimin Suomen Partiolaiset ry on maamme suurin nuorisjärjestö. (Hakonen 1995, 319–323; Niilo-Rämä 2008, 26–28; Vihla 2004, 94.)

2.4.5 Vaikutteita muualta

Baden-Powellilla on kiistaton vaikutus partioliikkeen aikaansaannoksiin ja menestykseen. Hänen saavutuksensa ovat mittavat, katsottiinpa niitä yhden miehen elämäntyönä tai työn vaikutuksena maailman nuorisoa kohtaan. Baden-Powell ei kuitenkaan luonut menetelmäänsä yksin ja aivan tyhjästä, vaan sai epäilemättä vaikutteita aikansa vallitsevista pedagogisista virtauksista.

Bruhnin (1973) mukaan 1900-luvun alussa virisi useita edistyksellisen tai vapauskasvatuksen suuntia, joille oli yhteistä kasvatusoptimismi, lasta kohtaan tunnettu kunnioitus sekä käytännöllisyyden ja aktiivisuuden korostus kasvatusmenetelmänä. Esimerkiksi Baden-Powellin ja amerikkalaisen John Deweyn kasvatustajatuksista on löydettävissä selviä yhteneväisyyksiä. Dewey oli perustamassa uutta kasvatusopillista suuntaa, jota nimitettiin progressiiviseksi, eteenpäinpyrkiväksi. Se tahtoi luoda vanhan tilalle uuden, vapaamman ja oppilaskeskeisemmän koulun. Kouluissa tavaksi tullut, yksipuolinen istuminen ja vastaanottaminen tahdottiin vaihtaa oppilaiden omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen. Progressiivisten pedagogien mielestä tärkeää oli myös tukea oppimisen sosiaalisia näkökohtia esimerkiksi ryhmitöin.

Deweyn kasvatusopin perustana on kaksi pääajatusta: koko elämä on kehitystä ja kasvua sekä kaikki inhimillinen elämä on luonteeltaan sosiaalista. Hänen mukaansa ihminen on muokattavissa oleva olento. Kasvattajan taas on osattava tarttua mahdollisuuksiin, joiden avulla oppilaita voidaan muokata. Kasvavalla yksilöllä on Deweyn mielestä neljä perustarvetta, jotka määräävät hänen toimintaansa. Ne ovat sosiaalinen tarve, halu tehdä, luoda ja rakentaa jotakin, halu taiteelliseen toimintaan ja halu tutkia sekä keksiä asioita. Dewey kritisoi perinteellistä koulua, koska se ei hänen mielestään käyttänyt näitä tarpeita rakentavassa mielessä. Ratkaistakseen tämän ongelman Dewey kehitti tarkoitukseen sopivan probleemimetodinsa, jonka kasvatuskeinona ja päämääränä oli ”*learning by doing*”, tekemällä oppiminen. (Bruhn 1973.) Tätä periaatetta, ja samaa ilmaisua käytti myöhemmin myös Baden-Powell.

3 PARTIOKASVATUS

Kaikessa toiminnassa tulee olla tavoitteita, koska ilman niitä on vaikea saavuttaa haluttua päämäärää. Partio on kasvatusjärjestö, jonka toiminta on alusta asti ollut tavoitteellista. Jo Baden-Powell (Baden-Powell 1979, 11) asetti tavoitteita ja päämääriä partiotoiminnalle. Hän uskoi, että kohottamalla poikien luonnetta ja terveyttä, korvaamalla itsekkyyden palvelualltiudella sekä kehittämällä yksilöllistä, henkistä ja ruumiillista kuntoa pojista kasvaisi kunnan kansalaisia. Näin kehittyneet kunnan kansalaiset taas pyrkisivät yhdessä kohti parempaa maailmaa. (Baden-Powell 1979, 11, 22.) Nämä noin 100 vuotta sitten esitetyt päämäärät elävät edelleen mukana partiotoiminnassa, mutta varsinaisia tavoitteita on uudistettu kuvaamaan tämän hetken tarpeita.

Niilo-Rämä (2008, 96–97) kuvailee partiota kasvatustoiminnaksi, jonka tavoitteena nähdään lasten ja nuorten kasvun tukeminen ottaen huomioon jokaisen yksilölliset ominaispiirteet. Toiminnan päämääränä on kasvattaa yksilöstä sekä kansallisen että kansainvälisen yhteisön jäsen, joka on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen ja itsenäisesti ajatteleva. Näihin tavoitteisiin pyritään partiokasvatuksella, joka koostuu kasvatustavoitteista, partiomenetelmästä sekä partio-ohjelmasta. Kasvatustavoitteet selventävät miksi partiossa ollaan, partiomenetelmä kertoo miten partiossa toimitaan ja partio-ohjelma määrittelee mitä partiossa tehdään (Niilo-Rämä 2008, 97–109). Seuraavissa kappaleissa kuljetan rinnakkain pitkään käytössä olleita vuoden 1974 ja uusia vuoden 2008 tavoitteita sekä menetelmiä.

3.1 Kasvatustavoitteet

Suomen Partiolaisten vuonna 2008 hyväksytyssä peruskirjassa määritellään partiotoiminnan kasvatustavoitteet. Ne selvittävät partion päämäärää ja niihin pyritään partiomenetelmän ja partio-ohjelman avulla. Kasvatustavoitteet ovat sidottuja aikaan ja kulttuuriin. Ajan kuluessa ja siirryttäessä kulttuurista toiseen määritelmä esimerkiksi kunnan kansalaisesta muuttuu. Kasvatustavoitteet koostuvat yleisestä osasta, joka on lisäksi jaettu neljään pienempään osaluokkaan. (Niilo-Rämä 2008, 97–98.)

Yleiset kasvatustavoitteet:

”Partio on monipuolista harrastustoimintaa, jonka tarkoituksena on tukea ihmisen kasvua ottaen huomioon ihmisen kehitysvaiheet ja yksilölliset ominaispiirteet. Partiokasvatuksen tavoitteena on, että yksilö toimii aktiivisesti ja vastuuntuntoisesti suhteessa omaan itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön. Partiossa oppii taitoja, tietoja, asenteita ja arvoja, jotka auttavat elämään kokonaista ja täysipainoista elämää.” (Niilo-Rämä 2008, 98.)

Kasvatustavoitteiden neljä osa-aluetta käsittelevät yksilön suhdetta itseensä, kanssaihmiisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön.

Suhde itseen on:

- oman elämän hallintaa
- terveiden elintapojen edistämistä
- luovuutta ja kekseliäisyyttä
- toimeen tarttumista
- oikean ja väärän erottamista
- oman maailmankatsomuksen muodostamista
- oman jumalasuhteen etsimistä.

Suhde toisiin ihmisiin on:

- ihmisyyden arvostamista
- erilaisuuden näkemistä rikkautena
- kykyä asettua toisen asemaan
- yhteisvastuullisuutta
- reiluutta ja suoraselekäisyyttä, ”oikeamielisyyttä”
- omien tunteiden ja mielipiteiden ilmaisemista tilanteeseen sopivalla tavalla.

Suhde yhteiskuntaan on:

- kykyä toimia ryhmässä ja ryhmää laajemmassa organisaatiossa
- kykyä ja halua osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen
- oman ja muiden kulttuurien arvostamista
- kykyä ymmärtää itsensä osaksi paikallista, kansallista ja kansainvälistä yhteisöä

- sitoutumista ja vastuun merkityksen ymmärtämistä.

Suhde ympäristöön on:

- positiivista, emotionaalista ja suoraa luontosuhdetta
- kykyä liikkua ja toimia suomalaisessa luonnossa (metsässä, merellä, tuntureissa)
- luonnonsuojelun tarpeen tiedostamista ja omien vaikutusmahdollisuuksien tuntemista luonnon varjelemisessa
- vastuuta elinympäristöstä
- luonnon kunnioittamista. (Niilo-Rämä 2008, 98–100.)

Edellä mainitut tarkkaan määritellyt kasvatustavoitteet ovat partiotoiminnassa tällä hetkellä uunituoreita. Aika näyttää, miten ne toteutuvat. Vaikka kirjallisessa muodossa toiminnan tämän hetkiset tavoitteet näyttävät tältä, myös aikaisemmat tavoitteet ja tavat tulevat elämään uusien rinnalla.

Aiemmin partiotoiminnan tavoitteiden pohjana pidettiin vielä nykyistä selvemmin partioaatetta. Suomessa partioaatteen keskeisimmät asiat on koottu partiolupaukseksi ja partioihanteiksi. (Hakonen 1995, 16—17.) Vuoden 2008 peruskirjauudistuksessa myös partiolupauksen ja ihanteiden sanamuotoa muutettiin, mutta niiden perimmäinen tarkoitus on kuitenkin pysynyt samana.

Partioihanteet ja partiolupaus symboloivat partion arvopohjaa nuorten ymmärtämällä tavalla. Partiolupauksen antaessaan partiolainen pyrkii omasta tahdostaan sitoutumaan partion arvoihin. Partioihanteet perustuvat Robert Baden-Powellin alkuperäiseen partiolakiin ja partiolupaus alkuperäiseen partiolupaukseen. (Suomen Partiolaiset ry 2008 (a).)

Partiolupaus (1974):

”Tahdon rakastaa Jumalaani ja lähimmäistäni, isänmaatani ja ihmiskuntaa toteuttaen elämässäni partioihanteita” (Haavisto 1983, 30; Hakonen 1995, 17, Suomen Partiolaisten peruskirja 1974).

Partiolupaus (2008):

”Lupaan parhaani mukaan rakastaa Jumalaani, omaa maatani ja maailmaa, toteuttaa 'ikäkauden' ihanteita ja olla avuksi toisille” (Suomen Partiolaiset ry 2008 (a)).

Partioihanteet (1974):

”Partiolaisen ihanteena on

- Kehittää itseään ihmisenä
- Kunnioittaa toista ihmistä
- Auttaa ja palvella muita
- Tuntea vastuunsa ja velvollisuutensa
- Rakastaa ja suojella luontoa
- Olla uskollinen ja luotettava
- Rakentaa ystäväyttä yli rajojen
- Etsiä elämän totuutta”

(Haavisto 1983, 30; Hakonen 1995, 17; Suomen Partiolaisten peruskirja 1974).

Partioihanteet (2008):

”Partiolaisen ihanteena on

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava
- Rakentaa ystäväyttä yli rajojen
- Tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen
- Kehittää itseään ihmisenä
- Etsiä elämän totuutta”

(Suomen Partiolaiset ry 2008 (a)).

Näiden ihanteiden ja partiolupauksen pohjalle rakentuvat sekä vanhat vuoden 1974 että uudet vuoden 2008 partiotoiminnan tavoitteet. Kasvatukselliseksi päämääräksi molemmissa on kiteytetty auttaminen ihmiseksi kasvamisessa sekä kehittyminen tasapainoiseksi suhteessa itseen, toisiin ihmisiin ja elinympäristöön (Haavisto 1983, 30; Niilo-Rämä 2008, 98—100). Hakonen (1995, 49) vertaa tavoitteita muiden järjestöjen ja koulun tavoitteisiin. Partiotoiminnassa niiden toteutumiseen pyritään kuitenkin erilaisilla toimintatavoilla. Näitä toimintatapoja kutsutaan partiomenetelmäksi. Tämän menetelmän myötä syntyy ero esimerkiksi juuri koulun toimintaan.

3.2 *Partiomenetelmä*

Partiomenetelmällä tarkoitetaan partioliikkeen kehittämää keinojen kokonaisuutta, jonka avulla on mahdollista päästä partion kasvatustavoitteisiin ja sen myötä partion päämäärän toteutumiseen. Se siis kertoo, mitä tehdään ja miten toimitaan, jotta kyse on partiosta. Partiomenetelmällä partiolainen oppii itse ryhmän kanssa tehden ja luonnossa toimien. (Niilo-Rämä 2008, 96—97, 101.)

Partiomenetelmä koostuu kahdeksasta osasta. Sen keskeisenä lähtökohtana on partiolaisen sitoutuminen partion arvoihin. Arvot koostuvat edellä esitellyistä ihanteista, lupauksista, laista ja tunnuksista. Jokainen partiolainen sitoutuu näihin liikkeen arvoihin antamalla partiolupauksen. Partiolaisena toimiminen on henkilökohtainen valinta, mutta partiolupauksen antaessaan lapsen ja nuoren tulisi ymmärtää, mitä lupaa. (Niilo-Rämä 2008, 101, 103.)

Partiosymboliikalla on toiminnassa tärkeä rooli. Sen avulla lapsi ja nuori voi kokea kuuluvansa omaan ryhmäänsä, lippukuntaan ja maailmanlaajuiseen liikkeeseen. Tunnetuimpia partioliikkeen symboleja ovat partiohuivi ja -paita sekä partiotervehdys. Symboliikka kertoo tasa-arvon lisäksi myös partion tarjoamasta kasvatuksesta. Se lisää muun muassa harrastuksen kiehtovuutta. Kolmantena osa-alueena partiomenetelmässä on nousujohteisuus. Tällä tarkoitetaan sitä, että jokainen saa partiossa ikänsä ja kehityskautensa mukaisia tehtäviä, jotka ovat sopivan haasteellisia. Nousujohteisuuteen kuuluu myös yksilön itsenäinen kasvu tavoitteiden, tehtävien, sitoutuneisuuden sekä itsenäistymisen kautta. Nousujohteisuutta pyritään partiotoiminnassa toteuttamaan ikäkausijaolla, jolloin tietynikäiset saavat harjoittaa kuhunkin hetkeen sopivaa ohjelmaa. (Niilo-Rämä 2008, 103.)

Neljäs hyvin perinteinen partiomenetelmän osa-alue on vartiojärjestelmä. Jo Baden-Powellin aikana partiossa toimittiin vertaisryhmissä, joissa asioista päätettiin yhdessä ja samalla vastuuta jaettiin tasaisesti kaikille. Kasvavalle lapselle ja nuorelle ryhmään kuuluminen on erittäin tärkeää. Ryhmässä toimimalla opetellaan muiden huomioon ottamista sekä vuorovaikutusta erilaisten ihmisten kanssa. Erilaisten kokoontumisten ja tapahtumien myötä rakennetaan ryhmähenkeä, joka kannustaa jatkamaan eteenpäin.

Viidentenä palana partiomenetelmään kuuluu tekemällä oppiminen. Se on kuulunut partioon aina. Ajatuksena on, että partiolaiset pääsevät itse kokeilemaan taitojaan, eikä toiminta koostu luennoista ja valmiiden tehtävien täyttämisestä (Grönholm 2004, 11). Tammisto (1994, 342) toteaa, että tekemisessä tärkeintä ei ole valmis tuotos, vaan prosessin aikana opitut taidot. Tavoitteena tekemällä oppimisessa on, että partiolainen harjaantuu samalla arvostamaan omaa ja muiden työtä sekä kokee tekemisen ja onnistumisen iloa. (Tammisto 1994, 342.) Itse tehtäessä tarvitaan kuitenkin myös aikuisten tukea. Heidän tehtävänä on antaa ikäkaudelle sopivan haastavia tehtäviä ja

varmistaa, ettei virheiden kautta oppimista tapahdu liian usein, jolloin se saattaa lannistaa nuorta (Niilo-Rämä 2008, 105–106).

Partiossa eri-ikäiset yksilöt toimivat yhdessä. Aikuisten tehtävä on tukea lasten ja nuorten kasvua, sekä samalla edesauttaa heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiaan. Vaikka toiminnasta pyritään rakentamaan mielenkiintoista ja mielekästä kaikille ikäryhmille, ensisijaisesti huomioon otetaan lasten ja nuorten tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Aikuiselle partio antaa kokemuksia kasvattajan roolista ja mahdollisuuden kehittyä siinä entistä paremmaksi. Partiomenetelmässä aikuisen tuki on tärkeää myös turvallisuuden takaamisen kannalta. Ilman vastuuntuntoisia aikuisia ei olisi mahdollista järjestää esimerkiksi suuria tapahtumia. (Niilo-Rämä 2008, 106–107.)

Kuten jo edellä on mainittu, partion tehtävänä on kasvattaa aktiivisia kansalaisia, jotka ottavat toiset huomioon ja haluavat pyrkiä toimimaan paremman huomisen puolesta. Nämä ovat suuria tavoitteita, joita ei ole mahdollista saavuttaa yhdessä yössä. Tämän vuoksi jo Baden-Powell halusi, että partiolainen pyrki tekemään päivän hyvän työn. Päivän hyvä työ on keino, jolla lapsetkin pystyvät vaikuttamaan ympäristöönsä ja kehittämään sitä parempaan suuntaan. (Niilo-Rämä 2008, 107.) Näin ollen päivän hyvä työ on seitsemäs tärkeä partiomenetelmän osa.

Kun ei-partiolaiselta kysytään mitä hän tietää partiosta, usein vastauksena on toiminnan liittyminen luontoon. Partiotoinnalla on valtavat mahdollisuudet tarjota elämyksiä. Monipuolisen toiminnan, haasteiden ja erilaisten tunnelmien avulla voidaan kartuttaa mieleenpainuvia kokemuksia, joita koulu tai muut harrastukset eivät välttämättä pysty antamaan. Seikkailun kautta nuorinkin sudenpentu voi kokea vahvoja elämyksiä, joiden avulla hän rohkaistuu heittäytymään uusiin haasteisiin sekä huomaa ihmisten erilaisuuden. (Tammisto 1994, 343.) Grönholm (2004, 12) toteaa myös, että elämykset ja seikkailut kasvattavat ryhmän yhteishenkeä.

Toiminta luonnossa pyrkii kasvattamaan jokaisen henkilökohtaista luontosuhdetta. Kun opitaan, miten luonnon helmassa tulee liikkua sekä käyttäytyä ja miten selvittää yllättävistä tilanteista, siitä muodostuu paikka, johon mennään mielellään yhä uudelleen. Tavoitteena näiden lisäksi on myös herättää halu suojella ja havainnoida ympäristöä sekä sen muutoksia (Tammisto 1994, 343.) Hakonen (1995, 226) muistuttaa, että liikkeelle on lähdettävä pienistä asioista. Kun lapsi tottuu alusta asti esimerkiksi kantamaan roskat mukanaan roskakoriin, tavat automatisoituvat jatkuen aikuisiällä (Hakonen 1995, 226).

3.3 *Partio-ohjelma*

Suomen Partiolaisten uusittu partio-ohjelma otettiin käyttöön vuonna 2008. Jokainen lippukunta voi toteuttaa ohjelmaa omalla tavallaan, mutta keskusjärjestö antaa pohjan toiminnan onnistumiselle. Partio-ohjelma perustuu viidelle ikäkaudelle. Ikäkaudet noudattelevat ihmisen luontaisten kehitysvaiheiden tarpeita ja ominaispiirteitä. Näin ollen jokaisella on mahdollisuus osallistua oman kehitysvaiheensa mukaiseen toimintaan. Partio toimintaan voi liittyä haluamanaan ikäkautena, joskin suurin osa lapsista liittyy sudenpentuihin 7–8-vuotiaina.

Ikäkausijaon lähtökohtana ovat yksilön kehitysvaiheet, jotka perustuvat viiteen elämänvaiheeseen. 7–9-vuotias on lapsi ja nuori koululainen, 10–12-vuotias iso lapsi ja koululainen ja 12–15-vuotias varhaisnuori. 15–17-vuotiaat elävät nuoruuttaan ja 18–22-vuotiaat jälkinuoruuttaan. Viisiportainen jako noudattelee siis luontaista psyykkistä kehitystä ja samalla koulumaailmassa tapahtuvia muutoksia. Lippukunnilla on mahdollisuus mukauttaa myös ikärajoja omia tarpeitaan vastaaviksi. (Niilo-Rämä 2008, 109–112.)

Sudenpennot ovat 7–9-vuotiaita partiolaisia. Usein tämän ikäiset lapset ovat innokkaita ja reippaita tutustumaan uusiin asioihin. Koulun aloitus on tuonut mukanaan paljon haasteita, mutta antaa myös mahdollisuuden tutkia ympäristöä eri tavoin esimerkiksi lukemalla ja kirjoittamalla. Tyypillisiä piirteitä sudenpennuissa ovat mielikuvitusmaailmat, ajattelun konkreettisuus, sopeutuvuus, sääntöjen noudattaminen sekä riippuvuus aikuisesta. Partio-ohjelman tavoitteena on opettaa sudenpentua monipuolisen tekemisen kautta toimimaan ryhmässä. Aikuisen antama tuki ja turva on erittäin tärkeää ja omasta johtajasta muodostuu usein tärkeä esikuva. (Niilo-Rämä 2008, 118–119.)

10–12-vuotiaista partiolaisista käytetään nimitystä seikkailija. Seikkailijat ovat yleensä kiinnostuneita erilaisista haasteista ja pienryhmätaidot sekä sääntöjen hallinta on jo kehittynyttä. Ikäkaudelle on tyypillistä vertaisjohtajuuden pienimuotoinen harjoittelu. Partio-ohjelman kasvatustavoitteena seikkailijakaudella on yhteisten sääntöjen noudattamisen harjoittelu sekä yhteistyötaitojen kehittäminen. Seikkailijan tulisi myös kokeilla osaamistaan ryhmän toiminnassa ja saada siitä onnistumisen kokemuksia. (Niilo-Rämä 2008, 120–121.)

12–15-vuotiaat tarpojat elävät varhaisnuoruuden myllerryskautta. Toisaalta ollaan vielä aivan lapsia, hetkittäin kuitenkin jo nuoria. Biologinen muutoskausi on voimakkaimmillaan, jolloin oman minäkuvan kehittyminen ja muutokset saattavat viedä paljon huomiota muilta asioilta. Tarpojalle tyypillistä on hetkellinen innostuminen ja nopea innostuksen laantuminen. Omat ryhmä ja ystävät ovat kaikki kaikessa, toisaalta myös oman tilan tarve kasvaa. Nuori tarvitsee aikuisen antamaa tukea ja rajoja, mutta hänelle tulee muistaa antaa myös liikkumatilaa ja mahdollisuuksia

kokeilla omia rajojaan. Ikäkauteen kuuluu kiinnostuminen vastakkaisesta sukupuolesta, jolloin erilaiset partiotapahtumat antavat luonnollisen mahdollisuuden toimia yhdessä. Kasvatustavoitteena tarpojalle on käytännön taitojen soveltaminen. Hänen tulisi pystyä perustelevaan toimintansa ja ohjaamaan sitä kohti oikeaa. (Niilo-Rämä 2008, 123–124.)

Samoajat ovat 15–17-vuotiaita partiolaisia. Tässä vaiheessa biologinen kehitys alkaa tasoittua. Samoaja on selvästi nuori, mutta ei vielä kuitenkaan aikuinen. Hän pystyy toimimaan sujuvasti sekä itsenäisesti että ryhmässä. Usein samoaja osaa jo opettaa taitojaan muille ja kehittää samalla itseään. Tärkeää on ryhmäytyä samalla tavalla ajattelevien kanssa, jolloin partiotuttavuuksia haetaan jo omaa lippukuntaa kauempaa. Samoajien kasvatustavoitteina on oma-aloitteisen vastuunkannon kehittäminen, ympäristön ja yhteisön hyväksi toimiminen sekä erilaisten tapojen ja näkemysten ymmärtäminen. (Niilo-Rämä 2008, 127.)

Vaeltajat ovat partio-ohjelman vanhimpia toteuttajia, lukuun ottamatta tietenkään aikuisia johtajia. Kauden aikana kehitytään vähitellen aikuisiksi. Vaeltajat kehittävät taitojaan pitkäjänteisesti ja pystyvät kantamaan vastuullisiakin tehtäviä. Usein opiskeluelämä alkaa tässä vaiheessa, joka saattaa irrottaa vaeltajan tutusta ja turvallisesta ympäristöstä ja samalla myös aktiivisen harrastamisen parista. Näin ollen vaeltaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan projekteihin ja erilaisiin tapahtumiin. Vaeltajakauden kasvatustavoitteita ovat elämäntavan kehittäminen arvopohjan mukaiseksi. Vaeltajan tulisi myös kantaa vastuunsa omista valinnoistaan. (Niilo-Rämä 2008, 129–130.)

3.4 Partiojohtaja kasvattajana

Suomen partiolaisten ohjelmaudistuksen myötä johtamisesta on tullut uusi ja entistä paremmin huomioitu taitoalue partio-ohjelmassa. Harjoittelu johtamistehtäviin alkaa jo sudenpentuikäisenä, jolloin nuori partiolainen saa hoidettavakseen pieniä vastuullisia tehtäviä. Tehtävien haasteellisuus kasvaa nousujohteisesti jatkuen koko partiopolun. Yli 22-vuotiaita kutsutaan aikuisiksi. Aikuisten rooli on tullut aiempaa keskeisemmäksi kaikkien nuorempien ikäkausien johtamisessa. (Grönholm 2004, 85—86; Niilo-Rämä 2008, 132—133, 154.)

Partiojohtajalla on vanhempien ja opettajan kanssa lapsen elämässä tärkeä kasvattajan rooli. Vanhemmillä on kyky ja oikeus kasvattaa lastaan haluamallaan tavalla, opettajalla tukena on koulutus. Partiojohtaja kuitenkin toimii useimmiten ilman kasvatuksellista ja pedagogista koulutusta, ikänsä puolesta yleensä myös ilman omien lasten tuomaa kasvatuskokemusta. Näin

ollen toimintamallit ja taidot on ammennettava omista partiokokemuksista ja järjestön tarjoamasta koulutuksesta. Näiden avulla tehtävä helpottuu ja johtajatoiminnasta saa elämyksiä itselleen.

Niilo-Rämä (2008, 239) ja Hakonen (1995, 78) toteavat johtamisen olevan työskentelyä oman persoonan avulla. He myös muistuttavat, että yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa johtaa ei ole olemassa. Partiossa johtaminen ei voi olla samanlaista kun koulussa tai työpaikalla, vaan sen on oltava nimenomaan partiossa johtamista. On huomioitava, että lapset ja nuoret ovat toiminnan kohderyhmänä ja aikuiset toimivat sen mahdollistajina. Ensiksi tulee tukea sekä auttaa lapsia ja nuoria kasvamaan, vasta sen jälkeen voi keskittyä johtajatehtävässä kehittymiseen.

Johtamistyyliin vaikuttavat johtajan persoona, johdettava ryhmä ja tilanne. Sama johtajakin voi johtaa tilanteesta riippuen monella eri tapaa. Tärkeää olisi tunnistaa omat vahvuudet ja heikkoudet sekä tiedostaa oma johtamistyyliinsä. Vaalikivi (1983, 52) kehottaa muistamaan esimerkin vaikutuksen kaikessa koulutuksessa. Koulutuksen pohja putoaa, jos johtaja puhuu toista ja tekee toista (Grönholm 2004, 128). Partio toiminta on vapaaehtoista, joka asettaa omat haasteensa johtajalle. Johtajan tulisi suunnitella ja toteuttaa partio-ohjelmaa niin, että se kiinnostaa kohderyhmäänsä, jolloin jäsenet myös pysyvät mukana toiminnassa. Vapaaehtoisuuden toinen puoli, johtajan oma vapaaehtoisuus edellyttää aitoa innostusta tehtävää kohtaan. Palvelemisen, suunnittelun ja vastuunkannon taakka voi olla raskas, mutta myös paljon antava ja hauska. Kuinka johtaja pestinsä kokee, riippuu paljon omasta itsestä. (Niilo-Rämä 2008, 242.) Niilo-Rämän (2008, 11, 168) tärkeä muistutus on, että jokaisen aikuisen ei tarvitse jatkuvasti olla mukana sataprosenttisesti, vaan välillä on mahdollisuus pitää taukoa ja kerätä uusia voimia tuleviin koitoksiin.

4 KASVATUS JA KASVATTAJAN TEHTÄVÄT VARHAISKASVATUKSESSA

Lapsen syntymä on vanhemmille ihmeellinen tapahtuma ja kokemus. Jo ensimmäisistä tunteista lähtien lasta aletaan kasvattaa tähän maailmaan ja yhteiskuntaan sopivaksi yksilöksi. Lapselle opetetaan syömistä, nukkumista ja muiden ihmisten kosketuksen vastaanottamista. Vähitellen hänelle opetetaan liikkumista, puhumista ja vuorovaikutustaitoja. Näiden taitojen opettamisen voidaan sanoa olevan jo osa kasvattamista. Koko varhaislapsuuden ajan lasta kasvattavat yleensä eniten vanhemmat. Päivähoito- ja kouluikäisenä lapsen kasvatusta maailmaan liittyvät hoitajat, opettajat ja ikätoverit. Lapsen kehittyessä häntä kasvattavat yhä enemmän myös yhteiskunta ja sen säännöt.

Jokainen meistä on kasvattajana erilainen. Yksilön omaan kasvatustapaan vaikuttavat henkilökohtaiset arvostukset, maailmankatsomus ja elämänfilosofia. Kasvattajan tulee miettiä millaisia asioita ja piirteitä haluaisi välittää lapselle. Kasvatustietoisuuteen kuuluu myös pohtiminen, millaista on hyvä vuorovaikutus lapsen kanssa – miten lasta ohjataan, kuinka tunteita hyväksytään ja käsitellään, millainen on hyvä kasvuympäristö. Vaikka kasvattajan sanotaan kasvattavan persoonallaan, opetus- ja kasvatustyötä ohjaavat ja määrittelevät useat lait ja säädökset.

4.1 Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Noin 50 prosenttia suomalaisista alle 7-vuotiaista lapsista osallistuu jollakin tavalla kodin ulkopuolella toteutettavaan päivähoitoon (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2007). Nämä lapset kasvavat ja kehittyvät kotikasvatuksen lisäksi yhdessä muiden lasten sekä päivähoitotyöntekijöiden kanssa. Suomalaista päivähoitoa määrittelevät ja ohjaavat lasten päivähoitoa ja esiopetusta koskevat lait ja asetukset sekä varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset. Laki lasten päivähoitosta määrittelee päivähoitotyön tavoitteeksi kotien tukemisen kasvatustehtävässä sekä lapsen persoonallisuuden tasapainoisen kehittämisen yhdessä perheen kanssa. Päivähoitotyön on myös tarjottava lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti

tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen myönteinen kasvuympäristö. (Laki lasten päivähoidosta 1983/304 2 a §.)

Nämä tavoitteet määräävät päivähoidossa tehtäviä suunnitelmia ja toiminnan toteutusta. Lain lisäksi vuodesta 2003 saakka päivähoitotyötä on ohjannut varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Se on laadittu koko maassa toteutettavan varhaiskasvatuksen yhdenvertaistamiseksi sekä sisällön ja laadun kehittämiseksi. Sen mukaan varhaiskasvatuksessa on tärkeää korostaa lapsuuden itseisarvoista luonnetta sekä ohjata lasta ihmisenä kasvamisessa. Koko elämää koskettavia päämääriä ovat henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, toiset huomioon ottavien käyttäytymismuotojen ja toimintatapojen vahvistaminen sekä itsenäisyyden asteittainen lisääminen. Kun lapsi voi kokonaisvaltaisesti hyvin, hänellä on hyvät kasvun, oppimisen ja kehittymisen edellytykset. (Stakes 2005, 11—14.)

Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna suomalaisilla lapsilla on oikeus osallistua maksuttomaan esiopetukseen. Pääsääntöisesti tämä tarkoittaa, että esiopetus aloitetaan 6-vuotiaana. Poikkeuksen muodostavat vamman tai sairauden vuoksi koulunsa 6-vuotiaana aloittavat lapset, jotka voivat osallistua esiopetukseen jo 5-vuotiaana. Esiopetukseen osallistuminen on lapselle vapaaehtoista, joten huoltaja tekee päätöksen osallistumisesta. Vuodesta 2005 asti noin 99,9 prosenttia 6-vuotiaiden ikäluokasta on osallistunut esiopetukseen. (Opetushallitus 2007.)

Esiopetuksen tavoitteena on parantaa lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä tukea lapsen sosiaalisten taitojen ja terveen itsetunnon kehittymistä myönteisten oppimiskokemusten avulla. Tavoitteeseen pyritään yhdessä kodin ja huoltajien kanssa. Toisena tavoitteena on, että mahdolliset kehitykseen ja oppimiseen vaikuttavat ongelmat havaittaisiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jolloin niihin voidaan puuttua riittävän varhain ja ehkäistä siten ongelmien ilmeneminen myöhemmin. (Opetushallitus 2007.)

Esiopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä päättää opetushallitus. Opetussuunnitelman perusteissa annetaan määräykset muun muassa erityistä tukea tarvitsevien lasten esiopetuksesta, oppilashuollosta, oppilaan arvioinnista sekä yhteistyöstä kodin kanssa. Opetussuunnitelmaa voidaan muokata kuntakohtaisesti ja myös vanhemmilla on mahdollisuus osallistua suunnitteluun ja tavoitteiden asettamiseen. Esiopetuksesta vastaavat useimmiten opettajat, joilla on luokanopettajan tai lastentarhanopettajan koulutus. (Opetushallitus 2007.)

4.2 Varhaiskasvattajan tehtävät

Varhaiskasvatuksen parissa työskentelee moniammatillinen kasvattajayhteisö, jonka toimintaa ohjaa yhteiskunnan määrittelemät arvot ja toimintatavat. Pelkkä näiden lakien ja määräysten noudattaminen ei riitä, vaan kasvattajan on myös tiedostettava oma kasvattajuutensa sekä sen taustalla olevat arvot ja eettiset periaatteet. Oman työn analysointi ja arviointi auttavat kasvattajaa toimimaan tietoisesti mahdollisimman eettisesti ja ammatillisesti. (Stakes 2005, 16—17.)

Varhaiskasvatuksessa kasvattaja on tekemisissä hyvin erilaisten lasten kanssa. Lapset edustavat montaa eri ikäluokkaa ja esimerkiksi perhetaustat voivat olla hyvinkin erilaisia. Niinpä kasvattajalta edellytetään erityistä ammattitaitoa, herkkyyttä ja valmiutta reagoida lapsen tunteisiin ja tarpeisiin. Kasvattajan tulee myös mahdollistaa aikuisten ja lasten yhteisössä hyvä ilmapiiri, jossa lapset voivat kokea yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta. Kasvattajan pitää pyrkiä tukemaan lapsen sosiaalisten suhteiden jatkuvuutta. Näihin tavoitteisiin yltyminen edellyttää kasvattajalta valintojen tekemistä. On tärkeää suunnitella toimintaa sekä rakentaa turvallinen ympäristö, jossa näkyy lapselle ominainen tapa toimia sekä sisällön suuntaaminen. Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuuden tulisi ohjata kasvattajan toimintaa niin, että hän tiedostaa lapsen kasvun ja oppimisen mahdollisuudet. (Stakes 2005, 16—17.)

Erytisest i varhaiskasvatuksessa korostuu lapsen kannustaminen omatoimisuuteen. Näin lapsi saa iloa onnistumisestaan, mutta tarpeen vaatiessa myös apua vanhemmalta. Päivittäisessä toiminnassa tulisi välittää kulttuurihistoriallisesti tärkeitä kokemuksia sekä eri tieteenalojen tuottamaa tietoa. Kaikessa toiminnassa kasvattajien tulee kunnioittaa lapsen, vanhempien sekä toistensa kokemuksia ja mielipiteitä. Kunnioitus yhdessä ammatillisen koulutuksen, kokemuksen ja kehittymishalun kanssa toimii kulmakivenä laadukkaalle varhaiskasvatukselle. (Stakes 16—17.)

5 KASVATUS JA KASVATTAJAN TEHTÄVÄT PERUSOPETUKSESSA

Jokainen Suomessa asuva lapsi on oppivelvollinen. Oppivelvollisuuden alettua sinä vuonna kun lapsi täyttää 7 vuotta, kunta osoittaa hänelle lähikoulupaikan. Normaalisti yhdeksän vuotta kestävä perusopetuksen aikana lapsi viettää koulussa aikaa noin 9000 tuntia. Ei ole siis aivan sama kuka lasta opettaa ja miten opetusta annetaan. Perusopetuksen luokkia 1-6 opettavat pääasiassa luokanopettajat ja luokkia 7—9 opettaa yleensä aineenopettajat, joilla on pätevyys opettaa myös lukiossa. (Volanen 2002, 27—28.) Opettajan ammatti ja sen arvostus ovat kokeneet suuria muutoksia viime vuosikymmeninä ja se elää jatkuvassa muutostilassa edelleen. Työ on muuttanut muotoaan varsinaisesta opettamisesta enemmän ohjaamisen ja kasvattamisen suuntaan. Samalla opettajalta odotetaan yhä monipuolisempaa yhteistyötä eri tahojen kanssa. Tällaiset muutokset heijastelevat osaltaan sitä, miten yhteiskunnan jäsenet arvottavat opettajan ammattia.

5.1 Opettaja eilen

1800-luvun loppupuolella kansakoulunopettajat saapuivat pitäjien ensimmäisiin kouluihin uusina ammattimiehinä, joihin suhtauduttiin varauksellisesti. He muodostivat aivan uuden sosiaalisen ryhmän, jonka yhteiskunnallinen status riippui monista tekijöistä ja muokkautui erilaiseksi paikkakunnasta riippuen. Ammattikunta poikkesi perinteellisistä oloista muun muassa siten, että monet sen edustajat olivat jo tuolloin naisia. Ennen pitkää kansakoulunopettajat saavuttivat kuitenkin keskeisen aseman kylän sivistyselämässä ja myöhemmin myös henkisen elämän johdossa. Etenkin alemmasta keskiluokasta lähtöisin olevat opettajat pääsivät lähelle kansaa ja saivat hyväksynnän. Pikkuhiljaa kansakoulunopettajat olivat pitäjän monitoiminnaisia ja -miehiä, jotka olivat perustamassa edistysseuroja, nuorisoseuroja, torvisoittokuntia ja urheiluseuroja. Sotavuosiin saakka opettajiston arvostus yhteiskunnassa oli merkittävä. (Numminen 1988, 13; Viljanen 1992, 50.)

Numminen (1988, 14) kuvaa sotavuosien jälkeistä aikaa muutoksen aikana. Opettajat eivät tehneet työtään enää pelkkänä kutsumustyönä, vaan ryhtyivät muiden työntekijöiden tavoin esimerkiksi palkkataisteluihin. Opettajat alkoivat vierastaa näkemystä, että heidän pitäisi olla jatkuva esikuva ympäristölleen ja lapsille. Alettiin korostaa, että opettajakin on aivan tavallinen ihminen, jolla on elämä myös koulun ulkopuolella ja samat vapaudet kuin muilla kansalaisilla.

1960- ja 1970-luvun yhteiskunnalliset muutokset suuntasivat opettajat pitäytymään enemmän muodollisissa tehtävissään. Hallinnolliset tehtävät lisääntyivät ja kaikkialle tarvittiin lisää virkamiehiä. Nämä hallinnolliset kuviot saattoivat muodostua hyvinkin mielenkiintoiseksi toiminnaksi. Numminen (1988, 15) toteaaakin, että kaiken tämän keskellä koulutyön varsinaiset kohteet, lapset ja nuoret, saattoivat jäädä vähemmälle huomiolle. Opettajien kiinnostus hallinnollisia tehtäviä kohtaan kasvoi ja monet opettajat ajattelivat siirtymistä uusiin, muodinmukaisilta tuntuviin tehtäviin. Tämä kaikki johti opettajiston itsetunnon laskuun eikä opetustyö näyttänyt enää kovin arvostetulta yhteiskunnalliselta toiminnalta. 1980-luvulla ilmiölle alkoi kasvaa vastavaikutus. Opettajistoa arvostettiin jälleen ja opetustyön tärkeys myönnettiin yleisesti.

5.2 Opettaja tänään ja huomenna

1990-luvun suomalaisen yhteiskunnan murros on muuttanut pysyvästi koulun ja samalla opettajan asemaa. Koko koululaitos on pakotettu Luukkaisen (2005, 12) mukaan pohtimaan rooliaan sivistyneen yhteiskunnan kehittämisessä. Luukkainen (2004, 57—58) viittaa Fullanin ja Harvgreasin (2000) toteamiin sosiaalisiin, taloudellisiin, poliittisiin ja kulttuurisiin muutoksiin, jotka ovat avainasemassa myös opettajan työnkuvan muuttumisessa. Nämä koko yhteiskuntaa koskettavat muutokset heijastuvat nopeasti perheisiin ja sitä kautta muutokset kulkeutuvat kouluihin.

Tämän ajan yhteiskunnassa perhekokoo on melko pieni, usein molemmat vanhemmat ovat työelämässä ja työskentelevät pitkissä työvuoroissa kodin ulkopuolella. Tästä syystä yhä useampi lapsi viettää koulupäivän jälkeisen ajan yksin kotona tai järjestetyssä iltapäivähoidossa. Näin ollen luokanopettaja on aikuinen, joka viettää lapsen kanssa monta tuntia päivässä. On ikävää, että luokanopettaja saattaa olla aikuinen, joka seuraa lapsen kehitystä kauemmin ja jopa lähempää kuin omat vanhemmat. (Niemi, Syrjälä & Viilo 1998) Etenkin peruskoulun alaluokilla varsinaisten opetustehtävien lisäksi opettaja on suurelta osin kasvattaja (Numminen 1995, 29). Kari (1986, 21) toteaa, että opettaja on joko tietoisesti tai tiedostamattaan esikuva, jota oppilaat myönteisen

ilmapiirin vallitessa kunnioittavat ja jäljittelevät. Tällä tavoin opettajalla on suuri vaikutus lapsen kasvuun (Kari 1986, 21). Opettajien ammattijärjestö onkin määritellyt jo 20 vuotta sitten opettajan roolin sijaiskasvattajan ja -kuuntelijan rooliksi. (Opettajien ammattijärjestö 1989, 10.)

Opettajalta vaaditaan tarkkaavaisuutta havaita ja tulkita oppilaiden, heidän perheidensä sekä ympäristön muutoksesta johtuvia vaikutuksia (Väljärvi 2005, 108). Heikinheimo (1983, 60) tuo esille kuuntelemisen taidon. Kun lapsi saa rauhassa kertoa, mikä hänen mieltään mahdollisesti painaa, ratkaisu syntyy usein itsestään. Kuuntelemalla aikuinen osoittaa lapselle, että hän välittää ja luottaa lapsen kykyyn selviytyä. (Heikinheimo 1983, 60.)

Huolimatta siitä, että opettajat kantavat valtavan vastuun tulevaisuuden kansalaisten oppimisesta, ei 2000-luvun opettaja enää ”nauti” kaikkietävästä kansankynttilän roolista, joka luokan edessä olevalta korokkeelta paukuttaa tietoa oppilaiden päähän. Koululait, asetukset, säädökset ja määräykset, opetussuunnitelmat, keskushallinnon ja kuntatason ohjeet ja ennen kaikkea vanhemmat sekä muu yhteiskunta asettavat opettajan työlle kovat odotukset (Kohonen & Kaikkonen 1998, 134). Jo 1980-luvulta lähtien opettajan rooli on nähty laaja-alaisena. Pelkkä opettaminen ei enää riitä, vaan opettaja on kasvattaja ja rohkaisija, jonka pääasiallinen tehtävä on kasvattaa oppilaista tasapainoisia, hyviä ja elämänhaluisia kansalaisia, joilla on taidot osallistua yhteiskunnan rakentamiseen. (Luukkainen 2005, 20—21.)

5.3 Mitä muut odottavat opettajalta?

Hannele Niemi, Leena Syrjälä ja Marjatta Viilo tutkivat vuonna 1997 tutkimusprojektissään ”opettajankoulutuksen vaikuttavuus”, mitä yhteiskunnan eri edustajat odottavat koululta ja opettajilta. He toteavat, että koulun, opettajan ja oppilaan roolit on aiemmin opittu paljolti omien koulukokemusten kautta, mutta tämän hetken muuttuvassa yhteiskunnassamme ihmiset arvioivat rooleja uudelleen yhteiskunnallisten ja teknologisten muutosten kautta. Erityisesti käsitykset oppimisesta ja opettajan ammattikulttuurista sekä kumppanuus oppimisyhteiskunnassa ovat niitä alueita, joilla muutosta tapahtuu. (Niemi, Syrjälä & Viilo 1998, 9, 15—17.) Tutkimuksessa selvitettiin eri yhteiskunta-alojen ja työelämän edustajien näkökantoja. Tulokset kertovat, että tulevaisuuden opettajan tulisi olla ammattitaitoinen, persoonallinen sekä yhteistyökykyinen. Hänen tulisi kehittää itseään sekä toimia osana yhteiskuntaa. (Niemi ym. 1998).

Tärkeäksi koetaan, että opettaja ei ole vain henkilö joka antaa opetusta, vaan kasvattaja, joka ohjaa itsellisiä oppijoita. Hänen tulisi olla oppilaiden tuki ja turva, luotettava aikuinen, joka kykenee asettamaan rajoja sekä antamaan malleja kasvuiässä oleville lapsille. Opettajan odotetaan

ymmärtävän lasten ja heidän perheidensä elämää monelta suunnalta, jotta hän voi tarjota omaa osaamistaan oikealla tavalla. (Niemi ym. 1998, 32, 33, 47, 57.) Kari (1986, 56) pitää opettajan tärkeimpinä vaatimuksina itsensä ymmärtämistä ja hyväksymistä. Näin hän uskoo opettajan voivan vaikuttaa oppilaisiinsa siten, että heidän itsetuntemuksensa, hyvä itsetunto ja terveet asenteet kehittyvät.

Niemi ym. (1998, 34) toteavat keskusteluissa nousseen esille, että opettajan työtä pidetään ensisijaisesti ihmissuhdetyönä. Työ on jatkuvaa erilaisten ihmisten kohtaamista ja tukemista, joten opettajan tulisi tiedostaa omat asenteensa erilaisuutta kohtaan. Hänellä pitäisi olla vankka tietämys lasten ja nuorten kehityksen vaiheista sekä erilaisista oppijoista, jolloin kasvattaminen perustuisi teoriapohjaan. (Niemi ym. 1998, 32, 34, 38.)

Niemi ym. (1998, 35) tähdentävät myös, että opettajan tulee tuntea vastuunsa työstään. Oppilaista huolehtimisen ohella tulisi kantaa vastuuta omasta sekä ympäristön hyvinvoinnista. Nykyajan yhteiskunnassa kasvattajan roolin lisäksi opettajaa kohtaan asetetaan voimakkaita ammatillisia vaatimuksia. Enää ei riitä pelkkä omien opetettavien aineiden hallinta, vaan tietotaitoa pitäisi hankkia myös muilta työelämän alueilta ja talouselämästä. Lisäksi opettajan tulisi olla selvillä ajankohtaisista yhteiskunnan asioista ja ottaa aktiivisesti osaa niiden kehittämiseen. (Niemi ym. 1998, 35, 36, 40.)

Keskeisenä vastaajat pitävät opettajan kykyä motivoida oppilaita oppimaan juuri heille sopiviksi katsomillaan oppimismenetelmillä. Tämän vuoksi opettajalla tulisi olla tuoreimmat tiedot oppimisesta ja motivaatiosta. Koska oppimisen tavat ja ympäristöt muuttuvat jatkuvasti, opettajan tulisi kouluttautua usein ja olla avoimesti valmis kokeilemaan sekä soveltamaan erilaisia välineitä ja malleja. (Niemi ym. 1998, 33, 36, 37.)

Kari ja Heikkinen (2001, 42) muistuttavat, että opettaja työskentelee koko persoonallaan. Oma persoona on loppujen lopuksi se, mihin kaikki muut opettajan piirteet nojautuvat (Kari & Heikkinen 2001, 42). Niemi ym. (1998, 32) toteavat myös, että opettajalta odotetaan tervettä ja riittävää itsetuntoa. Kun opettajalla itsellään on terve itsetunto ja vahva persoonallisuus, hän pystyy tukemaan oppilaita tehokkaasti (Luukkainen 2005, 21). Opettajalla tulisi olla itsenäinen ote työhönsä, mutta sen lisäksi katsotaan tärkeäksi halu ja kyky tehdä yhteistyötä vanhempien, muun henkilökunnan sekä kunta-alan ja yritysten kanssa (Niemi ym. 1998, 32, 33, 38).

Edellä mainittujen yhteiskunnallisten syiden lisäksi opettajan työnkuvaa on muuttanut ratkaisevasti myös opetussuunnitelmauudistuksen myötä muuttunut oppimiskäsitys. Opetussuunnitelman perusteet korostavat aktiivista oppimista. Oppija tulisi nähdä kasvattamisen subjektina eli tekijänä eikä enää pelkkänä objektina eli kohteena. Opettajien tuen kohteena tulisi olla etenkin heikot ja vetäytyvät oppilaat. Missään tapauksessa opettaja ei saisi katsoa sormien läpi

ja päästää tällaisia oppilaita helpolla, koska näin oppilaan kasvun mahdollisuudet ja elämänhallinnan taitojen kehittyminen estyy. Luukkainen (2005, 23) toteaa, että näilläkin perusteilla opettajan työ on nykyään ensisijaisesti mahdollisuuksien avaamista ja kehittymisen tukemista.

5.4 Opettajan tehtävät

Kuten varhaiskasvatuksessa, myös perusopetuksessa opettaja työskentelee hyvin erilaisten oppilaiden, perheiden ja kollegojen kanssa ja jatkuvasti muuttuvissa tilanteissa. Jokainen päivä on erilainen ja opettajan opetus- ja kasvatustehtävät saattavat hetkessä muuttua sairaanhoitajan, siistijän tai perheterapeutin työksi. Opettajan työtehtäviä ei voida siis luettelomaisesti määritellä, tehtävä on melkein kaikki, mitä eteen tulee. Vielä vuoden 1984 perusopetuslaissa opettajan tehtävät oli ilmaistu kohtalaisen tarkasti. Silloin määrättiin, että opettajan tulee:

- 1) pyrkiä saavuttamaan peruskoululle asetetut tavoitteet yhteistyössä oppilaiden ja heidän kotiensa kanssa
- 2) noudattaa vahvistettua opetussuunnitelmaa ja käsitellä vahvistetut oppimäärät
- 3) valmistautua huolellisesti tunneilleen ja suorittaa tunnollisesti opetustehtävänsä
- 4) käyttää ja kehittää erilaisiin opetustilanteisiin soveltuvia opetusmenetelmiä ja työmuotoja, valmistella ja tarkastaa oppilaiden tehtävät ja ohjata niiden suorittamista sekä suorittaa oppilasarvostelut ja valmistaa todistukset
- 5) kohdella oppilaita ystävällisesti, tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, tukea heidän itsetuntoaan sekä kannustaa heitä työssään
- 6) käsitellä luottamuksellisesti ja tahdikkaasti oppilaan syntyperää, perhettä, uskontoa, terveyttä ja muita vastaavia seikkoja
- 7) antaa oman luokkansa oppilaille hyväksyttävästä syystä lupa enintään kahden päivän poissaoloon koulusta
- 8) ohjata ja valvoa oppilaiden käyttäytymistä kouluruokailussa, välitunneilla sekä koulualueella ja sen välittömässä läheisyydessä
- 9) huolehtia tapaturman sattuessa ensiavun antamisesta oppilaalle ja tarvittaessa järjestää hänelle terveydenhoitajan tai lääkärin apua
- 10) neuvotella oppilaan kasvatusta koskevissa asioissa oppilaan huoltajan kanssa, jos tämä sitä pyytää tai jos siihen muutoin on aihetta

- 11) pitää kouluhallituksen antamien ohjeiden mukaista päiväkirjaa ja luettelo oppilaiden poissaoloista
- 12) antaa valvonnassaan olevan luokan oppilaista tarvittavat luettelot ja tiedot johtajalle sekä noudattaa hänen antamia ohjeita
- 13) huolehtia mahdollisuuksien mukaan koulun toisenkin opettajan tehtävistä, milloin tämä odottamattoman esteen takia ei voi antaa opetusta eikä muuta sijaista saada, kuitenkin enintään kolmena työpäivänä kerrallaan
- 14) hoitaa hyvin koulun omaisuutta
- 15) ottaa osaa koulun johtajan, johtokunnan, koululautakunnan ja lääninhallituksen kutsumiin kokouksiin sekä
- 16) suorittaa muutkin tehtävät, jotka hänelle säännösten ja määräysten tai asian laadun mukaan kuuluvat. (Perusopetuslaki 1984/718 115. §.)

Näiden tehtävien lisäksi opettajan velvollisuuteen kuuluu osallistuminen kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä koulutyön suunnitteluun liittyviin kokouksiin (Perusopetuslaki 1984/718 115. §).

Vaikka edellä mainittuja tehtäviä ei enää erikseen perusopetuslaissa mainita, kuuluvat ne luokanopettajan jokapäiväiseen työhön. Siihen on tullut viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana myös paljon lisää uusia tehtäviä ja haasteita. Muun muassa tietotekniikan nopea kehittyminen, kansainvälistyminen ja muuttuneet oppimiskäsitykset sekä oppimisympäristöt muuttavat opettajan työnkuvaa. Muutokset vaativat opettajalta jatkuvaa monen asian samanaikaista yhteen sulauttamista. (Volanen 2002, 8.)

5.5 Kasvatuksen tavoitteet perusopetuksessa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa vuonna 2004 määriteltyjen valtakunnallisten tavoitteiden mukaan opetuksen päämääränä on tukea lapsen monipuolista kasvua ja oppimista sekä terveen itsetunnon kehittymistä. Oppilaiden tulisi myös varttua tasa-arvoa, demokratiaa ja ihmisoikeuksia arvostaviksi kansalaisiksi, jotka omalla toiminnallaan kehittäisivät tulevaisuuden yhteiskuntaa. (Opetushallitus 2004, 14.)

Opetuksessa on otettava kansallisten ja paikallisten erityispiirteiden lisäksi huomioon myös muut kulttuurit sekä maahanmuuttajat ja näin samalla edistettävä yhteisöllisyyttä ja suvaitsevaisuutta monikulttuurisessa yhteiskunnassamme. Oppilaista tulee kasvattaa ympäristöön

ja kestävään kehitykseen positiivisesti suhtautuvia. Perusopetuksen tulee antaa laajat mahdollisuudet hankkia yleissivistystä ja tietoja yhteiskunnan toimintatavoista ja perusteista, joiden avulla on mahdollista osallistua koulutukseen sekä kehittää itseään myöhemmin elämässä. Opetuksessa tulee lisäksi harjoittaa kykyä asioiden kriittiseen arviointiin. Tavoitteena on myös saada aikaan kiinnostus elinikäistä oppimista kohtaan. (Opetushallitus 2004, 14.)

Nämä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa annetut tavoitteet nojautuvat vuonna 1999 käyttöön otettuun perusopetuslakiin, jossa opetuksen tavoitteet määritellään melko suurpiirteisesti (Perusopetuslaki 21.8.1998/628). Koulun yleisten kasvatustavoitteiden ja arvojen lisäksi opetussuunnitelman perusteissa määritellään eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja työtavat sekä oppilaan arviointi. Tärkeitä kohtia ovat myös kodin ja koulun välinen yhteistyö, oppilashuolto, oppimisympäristö ja koulun toimintatavat. Opetussuunnitelman perusteiden lisäksi jokaisella kunnalla ja koululla on oma opetussuunnitelmansa, jossa voidaan tarkentaa esimerkiksi koulun omia kasvatus- tai oppiainekohtaisia tavoitteita.

6 OPETTAJA, EETTISYYS JA ARVOT

Työssään opettaja kohtaa jatkuvasti erilaisia tilanteita, joissa hänen pitää nopeasti päättää sopivista toimintatavoista. Näin ollen on tärkeää, että opettaja osaa lukea oppilaita pystyäkseen arvioimaan mitä heidän pitäisi tehdä ja kuinka opettajan tulisi puuttua toimintaan. (Moilanen 2001, 81.) Moilanen (2001,81) muistuttaa, että opettajalla itsellään tulee olla näkemys hyvän kasvatuksen tavoitteista ja päämääristä, joita kohti hän työssään pyrkii. Opettajan tulee myös koko ajan tiedostaa työhönsä liittyvä valta-asema ja vastuullisuus (Luukkainen 2005, 74). Nämä kysymykset ja valinnat liittyvät jokaisen yksilön henkilökohtaisiin arvoihin, joten niitä voidaan pitää eettisinä kysymyksinä.

6.1 Opettajan ammattietiikka

Luukkainen (2005, 74) toteaa, että eettiset periaatteet ja ajatukset opettajan velvollisuuksista ilmentävät sitä, millainen opettajan tulisi olla. Ne rakentavat esikuvan niin sanotusta hyvästä opettajasta ja toimivat samalla eettisenä mittapuuna, jonka avulla on mahdollista arvioida opettajan työtä ja johon myös opettaja voi itseään suhteuttaa. Opettajan etiikassa on usein kyse tilannekohtaisesta harkinnasta (Moilanen 2001, 82). Eettisyys liittyy sekä opettaja-oppilas-suhteeseen että oppisisältöjä ja toimintamalleja koskeviin ratkaisuihin (Atjonen 2005, 53). Kirjoittamattomat eettiset säännöt liittyvät esimerkiksi auttamiseen, erilaisuuden kohtaamiseen, ryhmän huomioimiseen tai yhteisen hyvän tuottamiseen (Luukkainen 2005, 74).

Opetusalan ammattijärjestö OAJ jakaa opettajan eettiset periaatteet viiteen osa-alueeseen. Ammattietiikassa tulee ottaa huomioon opettajan ja oppilaan välinen suhde, opettaja itse, työ kollegoiden kanssa sekä opettajan suhde työhönsä ja yhteiskuntaan. Näiden eettisten periaatteiden taustalla ovat ihmisarvo, totuudellisuus, oikeudenmukaisuus ja vapaus. Opettajan ammattietiikka ei perustu paktoon, vaan se auttaa ohjaamaan kaikkia vuorovaikutussuhteita sekä suhdetta työhön ja vastuuseen. (Opetusalan ammattijärjestö 2006.)

Esimerkiksi valtakunnallisessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa opetuksen tavoitteet määritellään melko abstraktisti ja väljästi (Opetushallitus 2004). Tämän vuoksi opettajalla on

huomattava vastuu omista päätöksistään, ja siitä millaisin keinoin hän toteuttaa tätä suunnitelmaa. Leino ja Leino (1997, 89) toteavat, että yleistavoitteet realisoituvatkin usein vasta pitkällä aikavälillä ja epäsuorasti. Tavoitteisiin saatetaan päästä esimerkiksi jonkin piilo-opetussuunnitelmaan lukeutuvan näkökohdan kautta (Leino & Leino 1997, 89).

Atjonen (2004) on tutkimuksessaan selvittänyt opettajan työn eettisiä ongelmakohtia. Vastaajina toimivat opettajankoulutuksessa olevat opiskelijat. Opiskelijoiden mielestä noin 80 prosenttia eettisistä haasteista keskittyi opettajan toimintatapoja koskeviin kysymyksiin. Opiskelijat olivat huolissaan muun muassa puolueellisuuden, oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon mukanaan tuomista valintatilanteista, pedagogisten ratkaisujen oikeellisuudesta sekä kodin ja koulun yhteistyöstä. Noin yhdeksän prosenttia oli huolissaan oppilaiden työmoraalista. Tämä sisälsi pohdintaa muun muassa koulukiusaamiseen ja huonoon käyttäytymiseen puuttumisesta. Kolmanneksi ongelmaluokaksi määriteltiin vähemmistöjen oikeudet. Opiskelijat miettivät uskonnollisten ja maailmankatsomuksellisten kysymysten ratkaisemista sekä tiettyihin etnisiin ryhmiin suhtautumistaan. Viimeisenä luokkana Atjonen esittelee koulun yhteisten sääntöjen herättämän huomion. Opiskelijat kokivat haasteellisena puuttumisen tilanteeseen, kun koulun sääntöjä on rikottu. Toisaalta opiskelijoita puhuttivat myös oppilaiden oikeudet suhteessa koulun yhteisiin sääntöihin.

Luukkainen (2005, 76) kuvaa yhteiskuntamme muuttuneen epäröimättömästä kasvatuskulttuurista epäröivään kasvatuskulttuuriin, rajoista rajattomuuteen sekä vahvasta kasvattajuudesta demokratiaan. Opettajat ja muut aikuiset kokevat tarpeen olla kavereita lapsille ja nuorille, joka osaltaan hämärtää auktoriteetin rajoja. Luukkainen (2005, 76) pohtii myös nykyään yleisten hauraitten ihmissuhteiden ja yhteisten arvojen puuttumisen vaikutusta yhteiskunnan jäseniin. Hän uskoo, että nämä synnyttävät epävarmuutta itsestä, oikeasta ja väärästä, omasta ja vieraasta sekä ennen kaikkea ei-toivottavan ja kielletyn rajoista.

6.2 Arvot kasvatuksessa

Arvot voidaan kuvata yksilön käsityksiksi siitä, mikä on hyvää elämää ja miten sitä voidaan tavoitella (Puhakainen 2002, 109). Arvot ovat hyvin henkilökohtaisia eikä voida yleispätevästi sanoa, mitkä niistä ovat oikeita ja mitkä vääriä. Edellä mainitut asiat lisäävät opettajan tarvetta pohtia omia käsityksiään. Työssään opettaja kohtaa jatkuvasti tilanteita, joissa pitää tehdä päätöksiä omien arvojen ja käsitysten pohjalta. Sen vuoksi ne tulisi olla ennalta mietitty ja etenkin tiedostettu. (Luukkainen 2005, 82.)

Luukkainen (2005, 82) muistuttaa, että opettajan tulee olla tietoinen miten kasvatustilasto, etiikka, didaktiikka ja kasvatustilasto limittyvät yhteen koulun arjessa. Opetusmenetelmien hallinnan lisäksi opettajan taitoihin kuuluu myös taito etsiä opetukselle suunta ja päämäärä, mitä kohti yhdessä oppilaiden kanssa pyritään. Erityisesti tulisi korostua kyky ja halu ohjata oppijaa kokoamaan omakohtainen näkemyksensä hyvästä ja samalla estää manipulointi sekä auttaa oppijaa kehittymään itsenäiseksi yksilöksi. Opettajan pitäisi jaksaa välittää positiivisia elämän arvoja ja päämääriä myös oppilaille, jotka eivät saa riittävästi tukea kotiympäristössään. Luukkaisen (2005, 91) mukaan opettajan tärkeitä arvoja ovat totuudellisuuden lisäksi rehellisyys sekä itselle että muille. Oikeudenmukainen opettaja kohtelee ryhmäänsä tasa-arvoisesti, välttää suosimista ja syrjimistä sekä selvittää ristiriidat niin, että jokainen asianomainen tulee kuulluksi.

Puolimatka (2002, 354—356) esittelee teoksessaan Schelerin näkemystä arvokasvatuksesta. Schelerin mukaan arvokasvatus ei voi pohjautua pelkkään teoreettiseen opetukseen. Hänen mielestään eettinen asenne riippuu siitä, millaiset asiat yksilö kokee tärkeiksi ja merkittäviksi. Koska oppilaan tapaa kokea maailmaa ei ole mahdollista muuttaa, ei ole suoranaisesti mahdollista vaikuttaa myöskään eettiseen asenteeseen. Scheler kuitenkin toteaa, että lasta voidaan totuttaa kehityksen kannalta myönteisten tunteiden ja halujen kokemiseen. Samoin voidaan opettaa moraalista päättelyä ja auttaa häntä kriittisessä pohdinnassa mistä onnellinen elämä johtuu. Näiden kahden yhteisvaikutuksella voidaan vaikuttaa lapsen käyttäytymiseen. Eettinen asenne saattaa muuttua, kun lapsi kokee jonkin asian arvokkaaksi. Tämä taas edelleen vahvistaa lapsen omanarvontuntoa. Scheler uskoo, että vain tätä kautta on mahdollista vähitellen vaikuttaa lapsen arvokokemuksiin.

6.3 Kansankynttilä – aktiivinen kansalainen

Opettajan ammatin erityispiirre on, että kaikki yhteiskunnan jäsenet joutuvat tekemisiin opettajan kanssa. Ensin itse oppilaana, myöhemmin mahdollisesti omien lasten kautta (Nousiainen 1995, 40.) Tästä syystä jokaisella on yleensä mielipide opettajan työstä sekä opettajasta yhteiskunnan jäsenenä. Kuten aiemmin tässä tutkimuksessa kuvailin, opettaja on ollut merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttaja 1800-luvulla ja vielä pitkälle 1900-luvun puolellakin.

”Hämeenlinnan luokanopettajankoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa opettajia, jotka ymmärtävät merkityksensä kasvattajina, yhteiskunnallisina vaikuttajina ja pedagogisen vallan käyttäjinä sekä oivaltavat olevansa itsekin monitasoisen vaikuttamisen, arvioinnin ja koulutuspoliittisen vallan alaisia.” (Kasvatustieteiden tiedekunnan opinto-opas 2005—2006.)

Kemppinen (2006, 49) pitää näitä päämääriä tavoiteltavina, mutta pohtii samalla missä menee raja opettajan yhteiskunta-aktiivisuudelle. Hänen mielestään on tärkeää harkita, tuleeko opettajan osallistua keskusteluun ainoastaan silloin kun hän puolustaa kasvatus- ja koulutusarvoja vai pitäisikö osaa ottaa jatkuvasti olipa aihe sitten mikä tahansa.

Luukkainen (2005, 122) toteaa, että opettajilta odotetaan kehittävää otetta myös oppilaitoksen ulkopuolella. Useissa kunnissa opettajia kaivataan muun muassa kuntatason päätöksentekoon. Opettajan uskotaan yleisesti olevan demokraattisen yhteiskunnan kehittämisestä kiinnostunut vaikuttaja. Luukkainen (2005,122) kuitenkin paljastaa, että opettajat eivät itse usko yhteistyöhön ympäröivän yhteiskunnan, etenkin poliitikkojen ja virkamiesten kanssa. Tähän on jouduttu, koska suuret lupaukset opettajien työstä ja koulutuksen merkittävydestä ovat usein jääneet täyttämättä.

Se, että nykypäivän opettaja ei enää ole joka paikassa vaikuttava päätöksentekijä, saattaa Syrjäläisen, Värin ja Erosen (2006, 135, 142) mukaan selittyä osaksi sillä, että opettajankoulutus ei valmista opiskelijaa siihen riittävästi. Tutkimuksessaan ”Kansalaisvaikuttaminen haasteena opettajankoulutukselle” he selvittivät, että opettajaksi opiskelevat pitävät opettajaa edelleen mallikansalaisena, mutta tehtävänä on kasvattaa, sivistää ja säilyttää, ei osallistua politiikkaan. Opiskelijat ovat sitä mieltä, että kansalaisvaikuttamisen mallit vastaanotetaan ystäviltä ja perheeltä, ei niinkään koulutuksesta. (Syrjäläinen, Värri & Eronen 2005.)

Tutkimuksen mukaan opettajaksi opiskelevan rooli on yhteiskunnallisesti melko passiivinen. Vain harvat opiskelijat ottavat aktiivisesti osaa esimerkiksi ainejärjestötoimintaan tai politiikkaan. Opettajaksi opiskelevat ottavat puolestaan aktiivisesti osaa erilaisiin harrastuksiin. Erityisesti urheiluseuratoiminta, valmennus, taito- ja taideharrastukset sekä järjestö- ja seurakuntatyö ovat suosittuja. Itse harrastamisen lisäksi, opettajaksi opiskelevien mielestä heidän velvollisuutenaan on ohjata myös lapsia hyvien harrastusten pariin. Hyvinä harrastuksina pidetään kehittäviä liikunta- ja taideharrastuksia sekä vapaaehtoista järjestötoimintaa. Poliittisten harrastusten pariin ohjaaminen koetaan tässäkin tapauksessa opettajalle sopimattomaksi. (Syrjäläinen ym. 2005; Syrjäläinen ym. 2006, 135—139.)

6.4 Ihanneopettaja ja ihannepartiolainen

Erilaisissa opettajan koulutusta ja työtä käsittelevissä teoksissa määritellään opettajan hyviä ominaisuuksia sekä päämääriä, joihin opettajan tulisi työssään pyrkiä. Opettajan tulisi kyetä esimerkiksi edesauttamaan lapsen kokonaisvaltaista ja yksilöllistä kehitystä sekä käyttä

vaihtelevia oppimisympäristöjä ja –menetelmiä. Hänen tulisi hallita työn suunnittelu, toteutus ja arviointi. Näiden toteutumiseen pyrittäessä opettajalla tulisi olla riittävät taidot koulussa opetettavista aineista. Lisäksi olisi tärkeää muistaa ammatin eettinen ja yhteiskunnallinen merkitys unohtamatta opettajan persoonallisuutta. Edellä lueteltujen tavoitteiden joukkoon kuuluvat myös historiaan ja henkilökohtaiseen sekä ammatilliseen kehitykseen liittyvät asiat. (Kasvatustieteiden tiedekunnan opinto-opas 2005—2006.)

Samansuuntaisia tavoitteita asetetaan partiossa toimivalle johtajalle useissa johtajaoppaissa. Tammisto (1994, 19) luonnehtii laumanjohtajaa sudenpennulle tärkeäksi aikuiseksi, mahdollisesti ainoaksi aikuiseksi, jolta hän saa aitoa hyväksyntää. Näin myös partiossa johtaminen on suureksi osaksi ihmissuhdetoimintaa. Tammisto (1994, 22) on samaa mieltä koulun tavoitteiden kanssa kasvattamisesta. Hän kokoaa kasvattamisen ajatuksen lapsen ja aikuisen väliseksi yhteistyöksi ja yhdessäoloksi, jonka eri vaiheissa aikuinen ohjaa lasta toivottuun suuntaan. Koulun tavoin partiossakin kasvatustyötä ohjaavat johtajan arvot ja omat tavoitteet. (Tammisto 1994, 22.)

Tammisto (1994, 24) yhtyy Karin ja Heikkisen (2001, 42) ajatukseen ohjaajan persoonallisuudesta. Kun johtaja luottaa itseensä ja omaan persoonallisuuteensa sekä toimii reilusti itseään ja kaikkia lapsia kohtaan, on hän luultavasti hyvä johtaja, hyvä kasvattaja. Lisäksi ottamalla partiotoiminnassakin huomioon toiminnan suunnittelun ja olemalla itse innostunut, viikoittaisesta laumailasta tulee helposti lasten viikon kohokohta (Tammisto 1994, 19). Sekä partiossa että koulussa aikuinen on tärkeä tukipilari lapsen kasvussa ja kehityksessä.

7 TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millä tavoin kasvatusalan ammattilaiset kokevat partioharrastuksen olevan yhteydessä työhönsä. Tutkimuksessa kasvatusalan ammattilaiset koostuvat luokanopettajista, aineenopettajista ja erityisopettajista sekä muista kasvatusalalla työskentelevistä henkilöistä. Tutkimuksessa selvitettiin myös opettajan työn yhteyttä partioharrastukseen. Näiden lisäksi analysoitiin miten vastaajat tiedostavat partion kasvatustavoitteet ja mitä tavoitteita he pitävät tärkeinä itselleen. Varsinaisia tutkimuskysymyksiä olivat:

- Millainen yhteys partioharrastuksella on kasvatusalan ammattilaisen työhön?
- Millä konkreettisilla tavoilla partioharrastus näkyy opetustyössä, kasvatuksellisissa asioissa ja luokanhallinnassa?
- Millaisia kasvatusalan työstä saatuja kokemuksia kasvatusalan ammattilainen on voinut käyttää hyödykseen partioharrastuksessa?
- Millaisia kasvatustavoitteita kasvatusalan ammattilainen pitää tärkeinä koulussa ja partiotoiminnassa?
- Miten partion kasvatustavoitteet näkyvät koulussa?

8 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tämä tutkimus on jatkoa huhtikuussa 2008 valmistuneelle ”Partio ja opettajuus – Luokanopettajien näkemyksiä partiokasvatuksesta ja sen vaikutuksesta opettajan työhön” kandidaatintutkielmalleni. Kandidaatintutkielmassani tarkastelin tutkimuskysymyksiä vain luokanopettajien näkökulmasta. Tähän tutkimukseen otin mukaan kaikki vastanneet kasvatusalalla työskentelevät henkilöt. Tästä eteenpäin käytän ensimmäisestä kyselystä määritelmää kysely nro 1 ja jälkimmäisestä määritelmää kysely nro 2.

8.1 Tutkimusote

Eskola ja Suoranta (2005, 14) toteavat, että ei ole tarpeellista erotella kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Heidän mukaansa tärkeintä on tehdä hyvää tutkimusta erilaisilla ja tarkoitukseen sopivilla menetelmillä. Tutkimuksessani yhdistin sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Näin ollen tutkimukseni menetelmällinen lähestymistapa on Mix Methods (Mertens 2005, 292). Gallin, Gallin ja Borgin (2007, 32) mukaan kun valitaan molempia suuntia edustava menetelmä, laadulliset ja määrälliset menetelmät tukevat toisiaan. Päädyin tähän ratkaisuun, jotta saisin tutkittavasta aiheesta mahdollisimman monipuolisen kuvan. Ajatuksena oli, että Mix Methods-lähestymistavan avulla olisi mahdollista saada sekä kvantifioitavissa olevaa tietoa että tutkittavien itse sanallisessa muodossa kertomaa tekstiä. Tutkimuksessani keräsin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista aineistoa yhtäaikaisesti sähköisellä kyselylomakkeella.

Kvalitatiivinen tutkimusote on lähestymistapa, jonka pääasiallinen tehtävä on pyrkiä tulkitsemaan ja ymmärtämään kohdetta, joka usein on ihminen tai maailma, jossa hän elää. Laadullinen tutkimus sopii Heikkilän (2002, 16) mukaan hyvin esimerkiksi toiminnan kehittämiseen, vaihtoehtojen etsimiseen ja sosiaalisten ongelmien tutkimiseen. Kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 157; Soininen 1995, 34.) Tässä tutkimuksessa kvalitatiivista tutkimusotetta edustivat kyselylomakkeen avoimet kysymykset.

Kvantitatiivisen tutkimuksen juuret ovat luonnontieteissä (Hirsjärvi ym. 2007, 136). Tutkimukseen tarvittavat tiedot voidaan hankkia erilaisista tilastoista, rekistereistä tai tietokannoista, mutta ne voidaan myös kerätä itse esimerkiksi tarkkojen monivalintakysymysten avulla. (Heikkilä 2002, 17—18.) Kaikki saatu tieto on oltava kvantifioitavissa eli määrällistettävissä (Soininen 1995, 34). Tutkimusaineistoa analysoidaan käyttämällä tilastotieteellisiä menetelmiä. Tutkimustehtäviin pyritään saamaan vastauksia lukumäärien ja prosentiosuuksien avulla. Tutkimuksen kvantitatiivinen osuus koostui Likert-asteikollisista kysymyksistä, joissa vastaajat saivat valita omaa mielipidettään lähinnä olevan vaihtoehdon.

8.2 Aineiston hankinta

Keräsin aineistoa sähköisen kyselylomakkeen avulla. Uskoin saavani tällä tavoin mahdollisimman edustavan näytteen partiotoiminnassa mukana olevista tai olleista kasvatusalan työntekijöistä. Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa marraskuussa 2007 laadin saatekirjeen (liite 1) ja kyselylomakkeen nro 1 (liite 2) Sain Suomen Partiolaiset ry:n kautta mahdollisuuden käyttää Webropol verkkokysely -ympäristöä aineiston keräämiseen, joten jaoin saatekirjetä (liite 1) ja kyselylomaketta nro 1 (liite 2) eteenpäin sähköpostin avulla.

Sähköisesti toteutetun kyselytutkimuksen etuna on nopeus, suuren joukon tavoitettavuus sekä taloudellinen edullisuus. Kyselytutkimuksen hyvänä puolena on myös se, että vastaajat saattavat kokea vastaamisen identifiointitietojen salassa säilymisen kannalta turvallisemmaksi kuin esimerkiksi haastattelutilanteessa. Vastaajat voivat lisäksi valita oman vastausaikansa ja miettiä rauhassa miettiä omia mielipiteitään, jolloin vastaukset muodostuvat luotettavammiksi. (Heikkilä 2002, 20; Valli 2007, 111.)

Ongelmana kyselyssä on, ettei tutkija voi tietää varmasti, ovatko kaikki vastanneet rehellisesti kysymyksiin tai ymmärtäneet kysymykset samalla tavoin. Myös kyselylomakkeen väärinkäyttö on mahdollista. Vastaajilla ei ole mahdollisuutta tarkentaa kysymyksiä suullisesti, jolloin saattaa syntyä väärinymmärryksiä. (Heikkilä 2002, 20.) Epävarmaa on lisäksi millaisessa partiotoiminnassa vastaajat ovat olleet mukana. Osa on saattanut harrastaa partiota vain vähän aikaa, toiset taas pitävät sitä elämäntapana. Tämä tietenkin vaikuttaa siihen, kuinka suuri vaikutus partiotoiminnalla on ollut yksilön elämään. Tässä tapauksessa vastaajien löytäminen oli ennalta epävarmaa, koska suoraan tutkimukseen soveltuvia vastaajia tiesin henkilökohtaisesti vain muutaman.

8.3 Tutkimuksen kyselylomakkeet

Pohjana kyselylomakkeelle nro 1 käytin Hannele Niemen ja Kirsi Tirrin vuonna 1997 tutkimustaan ”Valmiudet opettajan ammattiin opettajien ja opettajien kouluttajien arvioimina” varten tekemää kyselylomaketta. Alkuperäisellä kyselylomakkeella selvitettiin, miten vuonna 1995 valmistuneiden luokanopettajien ja vuonna 1994 pedagogiset opinnot suorittaneiden aineenopettajien sekä heidän kouluttajiensa mielestä opettajankoulutuksen tavoitteet olivat täyttyneet (Niemi & Tirri 1997, 33). Lisäsin Niemen ja Tirrin kyselylomakkeeseen partion harrastamiseen liittyvät kysymykset 36—39, sekä poistin 6 kysymystä, jotka koin tässä tutkimuksessa tarpeettomiksi.

Kyselylomakkeeseeni nro 1 kuului kolme osaa. Ensimmäisessä osassa tiedusteltiin osallistujien taustatietoja sekä opettajan ammatista että partioharrastuksesta. Toisessa osassa käytin 5-portaista Likert-asteikkoa, jolla vastaajat arvioivat partioharrastuksen vaikutusta opettajan työhön. Vastausvaihtoehdot 1—5 olivat ”ei lainkaan”, ”vähän”, ”kohtalaisesti”, ”melko paljon” ja ”hyvin paljon”. Likert-asteikollisia kysymyksiä oli yhteensä 39. Kolmanteen osaan kuului 4 avointa kysymystä, joissa vastaajat saivat omin sanoin kertoa mahdollisesta ammattinsa ja partioharrastuksen välisestä yhteydestä sekä mielestään partion tärkeistä kasvatustavoitteista.

Kyselylomakkeessa nro 2 (liite 4) ensimmäinen osa muodostui taustatietokysymyksistä. Siihen kuului yhteensä 9 kysymystä. Toinen osa, johon kuului 16 avointa kysymystä, käsitteli mielipiteitä partiotoiminnasta, partiolaisista, partioihanteista sekä harrastuksen vaikutuksesta vastaajien työhön. Kolmas osa sisälsi 47 Likert-asteikollista kysymystä, joihin vastaajat vastasivat kaksi kertaa. Ensiksi tiedusteltiin kasvatustavoitteiden tärkeyttä partiotoiminnassa, sen jälkeen samojen kasvatustavoitteiden tärkeyttä koulussa.

Kyselylomakkeen nro 2 avoimet kysymykset (lukuun ottamatta kysymyksiä 23, 24, 25) jäljittelivät Virpi Kohosen (1993) pro gradu-tutkimuksen ”Partiotoiminnan kasvatustavoitteet vartionjohtajien arvioimina” kysymyksiä. Kohonen (1993) on tutkinut samoilla kysymyksillä vartionjohtajien käsityksiä partiotoiminnan tavoitteista sekä millaiseen tärkeysjärjestykseen he niitä asettavat. Myös Likert-asteikolliset kysymykset 26 ja 27 olivat poimittu samasta tutkimuksesta. Kohosen (1993) tutkimuksesta jätin pois yhdeksän kysymystä ja kaksi kysymystä liitin kuuluvaksi yhteen.

8.4 Tutkimusjoukko

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat alun perin luokanopettajat, jotka harrastavat tai ovat harrastaneet partiota. Vastaajien aktiivisuudesta johtuen laajensin tutkimusta koskevaksi kaikkia opetuslalla työskentelevät henkilöitä. Lähetin sähköisiä saatekirjeitä (liite 1), jotka sisälsivät linkin kyselyyn nro 1 kaikkiin Suomen partiopiirien piiritoimistoihin lukuun ottamatta ruotsinkielisten partiolaisten piiritoimistoa. Piiritoimistot jakoivat niitä edelleen lippukunnille.

Lisäksi lähetin kyselylomakkeen nro 1 kaikille peruskoulujen rehtoreille Helsingissä, Tampereella, Kankaanpäässä, Hämeenlinnassa ja Oulussa. Vaasassa ja Joensuussa kyselylomaketta lähettivät eteenpäin koulutoimistojen edustajat. Kaupungit valitsin maantieteellisesti ympäri Suomea, koska halusin saada tietoja eri puolelta maata. Kankaanpään ja Hämeenlinnan otin mukaan tutkimukseen, koska ne ovat kotikaupunkejani. Näiden lisäksi lähetin kyselylomaketta suoraan tuntemilleni tutkimusjoukkoon sopiville henkilöille. Saatekirjeessä oli maininta, että vastaaja saa levittää lomaketta eteenpäin, jos hän tuntee muita tutkimukseen sopivia henkilöitä. Kyselyn nro 2 toteutin lähettämällä jatkotutkimuksesta kiinnostuneille vastaajille uuden saatekirjeen (liite 3) mukana linkin kyselyyn nro 2 (liite 4).

Varsinaista asuinpaikkaa vastaajilta ei kyselyssä tiedusteltu, mutta taustatieto ”partiopiiri, jossa olen toiminut viimeksi” antaa kuvan vastaajien maantieteellisestä sijoittumisesta. Tätä on havainnollistettu molempien kyselyiden osalta taulukossa 1. Taulukossa olen käyttänyt vuonna 2007 voimassa olleita piirijakoja, koska useat vastaajista ovat kuuluneet partioon ennen kyseistä vuotta. Vuoden 2008 alusta lähtien piirijakoa on uudistettu yhdistämällä maantieteellisesti toisiaan lähellä olevia piirejä.

TAULUKKO 1. Tutkimukseen vastanneiden henkilöiden jakautuminen partiopiireittäin.

Kysely 1. n= 212, kysely 2. n= 56

	Kysely 1	Kysely 2
Etelä-Karjalan Partiolaiset ry	3	1
Etelä-Pohjanmaan Partiolaiset ry	21	6
Etelä-Savon Partiolaiset ry	11	6
Finlands Svenska Scouter rf	0	0
Hämeen Partiolaiset ry	33	3
Kainuun Partiolaiset ry	2	0
Keski-Pohjanmaan Partiolaiset ry	7	4
Keski-Suomen Partiolaiset ry	4	1
Kymenlaakson Partiopiiri ry	4	1
Lapin Partiolaiset ry	6	0
Pohjois-Karjalan Partiolaiset ry	1	0
Pohjois-Pohjanmaan Partiopiiri ry	16	2
Pohjois-Savon Partiolaiset ry	2	0
Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry	27	13
Salpausselän Partiolaiset ry	18	4
Satakunnan Partiolaiset ry	27	10
Uudenmaan Partiopiiri ry	16	2
Varsinais-Suomen Partiolaiset ry	14	3

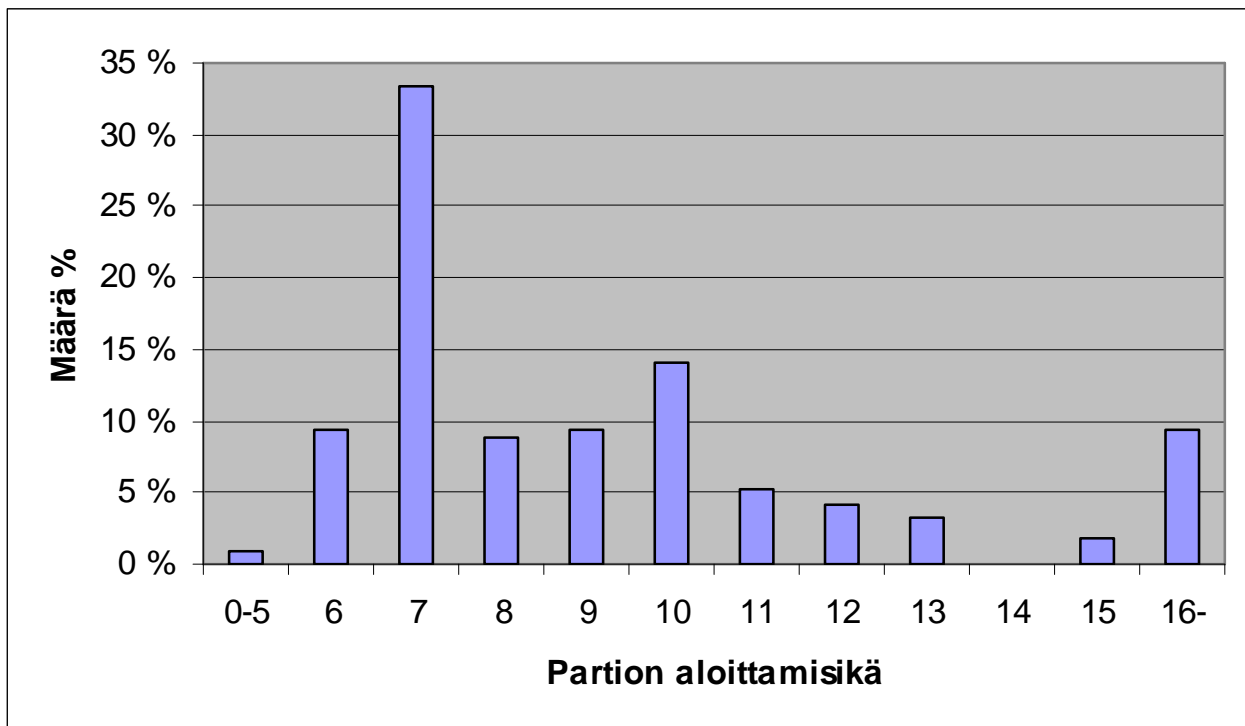
Marraskuun 2007 ja tammikuun 2008 välisenä aikana sähköisesti toteutettuun kyselyyn nro 1 vastasi yhteensä 215 henkilöä. Heistä luokanopettajia oli 107. Aineenopettajan koulutus oli 87 vastaajalla ja 13 vastaajista oli erityisopettajia. Ryhmään muut kuului 41 vastaajaa, jotka edustivat muun muassa lastentarhanopettajia, koulunkäyntiavustajia, ammatillisia opettajia ja kasvatusalan opiskelijoita. Kyselyyn nro 1 vastanneista 72 henkilöä ilmoitti halukkuutensa jatkotutkimukseen.

Tammikuussa 2009 otin yhteyttä halukkaiksi ilmoittautuneisiin ja lähetin sähköpostitse linkin kyselylomakkeeseen nro 2 (liite 4), joka myös oli laadittu Webropol-verkkokyselyohjelmalla. Tammi- ja helmikuun aikana kyselylomakkeeseen nro 2 vastasi 56 henkilöä. Vastausprosentti oli 78. Kyselyn nro 2 vastaajista 50 prosenttia edusti luokanopettajia, 44,6 prosenttia aineenopettajia ja 5,4 prosenttia erityisopettajia. Ryhmään muut kuului 26,8 prosenttia vastaajista.

Tutkimusjoukko molemmissa kyselyissä nousi melko suureksi, johtuen ehkä siitä että kysely oli suunnattu erityisryhmälle, jolle aihe oli oletettavasti läheinen. Yli 22-vuotiaita jäseniä Suomen Partiolaisiin kuuluu noin 20 prosenttia eli noin 12 800 (Iho, Lehtinen & Tutkimusryhmä. 2007). Tästä joukosta kasvatus- ja opetusalan työkentelevien määrää on vaikea arvioida.

Kyselyn nro 1 vastaajista 79,5 prosenttia oli naisia ja 19,5 prosenttia oli miehiä. Kyselyssä nro 2 naisia oli 76,8 prosenttia ja miehiä 23,2 prosenttia. Kyselyihin vastanneet henkilöt olivat syntyneet vuosien 1942—1986 välillä. Suurimmat vastaajaryhmät koostuivat 1960- ja 1970-luvuilla syntyneistä. Vastaajien keski-ikä molemmissa kyselyissä oli 39,8 vuotta. Opettajaksi valmistumisvuodet vaihtelivat vuosien 1967—2009 välillä. 68,2 prosenttia kasvatusalalla työskentelevistä oli valmistunut 1990- ja 2000-luvuilla.

Partiotoiminnan aloittaminen ajoittui ikävuosien 0—38 välille. Aloitusvuosien ikäjakaumaa kuvataan kuviossa 1. Suurin osa vastaajista on aloittanut harrastuksen 6—12-vuotiaana. Tämä saattaa selittyä pitkälti sillä, että yleensä lippukunnat ottavat toimintaansa mukaan nuorimmiksi partiolaisiksi perusopetuksen ensimmäisen ja toisen luokan oppilaita. Samoaja ja tarpojaikäisiä liittyy toimintaan mukaan vähemmän ja aikuisiällä harrastuksen aloittaneiden joukko on melko pieni.

KUVIO 1. Tutkimukseen vastanneiden partioharrastuksen aloittamiskä, n=213.

Kyselyhetkellä 35,8 prosenttia vastaajista ei ollut enää mukana partiotoiminnassa. Syynä partioharrastuksen lopettamiseen oli useimmilla ajan riittämättömyys. 41,0 prosenttia oli mukana satunnaisesti, esimerkiksi avustamassa tapahtumissa tai kouluttamassa kursseilla. Partiotoiminnan hallinnollisissa tehtävissä, muun muassa lippukuntien hallituksissa toimi 25,9 prosenttia

vastaajista, mutta mukana viikoittaisessa toiminnassa esimerkiksi lauman- tai vartionjohtajana oli vain 13,7 prosenttia kyselyyn vastanneista. 19,8 prosenttia otti osaa partiotoimintaan muilla tavoilla, esimerkiksi piirin, keskusjärjestön toiminnan kautta tai oman lapsen harrastuksen tukijana.

Vastanneilla kasvatustalon työntekijöillä oli erilaisia partiotaustoja. 64,3 prosenttia oli ollut mukana partiotoiminnassa sudenpentuna, 85,0 prosenttia vartiolaisena ja 62,0 prosenttia vaeltajana. Laumanjohtajan tehtävässä oli toiminut 66,2 prosenttia vastanneista ja vartionjohtajana 71,4 prosenttia. Muita erilaisia tehtäviä partiossa vastaajilla oli runsaasti. Vastaajat olivat hoitaneet muun muassa sihteerin ja rahastonhoitajan toimia sekä olleet mukana niin piirin kuin keskusjärjestön kouluttajina ja luottamushenkilöinä. Naisten ja miesten välillä ei ollut havaittavissa eroja, molemmat sukupuolet olivat toimineet lähes yhtä usein erilaisissa partioitehtävissä.

Lähes kaikilla vastaajilla oli partiotoiminnan lisäksi joku muu harrastus. 75 prosenttia vastaajista harrasti liikuntaa ja 35 prosenttia musiikkia soittaen tai laulaen. Kädentaitoja kertoi harrastavansa 29 prosenttia vastaajista. Partiotoiminnan lisäksi 22 prosenttia vastaajista oli mukana myös muussa yhdistystoiminnassa.

8.5 Aineiston käsittely ja analysointi

Aineiston tilastollisessa analysoinnissa käytin SPSS 14.0 for Windows-ohjelmaa. Lisäksi taulukoiden ja kuvioiden laadinnassa hyödynsin Microsoft Office Excel 2003 -ohjelmaa. Webropol tiedonkeruu ja kyselytyökalun avulla laskin keskiarvoja sekä prosenttiosuuksia. Analyysimenetelmien tulokinnassa käytin apuna Heikkilän (2002) teosta Tilastollinen tutkimus, Metsämuurosen (2005) teosta Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä sekä Vainionpään (2004) SPSS-ohjelman käyttöön perehdyttäviä opetusmonisteita (osa 1 & 2). Jotta tulokset olisivat vertailtavissa aiempaan kandidaatintutkielmaani, yhdistin myös tässä tutkimuksessa Likert-kysymysten vastausvaihtoehdot ”ei lainkaan” ja ”vähän” sekä ”melko paljon” ja ”hyvin paljon”. Vastauksia tarkastelin laskemalla Likert-asteikollisille kysymyksille keskiarvot ja -hajonnat sekä analysoimalla eri vastausvaihtoehtojen saamia prosenttiosuuksia.

8.6 Aineiston ryhmittely

Koska tutkimuksen kyselylomakkeissa oli melko paljon kysymyksiä, informaation selkeyttämiseksi ja tiivistämiseksi muodostin kysymyksistä summamuuttujia. Jokainen

summamuuttuja kuvaa osioidensa yhteisiä piirteitä. Summamuuttujien rakentamisen perusteena käytin faktorianalyysia. Faktorianalyysin tehtävänä on saada ryhmiteltyä suuri joukko muuttujia muutamaan ryhmään ja näin vähentää tutkittavan ilmiön hajanaisuutta. (Metsämuuronen 2005, 598—601.) Rotatoin faktorimatriisin suorakulmaisella varimax-menetelmällä. Tulostamatta jätin muuttujien alhaiset, alle .30 faktorilataukset. Faktorianalyysien perusteella muodostamani summamuuttujat toimivat jatkossa tutkimukseni testimuuttujina. Nimesin summamuuttujat niiden sisältämien kysymysten perusteella, painottaen korkeimpia latauksia saaneita muuttujia.

Faktorianalyysin perusteella kyselylomakkeen nro 1 kysymyksestä 12 muodostui viisi faktoria. Kyselylomakkeen nro 2 kysymyksestä 26 muodostui 12 faktoria. Käytin samoja faktoreita myös kysymyksen 27 ryhmittelyssä. Taulukoissa 2. ja 3. esittelen tehdyt faktorit ja niiden komponenttilataukset.

TAULUKKO 2. Kyselyn nro 1 summamuuttujat.

Summamuuttuja 1. Opettajan ammatilliset valmiudet ja suhtautuminen omaan työhön	Komponentti- lataus
1. Opetusmenetelmien käyttö	.457
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	.503
12. Opetuksen eriyttäminen	.398
17. Oman opetustyön arviointi	.624
19. Opetustyön suunnittelu	.511
20. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen	.589
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen	.540
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu	.656
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	.537
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen	.480
27. Oman työn tutkiminen	.657
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi	.513
31. Oman työn kriittinen pohtiminen	.615
32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen	.523

(jatkuu)

TAULUKKO 2. (jatkuu)

	Komponentti- lataus
Summamuuttuja 2.	
Valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen, vuorovaikutustilanteet	
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	.508
9. Oman kasvatustilanteiden kehittyminen	.549
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	.542
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	.619
15. Kansainvälisyyskasvatus	.620
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	.610
21. Opetajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	.524
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana	.443
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen	.449
33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen	.571
Summamuuttuja 3.	
Luokanhallinta, erilaiset opetustilanteet	
29. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta	.399
36. Luokanhallinta sisätiloissa	.602
37. Luokanhallinta ulkona	.736
38. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa	.618
39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille	.645
Summamuuttuja 4.	
Yhteistyö koulu yhteisössä ja hallinnolliset tehtävät	
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta	.510
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu	.431
4. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	.533
5. Koulu yhteisössä toimiminen	.598
6. Hallinnolliset tehtävät	.574
7. Oppilashuolto	.569
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	.436
18. Yhteistyö vanhempien kanssa	.448
Summamuuttuja 5.	
Yhteistyö koulun ulkopuolella	
34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	.734
35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa	.749

TAULUKKO 3. Kyselyn nro 2 summamuuttajat.

	Komponentti- lataus
Summamuuttuja 1. Henkisen elämän kehittyminen	
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	.766
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen	.739
24. Elämäkysymyksistä keskustelemaan oppiminen	.646
25. Uskonnosta kiinnostuminen	.888
Summamuuttuja 2. Elämäntapojen kehittyminen ja lähiympäristöstä kiinnostuminen	
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä	.439
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen	.578
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen	.539
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen	.499
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen	.728
40. Karaistuminen (selviäminen vaikeissa tilanteissa, pikkumaisuuden väheneminen)	.697
44. Omatoinisuus	.368
Summamuuttuja 3. Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen, johtamistaidot	
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	.508
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen (yhteiskunnassa, elinympäristössä)	.733
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi	.721
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista	.635
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen	.740
Summamuuttuja 4. Muiden ihmisten kanssa toimiminen	
1. Ihmisten erialaisuuden ymmärtäminen	.529
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	.622
3. Toimiminen eri-ikäisten ihmisten kanssa	.579
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen	.483
6. Neuvottelutaidon, kompromissikyvyn kehittäminen	.341
21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen	.703
Summamuuttuja 5. Isänmaallisuus	
30. Isänmaanrakkaus	.591
31. Suomalaisuuden arvostaminen	.764
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen	.764
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin	.501

(jatkuu)

TAULUKKO 3. (jatkuu)

Summamuuttuja 6. Sosiaalinen itsetunto, liittyminen

4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	.464
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen	.716
10. Kehittyminen pitkäjänteisyydessä	.563
12. Omaan joukkoon kuuluminen	.617
13. Oman joukon hyväksi toimiminen	.631
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi	.533
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	.396

Summamuuttuja 7. Omien kykyjen kehittyminen

9. Kyky organisoida, järjestellä asioita	.574
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	.520
37. Esiintymistaidon kehittyminen	.621
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen	.482
46. Luovan ongelmanratkaisukyvyyn, kekseliäisyyden kehittyminen	.646

Summamuuttuja 8. Minäkuvan kehittyminen

41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen	.836
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen	.852

Summamuuttuja 9. Moraalinen vastuu itsestä

26. Omantunnon mukaan toimiminen	.646
27. Rehellisyys	.881

Summamuuttuja 10. Vastuu yhteisistä asioista

8. Vastuun ottaminen	.854
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	.455

Summamuuttuja 11. Päätöksentekotaidot

45. Aloitekykyisyys	.518
47. Organisaatiolukutaito	-.531

Näiden lisäksi muuttuja 14 ”Ystävyyssuhteiden luominen” muodosti oman faktorinsa. Se sai faktorille latauksen .643.

8.7 Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustulosten toistettavuutta. Mittaus tai tutkimus pitää voida suorittaa uudelleen, jolloin saataessa samat tulokset voidaan sitä pitää reliabelina. Heikko reliabiliteetti johtuu useimmiten virheistä otannassa, mittauksessa tai aineiston käsittelyssä. Myös otoksen koolla on vaikutusta luotettavaan reliabiliteettiin. Mitä suurempi otos on, sitä ei-sattumanvaraisempia tuloksia saadaan. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa on kehitetty erilaisia tilastollisia menetelmiä, joilla reliabiliteettia voidaan tarkastella mittauksen jälkeen. Reliabiliteettikerroin on välillä [0,1]. Suuri kertoimen arvo kuvaa korkeaa reliabiliteettia, jolloin voidaan todeta mittarin osioiden mittaavan samantyyppistä asiaa. Yleisenä ohjeena on, että reliabiliteettikertoimen tulisi olla yli 0,7, jolloin 70 prosenttia muuttujien vaihtelusta on todellista ja 30 prosenttia satunnaisvaihtelua. (Heikkilä 2002, 186—187; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 226—227, Metsämuuronen 2005, 64—65.)

Toinen tutkimuksen arviointiin keskeisesti kuuluva käsite on validius eli pätevyys. Sillä tarkoitetaan mittarin tai tutkimuksen kykyä mitata juuri sitä, mitä on haluttukin mitata. Eniten tutkimuksen validiuteen vaikuttaa kysymysten asettelu. Kun kysymykset on tarkkaan mietitty, vastaajien on helpompi ymmärtää ne samalla tavalla kuin tutkija on tarkoittanut. Validiutta on vaikea analysoida jälkikäteen. Se tulisi ottaa huomioon jo tutkimuksen alkuvaiheessa. (Heikkilä 2002, 186; Hirsjärvi ym. 2007, 226—227, Metsämuuronen 2005, 65—66.)

Tässä tutkimuksessa olen pyrkinyt mahdollisimman korkeaan reliabiliteettiin ja validiuteen. Tutkimuskysymykset on harkittu ja valittu etukäteen huolellisesti. Ne on pyritty saattamaan niin yksinkertaiseen muotoon, että vastaajien tulkinnoissa olisi mahdollisimman vähän eroavuutta. Avoimissa kysymyksissä vastaajille on annettu vapaus kirjoittaa omin sanoin mielipiteistään. Tutkimuksen luotettavuutta pyrin varmistamaan myös sillä, että tutkimusaineiston käsittelyssä ja analysoinnissa noudatin erityistä tarkkuutta.

Tutkimuksen luotettavuustarkastelua olen tehnyt Cronbachin alfan avulla. Sekä kyselyn nro 1 että kyselyn nro 2 Likert-asteikollisten kysymysten reliabiliteettikertoimet on esitelty taulukossa 4.

TAULUKKO 4. Kyselyiden nro 1 ja nro 2 reliabiliteettikertoimet.

Cronbachin alfa kaikille kysymyksille yhdessä (kysely nro 1) **.981**

Cronbachin alfa summamuuttujille (kysely nro 1)

Opettajan ammatilliset valmiudet ja suhtautuminen omaan työhön	.958
Valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen, vuorovaikutustilanteet	.948
Luokanhallinta, erilaiset opetustilanteet	.895
Yhteistyö koulu yhteisössä ja hallinnolliset tehtävät	.921
Yhteistyö koulun ulkopuolella	.856

Cronbachin alfa kaikille kysymyksille yhdessä (kysely nro 2) **.935**

Cronbachin alfa summamuuttujille (kysely nro 2)

Henkisen elämän kehittyminen	.899
Elämäntapojen kehittyminen ja lähiympäristöstä kiinnostuminen	.798
Omien vaikutusmahdollisuuksien tiedostaminen, johtamistaidot	.837
Muiden ihmisten kanssa toimiminen	.757
Isänmaallisuus	.835
Sosiaalinen itsetunto, liittyminen	.793
Omien kykyjen kehittyminen	.781
Minäkuvan kehittyminen	.877
Moraalinen vastuu itsestä	.655
Vastuu yhteisistä asioista	.381
Päätöksentekotaidot	.075

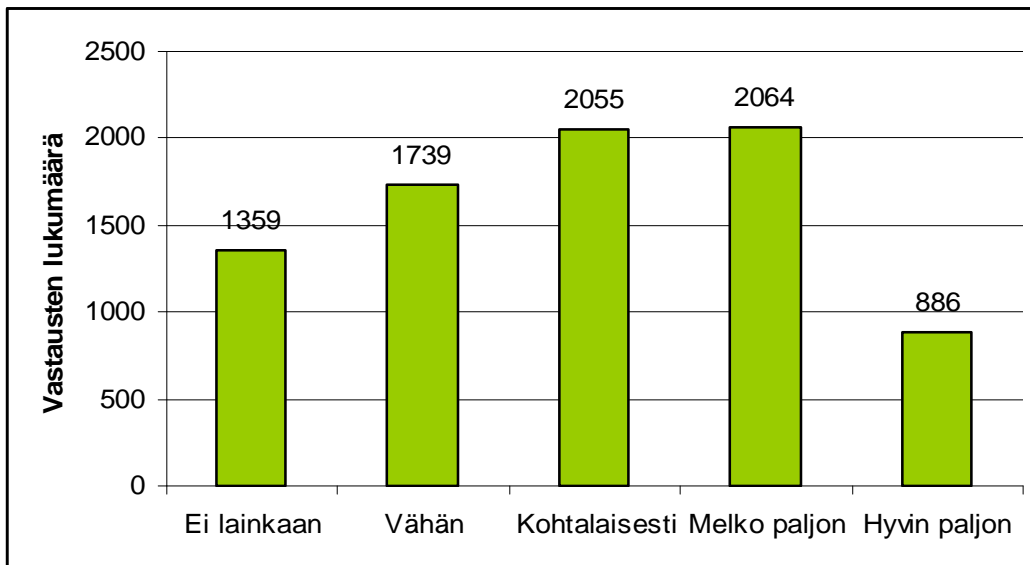
Tutkimuksen analysoinnin helpottamiseksi muodostin faktorianalyysin avulla summamuuttujia sekä kyselystä nro 1 että kyselystä nro 2. Kyselyn nro 1 summamuuttujien reliabiliteettikertoimet vaihtelivat .856-.958 välillä, joten niitä voidaan pitää varsin korkeina. Kyselyn nro 2 summamuuttujien reliabiliteettikertoimet vaihtelivat .655-.899 välillä lukuun ottamatta osioita ”vastuu yhteisistä asioista” ja ”päätöksentekotaidot”. Niiden kertoimet jäivät alle .50. Näin ollen en muodostanut osioista summamuuttujia, vaan käsittelin niitä yksittäisinä muuttujina.

9 TUTKIMUSTULOKSET – PARTIOHARRASTUKSEN JA TYÖN YHTEYS

Esittelen tutkimuksen tuloksia kahdessa osassa. Ensimmäisessä osassa selvitän partioharrastuksen vaikutusta kasvatusalalla työskentelevien työelämään sekä kasvatusalan työn yhteyttä partioharrastukseen. Toisessa osassa esittelen kasvatusalalla työskentelevien tärkeinä pitämiä kasvatustavoitteita koulussa ja partiossa.

9.1 Partioharrastuksen yhteys kasvatusalan työhön

Olen taulukoinut kysymysten keskiarvot ja -hajonnat liitteeseen 5. Niiden esittäminen ei kuitenkaan kerro tässä selkeitä tuloksia, koska keskihajonta on suurta. Näin ollen tarkastelen Likert-kysymysten vastauksia prosenttilukujen avulla. Kaikkien vastausten prosenttiosuudet on esitelty liitteessä 6. Olen yhdistänyt vastaukset ”ei lainkaan” ja ”vähän” sekä ”melko paljon” ja ”hyvin paljon”. Yhdistettyjen vastauskategorioiden nimikkeinä käytän sanoja ”paljon” ja ”vähän”. Vastauksia 39 kysymykseen annettiin yhteensä 8103. Eniten valintoja sai vaihtoehto 4, ”melko paljon”. Kaikkien kysymysten yhteinen keskiarvo oli 2,92. Vastausten jakautumista havainnollistaa kuvio 2.

KUVIO 2. Likert-kysymysten vastausten jakautuminen kyselyssä nro 1.

9.1.1 Opettajan ammatilliset valmiudet ja suhtautuminen omaan työhön

Muodostamaani summamuuttujaan ”opettajan ammatilliset valmiudet ja suhtautuminen omaan työhön” sisältyi yhteensä 14 Likert-asteikollista kysymystä. Taulukossa 5 eritellään vastausten jakautumista vastausprosenttien perusteella.

TAULUKKO 5. Vastaukset prosentteina osassa 1, partioharrastuksen vaikutus kasvatusalan työhön.

Opettajan ammatilliset valmiudet ja suhtautuminen omaan työhön	Paljon %	Vähän %
20. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen	55,1	22,7
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu	43,5	34,3
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen	42,1	34,5
32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen	38,0	39,1
19. Opetustyön suunnittelu	37,2	37,2
1. Opetusmenetelmien käyttö	36,2	36,2
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	28,5	50,7
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen	28,3	40,5
17. Oman opetustyön arviointi	25,4	45,3
31. Oman työn kriittinen pohtiminen	23,1	45,7
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	21,3	60,1
12. Opetuksen eriyttäminen	21,3	51,5
27. Oman työn tutkiminen	19,9	48,5
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi	15,5	49,5

Taulukko 5 osoittaa, että kasvatusalan työntekijät kokivat partion vaikuttaneen paljon opettajan tehtävien itsenäiseen hoitamiseen. Vastausvaihtoehdon ”melko paljon” tai ”hyvin paljon” valitsi 55,1 prosenttia vastaajista. Yli 40 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että partio on vaikuttanut paljon elinikäiseen ammatilliseen kasvuun sekä opettajan ammattiin sitoutumiseen.

60,1 prosenttia vastaajista koki partion vaikutuksen vähäiseksi koulun opetussuunnitelman kehittämistyössä. 51,5 prosenttia totesi partion vaikuttaneen opetuksen eriyttämiseen vain vähän. 50,7 prosentin mielestä partio vaikutti vähän opettajankoulutuksen kriittiseen tarkasteluun. Partioharrastuksella ei koettu myöskään olleen paljon vaikutusta oppilaiden oppimisedellytysten arviointiin, oman työn tutkimiseen ja kriittiseen pohtimiseen eikä oman opetustyön arviointiin.

Valmiiksi annettujen vaihtoehtojen lisäksi vastaajat kertoivat avoimissa kysymyksissä monia muita asioita, jotka olivat heidän mielestään vaikuttaneet kasvatusalalla työskentelyyn. Partiolla koettiin olleen vaikutusta esimerkiksi ammatinvalintaan sekä varmuuden tunteeseen, että pärjää omassa työssään.

”Partio on antanut eväitä monipuoliseen toimintaan ja partio on vahvistanut itsetuntoani melkoisesti.”

Erityisopettaja, nainen, 48-vuotias

” Se on antanut minulle itsevarmuutta ja sellaista ”selviytymiskykyä”. Partiossa koetut jutut ovat monin tavoin rohkaisseet ajatuksia ja lisänneet kokeilunhalua. Luulen, että ilman partiotaustaa olisin paljon ”pliisumpi” opettaja.”

Luokanopettaja, nainen, 41-vuotias

”Partion tärkein anti opettajan työhön olivat kokoussuunnitelmat (vrt. tuntisuunnitelmat), kaikki leikit, lapsiryhmän hallinta, arvopohja (ihanteet), yleinen järjestelmällisyys kaikessa tekemisessä.”

Luokanopettaja, nainen, 42-vuotias

”Vaikka toimin itse partiossa vain muutamia vuosia, jäi sieltä asennepuolelle eväitä koko opettajana toimimiseni ajaksi. Rohkeus kuunnella ja toteuttaa omaa eettistä ja pedagogista ääntänsä – kun koululaitos rakentelee vuosikymmenten saatossa aina uusia keisarin uusia vaatteitaan. On kyllä johtanut konfliktiin opetustoimen johdon kanssa --. Palaute lapsilta ja vanhemmilta on sen sijaan ollut poikkeuksellisen ja poikkeuksetta myönteistä. Se on tärkeintä ollutkin. He ovat minun todellisia työnantajia!

Luokanopettaja + aineenopettaja + valtiotieteiden maisteri, mies, 62-vuotias

”Oma persoona on muokkautunut partion kautta ja persoonalla opetustyötä tehdään. Tietty esimerkillisyyden tavoittelu arvoasioissa kuuluu sekä partiolaisuuteen että opettajuuteen.”

Luokanopettaja, mies, 41-vuotias

9.1.2 Valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen, vuorovaikutustilanteet

Osioon 2, ”valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen ja vuorovaikutustilanteet”, sisältyi yhteensä 10 muuttujaa. Taulukossa 6 eritellään vastausten jakautumista vastausprosenttien perusteella.

TAULUKKO 6. Vastaukset prosentteina osassa 2, partioharrastuksen vaikutus kasvatusalan työhön.

Valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen, vuorovaikutustilanteet		
	Paljon %	Vähän %
9. Oman kasvatusfilosofian kehittyminen	61,2	18,7
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	60,2	17,3
21. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	49,5	29,4
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	48,8	25,4
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	48,5	23,3
33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen	40,7	29,2
15. Kansainvälisyyskasvatus	40,4	36,6
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	38,9	36,1
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana	29,8	40,5
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen	27,9	51,9

Taulukon 6 perusteella voidaan todeta, että 61,2 prosenttia vastaajista koki partion vaikuttaneen paljon oman kasvatusfilosofiansa kehittymiseen. Partiotaustaan uskottiin vaikuttaneen myös arkipäivän elämän valmiuksien antamiseen oppilaille. Vastauksia kohdassa ”paljon” oli yhteensä 60,2 prosenttia. Partion merkitystä opettajan ammatin eettisen perustan tiedostamiseen piti suurena 49,5 prosenttia vastaajista. Sen sijaan toimimiseen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana sekä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen partioharrastuksella ei koettu olleen suurta vaikutusta. Vähiten vaikutusta partiolla vastaajat uskoivat olevan monikulttuurisuuden

kohtaamiseen. 51,9 prosenttia kyselyyn osallistuneista valitsi tässä kohdassa vaihtoehdon ”vähän” tai ”ei lainkaan”.

Avointen kysymysten joukosta nousi samoja teemoja tukevia mielipiteitä. Useat vastaajista pohtivat muun muassa partion positiivista vaikutusta erilaisten vuorovaikutustilanteiden hallinnassa. Myös vastaajien oma tyyli opettaa on kehittynyt jo partiovuosilta.

”Pitkä partioura on kehittänyt mm. luontevaa kommunikointia kaikenlaisten, kaikenikäisten ja kaikkia yhteiskuntaluokkia edustavien ihmisten kanssa, ja tuonut johtajuuteen liittyvää varmuutta – opettajahan on monessa tilanteessa ”johtaja”. Minkäänlaiset työhön liittyvät esiintymistilanteet (vanhempainillat, kansainvälisten vieraiden vastaanotto jne.) eivät jännitä partion tuomien monipuolisten opetus- ja esiintymiskokemusten jälkeen. --”

Aineenopettaja, nainen, 52-vuotias

”Erityisesti eettisiin asenteisiin, toisen työn kunnioittamiseen.”

Luokanopettaja, nainen, 58-vuotias

”Monipuolistanut ihmissuhteita, avartanut maailmankuvaa, antanut mahdollisuuksia tavata erilaisia ihmisiä.”

Luokanopettaja, nainen, 65-vuotias

”Oppilastuntemuksen laajentuminen. Kun oppii tuntemaan lapsen jo sudenpentuna, hänen kanssaan on helppo toimia murrosiän melskeiden aikana. Samalla on oppinut tuntemaan useita vanhemmista hyvin.”

Aineenopettaja, nainen, 58-vuotias

”Antanut rohkeutta opettaa oppilaille oma-aloitteisuutta arkisissa toimissa ja uskomaan siihen, että jo pienenä voi osata tehdä monia asioita. Myös sitä, että pienillekään oppilaille ei tarvitse tehdä kaikkea valmiiksi, vaan he pystyvät itse paljon enempiin kuin uskommekaan.”

Luokanopettaja, nainen, 33-vuotias

9.1.3 Luokanhallinta, erilaiset opetustilanteet

Osaan 3, ”luokanhallinta ja erilaiset opetustilanteet” sisältyi viisi kysymystä. Taulukossa 7 eritellään vastausten jakautumista prosenttiosuuksien perusteella.

TAULUKKO 7. Vastaukset prosentteina osassa 3, partioharrastuksen vaikutus kasvatusalan työhön.

Luokanhallinta, erilaiset opetustilanteet		
	Paljon %	Vähän %
39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille	67,1	17,9
37. Luokanhallinta ulkona	57,3	20,7
38. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa	50,7	23,5
36. Luokanhallinta sisätiloissa	47,9	25,4
29. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta	13,0	59,9

Tässä osassa erot partion vaikutuksella ja vaikutuksettomuudella ovat selvästi näkyvissä. Suurin osa vastaajista, 67,1 prosenttia oli sitä mieltä, että partiolla on ollut vaikutusta retkien ja leirikoulujen järjestämiseen oppilaille. Tämä muuttuja sai eniten vastauksia kohtaan ”erittäin paljon”, yhteensä 34 prosenttia kaikista vastauksista. 57,3 prosenttia vastaajista uskoo partiotautustallaan olleen paljon vaikutusta oppilaiden hallintaan ulkona. Myös luokanhallintaan sisätiloissa partio on 47,9 prosentin mielestä vaikuttanut paljon. Hieman yli puolet vastaajista koki partiolla olleen lisäksi vaikutusta erilaisten oppimisympäristöjen käyttöön opetuksessa. 59,9 prosenttia kasvatusalan työntekijöistä uskoo, että partio ei ole vaikuttanut heidän työssään käyttämän opetussuunnitelman oppiaineiden hallintaan.

Useat vastaajat viittasivat avoimissa kysymyksissä partion myötä kehittyneisiin johtamis- ja ryhmänhallintataitoihin. He kertoivat myös konkreettisia tapoja, miten toteuttavat partion mukanaan tuomia taitoja opetuksessaan.

”Opettajana tuntuu, että on helppo olla rento ja on valmiimpi yllätyksellisiin tilanteisiin. On helppo ottaa tilanne haltuun mikäli se sitä vaatii. --”

Luokanopettaja, mies, 47-vuotias

”Oma kiinnostukseni luontoon näkyy 1. omassa opetuksessa, jossa painotan jonkin verran luonnontuntemusta, retkeilyä ja ympäristön suojelua 2. koulutason toiminnassa: em. asioiden edistäminen koulumme toiminnassa ja Vihreä Lippu-ympäristökasvatusmenetelmän käyttämisessä. --”

Luokanopettaja, nainen, 48-vuotias

”Ilman partiossa saatua johtamiskoulutusta ja –kokemusta en olisi ehkä hakeutunut opettajaksi. Partioaikoina huomasin, että saan ryhmät toimimaan

(useimmiten) hyvällä fiiliksellä kohti yhteisiä päämääriä. Huomasin sen olevan erityistaito, jota kaikilla ei välttämättä ole ja siten tämä oivallus vaikutti ammatinvalintaani.”

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen, 48-vuotias

”Luonnontieteiden opetuksessa tekemällä oppimisen ajatus on partiosta iskostunut aika pysyvästi mieleen, joten pyrin opetuksessani ottamaan tämän huomioon. Myös kokemuksellinen elämyksellinen oppiminen on tullut partion kautta näkyviin vahvasti omassa työssäni.”

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen, 28-vuotias

”En pelkää retkeillä luokan seinien ulkopuolella, luotan konkreettisiin havaintoihin ja niiden apuun oppimisessa, tavoittelen yhteistoiminnallisuutta. Asian oppimisen lisäksi tärkeätä on koko ajan oppia myös itsestä ja toisista.”

Luokanopettaja + erityisopettaja, nainen, 34-vuotias

9.1.4 Yhteistyö kouluyhteisössä ja hallinnolliset tehtävät

Osaan 4 kuului yhteensä 8 muuttujaa. Taulukossa 8 eritellään vastausten jakautumista prosenttiosuuksien perusteella.

TAULUKKO 8. Vastaukset prosentteina osassa 4, partioharrastuksen vaikutus kasvatusalan työhön.

Yhteistyö kouluyhteisössä ja hallinnolliset tehtävät		
	Paljon %	Vähän %
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta	57,2	17,6
5. Kouluyhteisössä toimiminen	52,4	20,7
4. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	49,3	26,6
18. Yhteistyö vanhempien kanssa	36,8	35,4
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	31,6	42,6
6. Hallinnolliset tehtävät	31,4	48,3
7. Oppilashuolto	15,8	54,3
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu	11,0	65,2

57,2 prosenttia kyselyyn osallistuneista totesi partiotoustan vaikuttaneen työssään paljon vuorovaikutustilanteiden hallintaan. Samaa mieltä vastaajat olivat myös vaikutuksesta kouluyhteisössä toimimiseen. Vastausvaihtoehdon ”paljon” tai ”erittäin paljon” valitsi 52,4

prosenttia vastaajista. Aktiivisuus oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoidossa näyttäisi myös olevan osaltaan vaikutusta partiotaustasta. Partio toiminnalla ei koeta olevan paljon vaikutusta koulun muuttuvien olojen kohtaamisessa, hallinnollisissa eikä oppilashuollollisissa tehtävissä. Oppilaiden arviointiin ja arvosteluun kasvatustalon työntekijät eivät koe partion juurikaan vaikuttaneen. Vain 5 vastaajaa kokee sillä olleen erittäin paljon vaikutusta työssään.

Avoimissa kysymyksissä vastaajat painottivat partion positiivista vaikutusta selviytymiseensä kouluyhteisössä ja sen jatkuvasti muuttuvissa tilanteissa. Vaikka vain noin kolmasosa koki partion vaikuttaneen paljon työnsä hallinnollisten tehtävien hoitoon, useat vastaajat kuitenkin kiittelivät esimerkiksi saamiaan kokous- ja suunnittelutaitoja.

” -- Partiossa olen toiminut erilaisissa johtamis- ja luottamustehtävissä, joiden kautta olen vähitellen rakentanut opettajuutta ja ohjaamistaitoja, itseäni kehittäen. Olen oppinut asettamaan tavoitteita toiminnalle. Partiossa olen päässyt kehittämään johtamis- ja vaikuttamistapojani, aloitteellisuutta, vastuullisuutta, järjestelmällisyyttä ja organisointikykyä. Olen kiinnostunut yhteisten asioiden hoitamisesta, huomaan epäkohtia ja olen valmis tarttumaan niihin. Haluan sitoutua osaksi yhteisöä.”

Luokanopettaja, nainen, 28-vuotias

”Partion kautta on oppinut ymmärtämään yhteisöllisyyden merkitystä sekä yhdessä toimimisen merkitystä ja näiden merkitys on tärkeä myös kouluyhteisössä.”

Luokanopettaja, nainen, 29-vuotias

”[Partio on] opettanut järjestötoiminnan ja kokoustekniikan perusteita, joita olen itsekin opettanut, antanut johtajakokemuksia, joita voin käyttää esimerkkeinä, partion kautta tulivat nuorena jo tutuiksi monet muutkin varhaisnuorisjärjestöt ja sitä tietämystä hyödynnän työssäni.”

Ammatillinen opettaja, nainen, 36-vuotias

”Johtamistehtävät sekä partio-organisaation kehittäminen ovat vaikuttaneet suuresti kykyyni hahmottaa kouluorganisaatiota. Olen saanut partiossa paljon harjoitusta tavoitteellisuusajattelussa. Olen oppinut asettamaan järkeviä tavoitteita sekä arvioimaan tavoitteiden toteutumista. --”

Luokanopettaja, nainen, 35-vuotias

9.1.5 Yhteistyö koulun ulkopuolella

Osaan 5 kuuluivat kysymykset 34 ja 35. Taulukossa 9 eritellään niiden vastausten jakautumista prosenttiosuuksien perusteella.

TAULUKKO 9. Vastaukset prosentteina osassa 5, partioharrastuksen vaikutus kasvatusalan työhön.

Yhteistyö koulun ulkopuolella		
	Paljon %	Vähän %
35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa	15,3	59,4
34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	10,2	71,0

Vastaajien mukaan kaikista muuttujista vähiten vaikutusta partiolla on ollut yhteistyöhön elinkeinoelämän kanssa. Kaikkiaan 71,0 prosenttia vastaajista on valinnut vaihtoehdon ”vähän” tai ”ei lainkaan”. Myöskään yhteistyöhön kulttuurin edustajien kanssa ei partiolla ole juuri ollut vaikutusta. Avoimissa kysymyksissä 6 vastaajaa kuitenkin totesi käyttävänsä hyväkseen partion kautta luomiaan kontakteja.

”Toiminnan kautta on tutustunut ihmisiin, joiden kanssa voi tehdä yhteistyötä myös työssä.”

Aineenopettaja, nainen, 48-vuotias

”Suurten tapahtumien organisointi ja verkoston luominen partion kautta ovat auttaneet myös opettajan työssä.”

Erytysluokanopettaja, nainen, 45-vuotias

”Vanhojen partioihmissuhdeverkostojen konkreettinen hyödyntäminen kalusto-, taito-, asiantuntija systeemeissä – tietyn tyyppistä hyväveli –toimintaa. --”

Luokanopettaja, mies, 41-vuotias

9.1.6 Kasvatusalan työ ja partio – muiden mielipiteitä

64 prosenttia vastaajista on saanut työssään positiivista palautetta ja huomiota partioharrastuksensa kautta tulleista piirteistä tai taidoista. Useat vastaajat kertovat osallistuvansa esimerkiksi koulun

luonto- tai ulkoilupäivän suunnitteluun. Tähän yleensä kannustavat työtoverit. Työyhteisössä partiolaisopettajilta myös pyydetään muun muassa luontoon tai ryhmäyttämiseen liittyviä toimintavihjeitä. Partiolaistaustaisten opettajien mukaan työystävät pitävät heitä organisointikykyisinä, hyvinä ryhmänhallinnassa sekä toiminnan ideapankkeina.

36 prosenttia kyselyyn vastanneista ei ole saanut työssään palautetta partiotaustastaan. Useimmat näistä vastaajista mainitsevat, etteivät ole tuoneet partiolaisuuttaan esille työpaikalla. Toisilla harrastus on kestänyt vain lyhyen aikaa tai siitä on niin kauan, ettei sitä kannata heidän mielestään edes mainita.

73 prosenttia kasvatusalalla työskentelevistä partiolaisista uskoo, että partioharrastuksella on jonkinasteinen merkitys työpaikan saamiseen. Monet ovat sitä mieltä, että ansioluettelossa oleva merkintä partioharrastuksesta viestittää hakijan olevan aktiivinen ja reipas työntekijä. Useat vastaajista toteavat kuitenkin, että suurin merkitys partiotaustalla on silloin, kun myös työhönottajalla on omakohtainen partiotausta tai hän tuntee tarkemmin partiotoimintaa.

”Uskon siitä olevan etua silloin, kun työnhakijalla on pitkäaikainen kokemus partiosta johtajajana. Johtamiskokemukset antavat hyviä valmiuksia ohjata ja ottaa huomioon muita henkilöitä työyhteisössä.”

Upseeri, mies, 54-vuotias

”Monelle tuntuu olevan mielikuva partiolaisesta oma-aloitteisena, sosiaalisesti pärjäävänä, rehellisenä ja sopeutuvana ihmisenä. Varsinkin itse partiotaustan omaavat työhönottajat tuntuva usein pitävän partioharrastusta selkeänä etuna työhakemuksessa.

Aineenopettaja, mies, 32-vuotias

9.1.7 Vastaajien eriävät mielipiteet

Kyselyyn vastanneista 215 kasvatusalan työntekijästä 10 valitsi jokaiseksi vastausvaihtoehtokseen ”vähän” tai ”ei lainkaan”. Puolet näistä 10 vastaajasta vastasi aina ”ei lainkaan”. ”Ei lainkaan” - vastauksia annettiin yhteensä 1359 kappaletta, eli 16,8 prosenttia kaikista vastauksista. Huomattavan pieni osa vastaajista totesi, että partiolla ei ole ollut suoranaista vaikutusta opettajan työhön. Avoimen kysymyksen kohdalla tätä mieltä olleet kuvasivat mielipidettään esimerkiksi seuraavasti:

”En näe partiolla erityistä yhteyttä työhöni. Se on harrastus muiden joukossa ja on antanut itselleni eväitä mutta ei niinkään työhön vaan elämään. Olin lisäksi niin nuori toimiessani aktiivisesti, että on vaikea muistaa niiltä ajoilta mitään tarkkaa.”

Luokanopettaja + aineenopettaja, nainen, 42-vuotias

”On kuitenkin loppujen lopuksi aika vaikea määritellä mikä mihinkin vaikuttaa. Partio on harrastuksena minulle myös elämäntapa ja elämänasenne ja monista partion arvoista ja toimintatavoista on tullut omiani, eli minun on vaikea eritellä tarkemmin partion ja koulutyön suhdetta. --”

Luokanopettaja, nainen, 26-vuotias

”Siitä on niin paljon aikaa, ettei se varmaan konkreettisesti ole juuri vaikuttanut mitenkään. Ehkä tietynlaiseen asenteeseen sillä on voinut olla vaikutusta.”

Aineenopettaja, nainen, 46-vuotias

9.1.8 Tulokset tilastollisen analyysin kuvaamina

Testasin kaikkia muuttujia sekä yksittäin että edellä kuvattujen osioiden muodostamina summamuuttujina riippumattomien tapausten t-testillä. T-testillä testataan kahden toisistaan riippumattoman ryhmän keskiarvojen välille saadun eron suuruutta. Jos se on suuri, voidaan eroa olettaa olevan myös perusjoukossa, mutta jos ero on vain pieni, se saattaa johtua sattumasta. (Heikkilä 2002, 222; Vainionpää 2004, 19.) Ryhmitteleväksi muuttujaksi valitsin sukupuolen. Tässä tapauksessa tulokset osoittivat, että sukupuolten välillä ei ole merkitsevää eroa ($p > .05$). Keskiarvojen erojen merkitsevyyttä ilmoittama p-arvo on välillä .105–.988. Partio on siis vaikuttanut tai ollut vaikuttamatta samalla tavalla riippumatta vastaajan sukupuolesta.

9.2 Kasvatusalan työn yhteys partioharrastukseen

Kasvatusalalla työskentelevien mielipiteitä työnsä mahdollisesta vaikutuksesta harrastukseen keräsin avoimen kysymyksen avulla. 66 prosenttia vastaajista uskoo työn vaikuttavan partioharrastukseensa. Useimmat pitävät positiivisena asiana ryhmänhallintataitojen, opetusmenetelmien ja toiminnan suunnitelmallisuuden kehitystä. 4 vastaajaa totesi miettivänsä turvallisuusasioita huomattavasti enemmän kuin ennen. Osa vastaajista on selvästi suuntautunut koulutuksen puolelle myös partiotoiminnassa. Näiden lisäksi moni kertoi lapsen kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden ymmärtämisen sekä huomioimisen helpottuneen.

Negatiivisena vaikutuksena koettiin työn ja harrastuksen samankaltaisuus. 23 prosenttia vastaajista ei jaksaa vapaa-ajallaan kiinnostua samantyyppisestä toiminnasta kun työpäivän aikana. Lisäksi vastaajia huolestutti partiotoiminnan muuttuminen liian koulumaiseksi, joten he eivät halunneet enää ottaa vastuulleen lauman tai vartion johtamista. 32 prosenttia vastaajista ei kokenut

työllään olevan vaikutusta partioharrastukseen. Useimmat näin vastanneista olivat lopettaneet partion jo ennen valmistumistaan, jolloin mahdollista vaikutusta ei ole edes voinut kokea.

”On varmasti. Asioiden organisoiminen on helppoa, kun se liittyy myös omaan työkuvaan läheisesti. Lapsien yksilöllistä kehitystä seuraa myös partiotoiminnassa enemmän kuin aiemmin. Joskus saattaa olla jopa vaikeaa erottaa työtä ja harrastusta, koska ne tietyt rutiinit toistuvat sekä koululuokassa että partioilloissa. Aina silloin tällöin muistutan itselleni, että tähän on harrastus ja täällä voidaan olla ns. vapaammin.”

Luokanopettaja, nainen, 29-vuotias

”Arvioin nyt kriittisesti myös partiossa käytettyjä ohjausmenetelmiä, ikäkausijakoa, ohjelman sisältöä. Olen huomannut oman toimintani laumanjohtajana varsin keskenkasvuiseksi, kun nyt osaan katsoa asioita ammattimaisesti.”

Luokanopettaja, nainen, 27-vuotias

”Partiotoiminta on vähentynyt töiden aloittamisen jälkeen. Vapaa-ajallani en halua enää johtaa partioryhmää, sillä koulussa olen jo niin paljon nuorten kanssa tekemisissä. Nykyään haluan partiolta enemmän oman ikäisteni kanssa yhdessä toimimista ja projektiluontoisia pestejä.”

Aineenopettaja, nainen, 29-vuotias

”Kun työskentelee päivät lasten kanssa ja ”johtamistehtävissä”, koen partion harrastuksen muistuttavan liikaa työtäni.”

Luokanopettaja, nainen, 37-vuotias

10 TUTKIMUSTULOKSET – MIELIPITEITÄ PARTION JA KOULUN KASVATUSTAVOITTEISTA

Tässä luvussa esittelen kasvatusalan työntekijöiden mielipiteitä sekä partiotoiminnan että koulun kasvatustavoitteista. Kuvailen myös vastaajien ajatuksia siitä, millaisena he näkevät partiotoiminnan, millaista toimintaa heidän mielestään pitäisi mahdollisesti lisätä tai vähentää.

10.1 Vastaajien mielipiteitä partiotoiminnasta, sen päämäärästä ja harrastajista

Henkilölle joka ei tunne partiotoimintaa, tutkimukseen osallistuneet kuvailisivat sitä monipuoliseksi ja käytännönläheiseksi, uusia taitoja opettavaksi harrastukseksi. Partiossa voi toimia yhdessä hyvien ystävien kanssa sekä sisällä että ulkona. Tärkeää on, että arvostetaan niin toisia ihmisiä kuin elinympäristöä ja kannetaan vastuuta omista tekemisistä.

”Ystäviä, hauskaa tekemistä ja hyödyllisten taitojen harjoittelua. Yhteislauluja, takkatulta ja nuotioita, tunnelmaa. Totuuden nimissä mainitsisin myös kusiaiset, punkit, hämähäkit ja etanat teltassa, märät saappaat, ankeat sapuskat ja hillittömän palelemisen – nämä muistuttavat elämän realiteeteista ja opettavat arvostamaan mukavuutta.”

Luokanopettaja, nainen, 42-vuotias

Itse vastaajat pitivät eniten (80 %) erilaisista retkistä ja leireistä. Tärkeänä pidettiin myös partion kautta syntyneitä ihmissuhteita, yhdessä tekemistä ja tekemällä oppimista. Useat vastaajista kokivat vanhemmalla iällä tärkeäksi tulleen laadukkaan toiminnan järjestämisen lapsille ja nuorille. Lapset viihtyvät partiossa vastaajien mielestä, koska harrastus tarjoaa usein tiiviin kaveriporukan ja sisällöltään monipuolista tekemistä. Partiossa on myös mahdollista kokeilla omia henkisiä ja fyysisiä rajojaan.

”[Lapset viihtyvät partiossa, koska] se mahdollistaa lapsille toteuttaa itseään: seikkailla metsässä, oppia uutta, olla tärkeä, olla osa jotain suurempaa, mahdollistaa itsensä ylittämisen, todellisen tekemisen esim. veistelyn melonnan. Tiivistetysti voisi sanoa, että partiossa pääsee tekemään kaikkea kivaa. Tässä kohtaa kiva tarkoittaa erityisesti sellaisia asioita, joita ei rahalla saa tai televisiota katsomalla tavoita.”

Luokanopettaja, nainen, 32-vuotias

Tutkimukseen osallistuneiden mielestä partiossa viihtyvät reippaat, aktiiviset ja sosiaaliset ihmiset, jotka mahdollisesti pitävät ulkona liikkumisesta. Toisaalta nämä eivät ole takuvarmoja partiolaisen piirteitä, vaan monet vastaajista uskoivat partion kiinnostavan hyvinkin erilaisia ihmisiä. Tähän syynä on se, että partio tarjoaa jokaiselle jotakin. Vastaajat arvioivat, että aikuisikään asti mukana pysyvät henkilöt, jotka hakevat henkilökohtaisia haasteita.

Kasvatusalalla työskentelevät entiset ja nykyiset partiolaiset kuvasivat partiotoiminnan päämäärää hyvin yhteneväisin lausein. Lähes puolet vastaajista piti partion pyrkimyksenä kasvattaa jäseniään vastuullisuuteen. Vastuuta tulisi kantaa niin itsestä, toisista kuin yhteiskunnastakin. Partiotoiminnan pitäisi pyrkiä kasvattamaan lapsista ja nuorista myös aktiivisia kansalaisia, joilla on monipuoliset taidot pärjätä elämässä. Näitä taitoja tulisi osata käyttää omaaloitteisesti. Kaiken kaikkiaan tavoitteena olisi kasvattaa yhteiskuntakelpoisia aikuisia, jotka haluaisivat tehdä maailmasta vähän paremman paikan.

”Partiotoiminta pyrkii kasvattamaan aktiivisia ja näppäriä yhteiskunnan jäseniä, joilla olisi elämään jotain kättä pidempää. Jotain muita arvoja, kuin kaikkiminnulle-heti-nyt. Partiotoiminta pyrkii myös suvaitsevaisuuden lisäämiseen, ja tietenkin opettamaan luonnossa liikkumisen taitoja.”

Luokanopettaja + lastentarhanopettaja, nainen, 29-vuotias

Vastaajat vertasivat partiotoimintaa muihin nuorisjärjestöihin kuvailemalla sitä monipuoliseksi, kaikille avoimeksi ja kansainvälisesti tunnetuksi. Useat vastaajat pitivät positiivisena vapaaehtoisuutta, jolloin johtajienkin voidaan olettaa osallistuvan toimintaan aidosta halusta ja mielenkiinnosta. Hyvänä koettiin vastuun antaminen kaikille ikäryhmille, samoin kuin se, että ei ole tarpeen kilpailla muita vastaan, riittää kun voittaa itsensä.

”Se [partio] on kaikille avoin, jonka ideologia lähtee nuorten omista tarpeista, eikä se pyri kasvattamaan nuoria yhteen aatteelliseen muottiin, jossa pitää ajatellakin samalla tavalla kuin johtajat tekevät.”

Ammattiopiston opettaja, mies, 64-vuotias

Partiotoiminnan kehittämiseksi vastaajat lisäisivät luonnossa liikkumista. Heidän mielestään lauma- ja vartioilloista tulisi herkemmin lähteä ulos, koska kaikkia taitoja ei voi opetella sisätiloissa. Kaikella toiminnalla tulisi olla tavoite. Pelkkä loputon leikkiminen ja pelaaminen ilman tavoitetta ei tue partiotoiminnan tarkoitusta, joten nuorempia johtajia tulisi opastaa suunnittelun tärkeyteen. Leikkaa ja liimaa -askartelusta tulisi siirtyä enemmän varsinaisten partiomaisten kädentaitojen, esimerkiksi solmujen harjoitteluun. Osa vastaajista olisi valmiita vähentämään toiminnan uskonnollista sisältöä.

10.2 Partion ja koulun tärkeimmät kasvatustavoitteet

Vastaajat arvioivat itselleen tärkeitä partiotoiminnan kasvatustavoitteita sekä kyselyssä nro 1 että kyselyssä nro 2. Kyselyssä nro 1 asiaa tiedusteltiin avoimella kysymyksellä. Kyselyssä nro 2 vastaajat arvioivat avoimen kysymyksen lisäksi 47 tavoitteen tärkeyttä 5-portaisella Likert-asteikolla. Vastaajien mielestä koulun tärkeitä kasvatustavoitteita tiedusteltiin ainoastaan kyselyssä nro 2. Siinä vastaajat arvioivat niiden tärkeyttä samoilla kysymyksillä kuin partionkin tavoitteita. Seuraavassa esittelen tuloksia keskiarvojen sekä prosenttiosuuksien perusteella. Kaikkien kysymysten keskiarvot ja -hajonnat on taulukoitu liitteeseen 7. Prosenttiosuuksia tarkastellaan liitteessä 8. Se havainnollistaa parhaiten vastausten jakautumista.

10.2.1 Partiotoiminnan 10 tärkeintä kasvatustavoitetta

Taulukossa 10 on esitelty partiotoiminnan 10 tärkeimmän kasvatustavoitteen keskiarvot ja keskihajonnat.

TAULUKKO 10. Partiotoiminnan 10 tärkeintä kasvatustavoitetta.

	Vastanneet	Keskiarvo	Keskihajonta
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	56	4,86	,353
8. Vastuun ottaminen	56	4,80	,749
44. Omatoimisuus	56	4,77	,426
27. Rehellisyys	56	4,71	,530
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	56	4,63	,524
45. Aloitekykyisyys	56	4,61	,824
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen	56	4,61	,528
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	56	4,61	,562
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	56	4,59	,496
10. Kehittyminen pitkäjännitteisyydessä (tehtävät hoidetaan loppuun)	56	4,55	,570

Taulukon 10 perusteella voidaan todeta, että partion tärkeimmäksi kasvatustavoitteeksi vastaajat arvioivat yhteisten sääntöjen noudattamisen. Sen keskiarvo on 4,86. Kyselyyn osallistuneista 85,7 prosenttia on todennut sen olevan erittäin tärkeä tavoite ja kuuluvan ehdottomasti partiotoiminnan tavoitteisiin.

Keskiarvon perusteella toiseksi tärkein kasvatustavoite on vastuun ottaminen. Sen keskiarvo on 4,8. Vastuun ottaminen on kuitenkin kerännyt kyselyssä eniten vastauksia kohtaan 5, ”tavoite on erittäin tärkeä ja kuuluu ehdottomasti partiotoiminnan tavoitteisiin”. Yhteensä 90,9 prosenttia vastaajista on tätä mieltä.

Yli 4,7 keskiarvon saivat kysymykset omatoimisuudesta ja rehellisyydestä. Keskiarvoltaan (4,6) samalla sijalla olivat aloitekykyisyys, ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen ja ihmissuhdetaidoissa kehittyminen. Kymmenen tärkeimmän tavoitteen joukkoon mahtuivat vielä omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen sekä kehittyminen pitkäjännitteisyydessä.

Kaikki kymmenen vastaajien tärkeimmäksi määrittelemää partion kasvatustavoitetta ylittivät keskiarvorajan 4,55. Näihin kymmeneen kysymykseen kukaan vastaajista ei valinnut vastausvaihtoehtoa 1 tai 2, ”tavoite ei ole kovin tärkeä” tai ”tavoite ei ole lainkaan tärkeä”. Näin myös keskihajonnat jäivät pieniksi. Keskiarvorajan 4,0 ylitti kyselyssä kaikkiaan 29 tavoitetta. Näin ollen voidaan sanoa, että 62 prosenttia kysytyistä kasvatustavoitteista koettiin partiossa tärkeiksi tai erittäin tärkeiksi. Myös avoimissa kysymyksissä vastaukset olivat samansuuntaisia taulukon 10 kanssa.

”Olemme kaikki erilaisia, mutta yhtä tärkeitä ja ainutkertaisia. Erilaisuus on rikkautta. Tahdon auttaa toisia katsomatta rotuun, sukupuoleen, ikään. Tahdon tehdä parhaani asiassa kuin asiassa. Olen osa luontoa ja siksi minun tulee vaalia sitä. Opin ja selviydyn tilanteista, kun vain jaksan yrittää.”

Luokanopettaja, nainen, 58-vuotias

”[Partion kasvatustavoitteena on] auttaa ja tukea lapsia ja nuoria kasvamaan kunnan kansalaisiksi, vastuullisiksi aikuisiksi. Sellaisiksi, jotka osaavat tulla toimeen muuttuvassa maailmassa ja ottavat huomioon sen, että yhdessä tekemällä selvitään ongelmista. Siis kasvatus toimimaan ryhmissä ja ottamaan vastuun omasta osuudestaan - myös vastuun ottaminen itseään heikommista ja heidän auttaminen. Kasvatus myötätuntoisiksi ihmisiksi ja samalla myös taitaviksi tekijöiksi (omalla alallaan). --”

Erytisopettajaopiskelija, nainen, 49-vuotias

10.2.2 Koulun 10 tärkeintä kasvatustavoitetta

Taulukossa 11 esitellään vastaajien mielestä koulun 10 tärkeintä kasvatustavoitetta keskiarvojen mukaisessa järjestyksessä.

TAULUKKO 11. Koulun 10 tärkeintä kasvatustavoitetta.

	Vastanneet	Keskiarvo	Keskihajonta
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	56	4,80	,724
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen	56	4,71	,780
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen	56	4,70	,464
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	56	4,59	,804
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	56	4,57	1,006
27. Rehellisyys	56	4,57	,828
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen	56	4,48	,831
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	56	4,41	,869
44. Omatoimisuus	56	4,39	,846
8. Vastuun ottaminen	56	4,39	,867

Taulukko 11 kertoo, että kasvatusalalla työskentelevät entiset ja nykyiset partiolaiset pitivät koulun tärkeimpänä kasvatustavoitteena yhteisten sääntöjen noudattamista. Sen keskiarvo oli 4,71 ja keskihajonta 0,724. Koulun tärkein kasvatustavoite oli vastaajien mielestä sama kuin partion tärkein kasvatustavoite. Keskiarvo oli hieman pienempi ja vastausvaihtoehdon 5 ”tavoite on erittäin tärkeä” valitsi tässä tapauksessa 89,1 prosenttia vastaajista.

Koulun toiseksi tärkein kasvatustavoite oli kohteliaisuuden ja hyvien tapojen noudattamisen opettaminen. Sen keskiarvo oli 4,71. Kolmanneksi tärkeimpänä vastaajat pitivät ihmisten erilaisuuden ymmärtämistä. Keskiarvorajan 4,5 yläpuolelle ylsivät myös tavoitteet erilaisten ihmisten kanssa toimeen tulemisesta, omien kykyjen ja hyvien ominaisuuksien huomaamisesta sekä rehellisyyden opettaminen. Tärkeysjärjestyksessä sijoilla 7.–10. olivat yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen, ihmissuhdetaidoissa kehittyminen, omatoimisuus ja vastuun ottaminen.

Vastaajat kirjoittivat samansuuntaisia kommentteja myös avoimeen kysymykseen kysyttäessä koulun tärkeistä kasvatustavoitteista. Heidän mielestään koulun tulisi kasvattaa oppilaita osallistuviksi yhteiskunnan jäseniksi, jotka pystyvät huolehtimaan omasta arkipäivän elämästään - mukaan lukien koulunkäynnin. Oppilaiden toivotaan kasvavan myös vastuuntuntoisiksi sekä yhteistyökykyisiksi.

”Opettaa ja kasvattaa lasta oikein oppien, arvostaen ja toimien suhtautumaan oikein itseensä, toisiin, tietoon, yhteiskuntaan, kulttuuriin, työhön ja luontoon.”

Aineenopettaja, mies, 64-vuotias

”Kasvattaa oppilaat oppimaan. Saada oppilaat kiinnostumaan yhteiskunnasta ja uudesta tiedosta. Opettaa heidät tulemaan toimeen kaikkien kanssa ja toimimaan kaikenlaisissa tilanteissa. Opettaa heidät hyväksymään itsensä ja muut.”

Luokanopettaja, nainen, 26-vuotias

10.2.3 Partiontoiminnan ja koulun 10 vähiten tärkeää kasvatustavoitetta

Taulukossa 12 esitellään vastaajien mielestä partiotoiminnan 10 vähiten tärkeää kasvatustavoitetta. Muuttujat on järjestetty keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 12. Partion 10 vähiten tärkeää kasvatustavoitetta.

	Vastanneet	Keskiarvo	Keskihajonta
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi	56	3,79	,909
37. Esiintymistaidon kehittyminen	56	3,68	,811
21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen	56	3,68	,765
47. Organisaatiolukutaito	56	3,57	,892
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	56	3,55	1,025
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen	56	3,46	,990
24. Elämäkysymyksistä keskustelemaan oppiminen	56	3,36	,962
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista	56	3,27	,774
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	56	2,91	1,049
25. Uskonnosta kiinnostuminen	56	2,63	,964

Kyselyn mukaan partiotoiminnan kymmenen vähiten tärkeää kasvatustavoitetta saivat keskiarvon, joka oli alle 3,80. Välillä 3,27–3,79 oli kahdeksan tavoitetta, jotka liittyvät muun muassa henkilökohtaiseen kehitykseen. Kaksi vähiten tärkeintä kasvatustavoitetta liittyivät yksilön hengelliseen kypsymiseen. ”Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostaminen” sai keskiarvon 2,91 ja ”uskonnosta kiinnostuminen” keskiarvon 2,63. Voidaan siis todeta, että vastaajat eivät pidä uskonnollisten asioiden kehittämistä partiotoiminnan kovin tärkeinä tavoitteina.

Taulukossa 13 esitellään vastaajien mielestä 10 vähiten tärkeää kasvatustavoitetta koulussa.

TAULUKKO 13. Koulun 10 vähiten tärkeää kasvatustavoitetta.

	Vastanneet	Keskiarvo	Keskihajonta
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen	56	3,59	,910
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita	56	3,57	,931
47. Organisaatiolukutaito	56	3,50	1,095
30. Isänmaanrakkaus	56	3,38	1,121
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen	56	3,36	,883
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä	56	3,07	,912
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	56	2,96	,953
40. Karaistuminen	56	2,93	1,110
25. Uskonnosta kiinnostuminen	56	2,63	,983
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	56	2,41	,949

Koulun 10 vähiten tärkeimmän kasvatustavoitteen joukkoon vastaajat arvioivat muuttujia, jotka liittyvät johtamistaitoihin ja sekä henkilökohtaiseen että hengelliseen kehitykseen. Keskiarvot jäivät alle 3,60. Alle 3,0 keskiarvon saivat tavoitteet ”ihmisten käsittelyn oppiminen”, ”karaistuminen” ja ”uskonnosta kiinnostuminen”. Matalin keskiarvo (2,41) oli muuttujalla 22. ”henkilökohtaisen jumalalasuhteen muodostuminen”. Kuten partiotoiminnassa, myös koulussa kyselyyn osallistuneet pitivät uskonnollisten asioiden kehittämistä muita vähemmän tärkeinä tavoitteina.

10.2.4 Partiotoiminnan ja koulun erot sekä yhteneväisyydet

Kyselyyn osallistuneet pitivät sekä partiotoiminnan että koulun tärkeimpänä tavoitteena kasvattamista yhteisten sääntöjen noudattamiseen. Koulussa tämän jälkeen korostuivat sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyvät tavoitteet, kuten erilaisuuden hyväksyminen sekä käytöstopojen oppiminen. Partiotoiminnassa tärkeinä pidettiin omatoimisuuteen ja vastuullisuuteen kasvattamista. Yhteensä kahdeksan samaa kasvatustavoitetta esiintyi molemmissa kategorioissa kymmenen parhaan joukossa.

Muuttuja 5. (”kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen”) oli koulun kasvatustavoitteena sijalla 2., mutta partiotoiminnan tavoitteissa vasta sijalla 14. Keskiarvoero näiden välillä oli kuitenkin vain 0,23. Partiotoiminnassa aloitekykyisyyteen kasvattaminen koettiin hieman tärkeämmäksi kuin kouluopetuksessa. Selvin keskiarvoero oli kysymyksen 40. (”karaistuminen”) kohdalla. Partiotoiminnassa sen keskiarvo oli 4,39, mutta koulussa vain 2,93. Viisi samaa kasvatustavoitetta

sijoittui kymmenen vähiten tärkeimmän tavoitteen joukkoon sekä partiotoiminnan että koulun puolella.

10.2.5 Tulokset tilastollisen analyysin kuvaamina

Testasin kyselyn nro 2 Likert-asteikollisia kysymyksiä sekä yksittäin että luvussa 9.6 kuvattujen osioiden muodostamina summamuuttujina riippumattomien tapausten t-testillä. Ryhmittelevänä muuttujana oli sukupuoli. Sukupuolten välillä partiotoimintaa koskevissa kysymyksissä oli merkitsevää eroa vain yksittäisen muuttujan 2. ("erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen") perusteella ($p = .046$). Miesten keskiarvo oli 4,38 ja naisten keskiarvo 4,71. Näin ollen naiset pitävät partiossa erilaisten ihmisten kanssa toimeen tulemisen kehittymistä miehiä tärkeämpänä.

Koulun puolella merkitsevää eroa sukupuolten välillä oli vain muuttujan 47. ("organisaatiolukutaito") kohdalla ($p = .036$). Miesten keskiarvo oli 2,92 ja naisten 3,64. Miehet siis pitävät naisia tärkeämpänä koulun kasvatustavoitteena organisaatiolukutaidon kehittämistä. T-testien perusteella summamuuttujilla tutkittaessa sukupuolten välillä ei ollut merkitsevää eroa.

Kaksisuuntaisella varianssianalyysillä testasin, vaikuttavatko vastaajan ikä ja sukupuoli erikseen tai yhdysvaikutuksena tiettyjen kasvatustavoitteiden pitämiseen muita tärkeämpiä. Niistä kumpikaan ei kuitenkaan näyttäisi selittävän merkitsevästi eroja.

11 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Vuonna 2004 peruskouluissa, lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa sekä yliopistoissa toimi yhteensä 79 700 opettajaa (Tilastokeskus 2006). Suomen Partiolaisiin kuuluu noin 12 800 yli 22-vuotiasta partiolaista (Iho ym. 2007, 6). Tästä joukosta kaikkien partiota harrastavien tai harrastaneiden opettajien löytäminen on mahdoton tehtävä. Tästä syystä tämän tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää koskemaan kaikkia perusjoukkoon kuuluvia. Yhteensä 215 henkilön näyte kertoo kuitenkin siitä, mihin suuntaan yleinen mielipide mahdollisesti suuntautuisi.

Tutkimuksen päätavoitteena oli selvittää, millainen yhteys partiotoiminnan harrastamisella ja kasvatustyön työllä on, sekä millaisia kasvatustavoitteita ”partiolais-opettajat” pitävät tärkeinä. Lisäksi tarkasteltiin kyselyyn osallistuneiden mielipiteitä partioharrastuksesta, partiolaisista ja heihin suhtautumisesta.

Tämän tutkimuksen ensimmäinen vaihe, josta raportoin tarkemmin kandidaatin tutkielmassani, antoi suuntaa toisen vaiheen tutkimuskysymysten laadinnalle (Korhonen 2008). Sen jäljiltä oli runsaasti kysymyksiä, jotka jäivät askarruttamaan mieltäni. Tutkielma antoi esimakua myös tämän tutkimuksen tuloksista, joskin oli mielenkiintoista nähdä olisiko esimerkiksi luokanopettajien ja aineenopettajien vastauksilla eroavaisuutta.

11.1 Harrastus työn tukena

Tutkimustulosten mukaan näyttäisi siltä, että suurin osa partiota harrastavista tai harrastaneista kasvatustyön tekijöistä kokee toiminnan hyödylliseksi omassa työssään. Vastaajien iällä, sukupuolella, valmistumisvuodella tai partiotaustalla ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa vastauksiin. Partio toiminta vaikutti vastaajien mukaan kaikilla kysytyillä osa-alueilla ja yleisesti sen vaikutus koettiin melko positiiviseksi. Useat vastaajat kertoivat jollakin tapaa hyötyneensä harrastuksen tuomista taidoista tai valmiuksista työssään. Kymmenen vastaajaa valitsi kaikiksi vastausvaihtoehdoikseen joko ”vähän” tai ”ei lainkaan”. Viisi näistä kymmenestä vastaajasta vastasi aina ”ei lainkaan”. Koska kaikki kuitenkin kommentoivat avoimissa kysymyksissä partion

vaikuttaneen työhönsä positiivisesti, on mahdollista, että vastaajat olivat valinneet vaihtoehdon 1 esimerkiksi säästääkseen aikaansa vastatessaan kyselyyn.

Eniten partioharrastus on vaikuttanut retkien ja leirikoulujen järjestämiseen oppilaille. Luokanopettajista 78,5 prosenttia uskoo sen vaikuttaneen paljon tai erittäin paljon. Kun otetaan huomioon myös muut kasvatusalan työntekijät, prosenttiluku laskee 67,1:en. Muuttujalla on kuitenkin edelleen korkein prosentuaalinen osuus ”paljon” vastauksista. Laskua saattaa selittää se, että aineenopettajat ja ammatilliset opettajat järjestävät yleensä oppilailleen harvemmin retkiä tai leirikouluja kuin luokanopettajat. Mielestäni tämän kysymyksen sijoittuminen vaikutukseltaan vahvimpien joukkoon on ymmärrettävissä, koska lähes jokainen partiossa johtajana toiminut on ottanut osaa leirien ja retkien suunnitteluun. Koska opettajaksi valmistutaan keskimäärin 25–30-vuotiaana, on moni partiolainen ehtinyt tätä ennen organisoida leiri- ja retkielämää mahdollisesti jo kymmenen vuotta. Näin ollen partiossa saadut valmiudet ilmeisesti madaltavat kynnystä lähteä retkeilemään oppilaiden kanssa luokan ulkopuolelle.

Toiseksi eniten vastaajat kokivat partiotoiminnalla olleen vaikutusta oman kasvatusfilosofian kehittymiseen. Partion aatteet, arvot, tavoitteet ja sieltä saadut mallit muokkaavat vastaajien mielestä heidän omaa toimintaansa opettajina. Kolmanneksi eniten partiotoiminta on vaikuttanut opettajien oppilaille antamiinsa arkipäivän valmiuksiin. Yli 60 prosenttia vastaajista kertoo partion vaikuttaneen tähän paljon. Harrastuksena partio tarjoaa erittäin monipuolista toimintaa niin lapsille kuin aikuisillekin. Monet partiossa opittavat taidot keskittyvät jokapäiväisessä elämässä tarvittavien taitojen kehittämiseen, kuten luonnossa liikkumiseen, kädentaitoihin ja ensiapuun. Kun näitä osa-alueita yhdistetään sopivassa suhteessa koulun opetussuunnitelmassa määriteltyihin teemoihin, saadaan aikaiseksi monipuolisia ja mielenkiintoisia oppikokonaisuuksia. Partiotoiminnassa mukana olleella opettajalla koetaan tutkimuksen mukaan olevan runsaasti tällaista koulussa hyödynnettävää pääomaa.

Kasvatusalalla työskentelevät pitivät partion vaikutusta suurena myös luokanhallintataitoihinsa. Sekä sisällä että ulkona tapahtuva ryhmän ohjaaminen ja koossa pitäminen oli useimpien mielestä helpompaa partioharrastuksen tuoman kokemuksen myötä. Kymmenen eniten vaikutusta kokeneen muuttujan joukkoon mahtui vielä sosiaalisia taitoja käsitteleviä muuttujia. Partion katsottiin vaikuttaneen erilaisten vuorovaikutustilanteiden hallintaan ja sosiaalisissa tilanteissa selviämiseen. Monet vastaajista totesivat saaneensa partion kautta harjoitusta esimerkiksi tiimitöiden tekemiseen ja vanhempien kohtaamiseen.

Tutkimustulokset ilmentävät, että partion vaikutus koetaan heikoimmaksi elinkeinoelämän ja kulttuurin kanssa tehtävään yhteistyöhön. Tämä on mielestäni hyvin ymmärrettävää, koska partiotoiminnassa tuon kaltaista yhteistyötä tehdään melko vähän. Vain vähän vaikutusta partiolla

oli oppilaiden arviointiin sekä oppilashuollon käsittämiin tehtäviin. Opettajat eivät kokeneet partiotoiminnan juurikaan vaikuttaneen monikulttuurisuuden kohtaamiseen. Partiotoiminnassa kuitenkin suvaitsevaisuuden kasvaminen ja tutustuminen erilaisiin kulttuureihin ovat keskeisiä tavoitteita. On mahdollista, että kaikkialla partiotoiminnassa ei ole mukana eri kulttuureiden edustajia ja näin kokemukset jäävät vähäisiksi. Prosenttiluvuissa ei ollut suuria eroja, käsiteltiinpä luokanopettajia erikseen tai kaikkia kasvatusalan työntekijöiden ryhmiä yhdessä.

11.2 Työ muuttaa harrastusta

Vastaajat arvioivat kyselyssä myös työnsä vaikutusta partiotoimintaan. Näin päin asiaa pohdittaessa monet kasvatusalalla työskentelevistä olivat sitä mieltä, että harrastus muistuttaa liian paljon omaa työtään. Tästä syystä osa oli lopettanut aktiivisen partiotoiminnan tai siirtynyt projektiluontoisten tehtävien pariin. Useat vastaajista kokivat harrastamisen muuttuneen työn myötä mielekkäämmäksi oman ikäisten joukossa. Lapsiryhmän ohjaamista ei pidetty enää yhtä kiinnostavana kuin ennen työuraa.

Toisaalta osa vastaajista koki työskentelyn kasvatusalalla auttaneen harrastuksessa toimimista. Toiminnan tavoitteellisuus, turvallisuusnäkökohtien huomioiminen sekä koulutuksellinen ammattitaito nähtiin asioina, joihin työllä oli positiivinen vaikutus.

11.3 Kasvatustavoitteet työssä ja harrastuksessa

Tutkimusaiheeni oli ajankohtainen etenkin kasvatustavoitteiden kannalta, koska Suomen Partiolaiset ry uudisti ohjelmaansa vuonna 2008. Uuteen ohjelmaan kuuluu olennaisena osana varsinaisten kasvatustavoitteiden määrittely ja niihin pyrkiminen. Tässä tutkimuksessa kuljetin rinnakkain sekä uusia että vanhoja kasvatustavoitteita. Vastaajien mielestä partiotoiminnan ja koulun kasvatustavoitteet olivat melko yhteneväiset. Tärkeimpänä kasvatustavoitteena molemmissa vastaajat näkivät lasten ja nuorten kasvattamisen yhteisten sääntöjen noudattamiseen. Sekä koulussa että partiotoiminnassa korostuivat tavoitteet myös muiden huomioon ottamisesta sekä vuorovaikutustaitojen kehittämisestä. Partiossa esiin nousivat tavoitteet vastuun ottamisesta, omatoimisuudesta, rehellisyydestä ja aloitekykyisyydestä. Tällaisilla adjektiiveilla vastaajat myös kuvailivat partiolaisia.

Koulun tärkeiksi kasvatustavoitteiksi vastaajat luokittelivat hyvien tapojen ja kohteliaisuuden opettamisen sekä yhteisistä tavaroista huolehtimisen. Vähiten tärkeänä molemmissa kategorioissa nähtiin tavoitteet hengellisestä kasvatuksesta ja uskonnollisuuden opetuksesta. Uskonnolliset kysymykset ovat hyvin henkilökohtaisia, joten koulussa ja partiossa ne kulkevat jollakin tavalla mukana toiminnassa, mutta opettaja tai johtaja määrittelee usein itse niiden painotuksen opetuksessaan. Koulun tavoitteena ei myöskään pidetty oppilaiden karaistamista selviämään vaikeista tilanteista. Partion kasvatustavoitteena se näyttäytyi kahdenkymmenen tärkeimmän joukossa.

Tutkimuksen vastausten perusteella voidaan todeta, että partiotoiminnassa tärkeiksi koetut päämäärät ovat vaikuttaneet myönteisesti vastaajien opetustyöhön. ”Partiolais-kasvattajat” pyrkivät edistämään sekä työssään että harrastuksessa samankaltaisia arvoja. Partion tuomat käytännönläheiset työtavat ja kouluopetuksen vaatima suunnitelmallisuus tukevat toisiaan ja muodostavat molemmilla saroilla toimivia ja mielenkiintoisia kokonaisuuksia. Vastaajien kertomat mielipiteet puoltavat sekä Suomen Partiolaisten että opetussuunnitelman perusteiden kasvatustavoitteita.

11.4 Lopuksi

Usein kysyttäessä partiolaiselta hänen harrastuksestaan, saa vastaukseksi selityksen elämäntavasta. Partiota ei harrasteta yleensä vain tiettyinä päivinä tai kellonaikoina, vaan se ohjaa elämää eri elämäntilanteissa. Joillakin paljon, toisilla vähän vähemmän. Joskus sen rooli on tiedostamaton, joskus taas täysin harkittu. Uskon, että sama pitää paikkansa myös kasvatusalan työssä. Työ ei useinkaan katso aikaa tai paikkaa, vaan se vaikuttaa koko ajan jollakin tavalla henkilön sisimmässä.

Tämä tutkimus antoi mielestäni runsaasti vastauksia kasvatusalan työn ja partiotoiminnan välisestä yhteydestä. Osa tuloksista oli mahdollisesti ennalta aavistettavissa, mutta vastaajien henkilökohtaiset kokemukset vahvistivat niiden olemassaoloa. Tutkimus toi kuitenkin mukanaan myös ajatuksia osa-alueista, joita en ainakaan itse ollut aiemmin pohtinut. Mielestäni oli hienoa huomata kyselyyn vastanneiden aktiivisuus. Pyyteetön osallistuminen tutkimuksen tekemiseen kertoo omalta osaltaan sekä kasvatusalan työntekijöiden että partiolaisten aktiivisuudesta sekä työtään että harrastustaan kohtaan.

Tämän tutkimusprosessin aikana mieleeni nousi erilaisia jatkotutkimusmahdollisuuksia.

Näiden tulosten pohjalta olisi mahdollista tutkia esimerkiksi

- tärkeinä pidettyjen kasvatustavoitteiden konkreettista toteutumista joko koululuokassa tai tietyssä partioryhmässä
- muiden mielipiteitä partiotaustaisesta opettajasta
- muiden työalojen edustajien mielipiteitä partion uudistetuista kasvatustavoitteista
- miten opettajat käytännössä käyttävät partiossa oppimiaan taitoja.

LÄHTEET

Atjonen, P. 2004. Pedagoginen etiikka koulukasvatuksen karttana ja kompassina. Turku: Suomen kasvatustieteellinen seura.

Atjonen, P. 2005. Eettisesti laadukas opetus. Teoksessa O. Luukkainen & R. Valli (toim.) Kaksitoista teesiä opettajalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 53—66.

Baden-Powell, R. 1979. Ohjeita partiujohtajille. Helsinki: Partiokirja Oy.

Bruhn, K. 1973. 1900-luvun pedagogisia virtauksia. Helsinki: Otava.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Gall, J., Gall, M. & Borg, W. 2007. Educational research: An introduction. 8 th edition. Boston : Pearson/Allyn & Bacon, cop.

Grönholm, P. 2004. Vartionjohtajan käsikirja. Helsinki: Oy Partio Scout Ab.

Haavisto, M. 1983. Partion kasvatustavoitteet – partioihanteet. Teoksessa K. Kiesiläinen (toim.) Partiokasvatus. Helsinki; Partiokirja Oy, 30—33.

Hakonen, N. 1995. Partiojohtajan käsikirja. Helsinki: Oy Partio Scout Ab.

Heikinheimo, R. 1983. Kasvatetaan viisaasti. Teoksessa K. Kiesiläinen (toim.) Partiokasvatus. Helsinki: Partiokirja Oy, 30—33.

Heikkilä, T. 2002. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Iho, S., Lehtinen, P. & Tutkimusryhmä. 2007. Suomen Partiolaiset. Tilastot 2006.

Kari, J. 1986. Opetus- ja kasvatustyö ammattina. Helsinki: Otava.

Kari, J. & Heikkinen, H. 2001. Opettajaksi kasvaminen. Teoksessa J. Kari, P. Moilanen & P. Rähkä (toim.) Opettajan taipaleelle. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, 41—60.

Kasvatustieteiden tiedekunnan opinto-opas 2005—2006. Tampereen yliopisto.

Kemppinen, L. 2006. Mallikansalaisesta oppimiskonsultiksi – muuttuvat opettajaihanteet. Teoksessa S. Suutarinen (toim.) Aktiiviseksi kansalaiseksi. Jyväskylä: PS-kustannus. 13—52.

Kohonen, V. & Kaikkonen, P. 1998. Uudistuva opettajuus muutosten ja vaatimusten ristipaineessa. Teoksessa H. Niemi. (toim.) Opettaja modernin murroksessa. Jyväskylä: Atena. 130—143.

Kohonen, V. 1993. Partiot toiminnan kasvatustavoitteet vartionjohtajien arvioimina. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos.

Korhonen, S. 2008. Partio ja opettajuus - luokanopettajien näkemyksiä partiokasvatuksesta ja sen vaikutuksesta opettajan työhön. Kandidaatintutkielma. Tampereen yliopisto, opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinna.

Laki lasten päivähoitosta 1973/304 2 a §. VIITATTU 26.5.2009

<URL: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>>

Leino, A. & Leino, J. 1997. Opettaminen ammattina. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.

Luukkainen, O. 2004. Opettajuus – Ajassa elämistä vai suunnan näyttämistä? Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Akateeminen väitöskirja.

Luukkainen, O. 2005. Opettajan matkakirja tulevaan. Jyväskylä: PS-kustannus.

Mertens, D. M. 2005. Research and Evaluation in Education and Psychology. Integrating Diversity with Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods. 2nd Edition. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage.

Metsämuuronen, J. 2005. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International methelp.

Moilanen, P. 2001. Hyväksi opettajaksi ja hyväksi ihmiseksi – ammattietiikan opetus opettajankoulutuksessa. Teoksessa J. Kari, P. Moilanen & P. Räihä (toim.) Opettajan taipaleelle. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos, 81—104.

Niemi, H., Syrjälä, L. & Viilo, M. 1998. Opettajankoulutus ja yhteiskunta. Opettajiin ja kouluun kohdistuvat odotukset kahden yhteistyöseminaarin valossa. Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja A16. Tampere: Tampereen yliopisto.

Niemi, H. & Tirri, K. 1997. Valmiudet opettajan ammattiin opettajien ja opettajien kouluttajien arvioimina. Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitoksen julkaisuja A10. Tampere: Tampereen yliopisto.

Niilo-Rämä, A. 2008. Partiojohtajan käsikirja. Helsinki: Oy Partio Scout Ab.

Nousiainen, P. 1995. Opettajan työn perusteita etsimässä: luokanopettajan käsityksiä ihmisestä, koulusta ja opettajuudesta. Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja B8:1995. Helsinki: Helsingin kaupunki.

Numminen, J. 1988. Teoksessa A, Kantola. (toim.) Tulevaisuuden opettaja. Jyväskylä: Atena. 11—24.

Numminen, J. 1995. Opettajapersoonallisuuden kasvattaminen. Teoksessa E. Korpinen (toim.) Opettajaksi oppimaan – kasvattajaksi kasvamaan. Opetuksen perusteita ja käytänteitä 7. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. 29—35.

Opettajien ammattijärjestö 1989. Opettajan työ I. Peruskoulun ja lukion opettaja antaa perusevääät uusille kansalaisille. Helsinki: Opettajien ammattijärjestö.

Opetusalan ammattijärjestö. 2006. Opettajien eettisten periaatteiden taustalla olevat arvot.

VIITATTU 1.6.2009

<URL: http://www.oaj.fi/portal/page?_pageid=515,447755&_dad=portal&_schema=PORTAL>

Opetushallitus 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Helsinki: Opetushallitus.

Opetushallitus 2007. Koulutusjärjestelmä. VIITATTU 26.5.2009

<URL: <http://www.oph.fi/page.asp?path=1,438,4171,4197>>

Paavilainen, M. 1994. Partioate ristiriitojen Helsingissä. Teoksessa H. Hakala. (toim.) Pojat partiossa – Pääkaupunkiseudun partiopoikatoiminnan historia. Helsinki: Tammi, 9–120.

Perusopetuslaki 1984/718 115. §. VIITATTU 29.5.2009

<URL: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1984/19840718>>

Perusopetuslaki 21.8.1998/628. VIITATTU 28.5.2009

<URL: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>>

Puhakainen, J. 2002. Ihmisen arvo tässä ajassa. Lappeenranta: J. Puhakainen.

Puolimatka, T. 2002. Opetuksen teoria. Konstruktivismista realismiin. Helsinki: Tammi.

Soininen, M. 1995. Tieteellisen tutkimuksen perusteet. Turun yliopiston

täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A: 43. Turku: Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus.

Stakes 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.

Suomen Partiolaiset ry 2008. (a) Suomen Partiolaisten peruskirja 2008. VIITATTU 19.5.2009

<URL: <http://www.partio.fi/Suomeksi/Aikuiset/Partiokasvatus/Peruskirja.iw3>>

Suomen Partiolaiset ry 2008. (b) VIITATTU 1.3.2009

<URL: <http://www.partio.fi/Suomeksi/Aikuiset/Organisaatio/Maailmanjarjestot.iw3>>

Suomen Partiolaiset ry. 2008. (c) VIITATTU 1.3.2009

<URL: <http://www.partio.fi/Suomeksi/Aikuiset/Organisaatio/Piirit.iw3>>

Suomen Partiolaiset ry. 2009. (d) VIITATTU 1.3.2009

<URL: http://partio.fi/Suomeksi/Lyhyesti/Mita_partio_on/Lippukunta_osana_partiomaailmaa.iw3>

Suomen Partiolaiset ry. 2008. (e) VIITATTU 1.3.2009

<URL: http://partio.fi/Suomeksi/Lyhyesti/Mita_partio_on/Kenelle_partio_on.iw3>

Suomen Partiolaiset ry. 1974. Suomen Partiolaisten peruskirja 1974.

Syrjäläinen, E., Värri, V-M. & Eronen, A. 2005. Opettajaksi opiskelevat ja kansalaisvaikuttaminen. Kansalaisvaikuttaminen haasteena opettajankoulutukselle –tutkimuksen alkuraportti. Historiallis-yhteiskuntatiedollisen kasvatuksen tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tutkimuksia 4. Helsinki: Hakapaino.

Syrjäläinen, E., Värri, V-M. & Eronen, A. 2006. Saako opettaja ostaa saunakaljan? Teoksessa S. Suutarinen (toim.) Aktiiviseksi kansalaiseksi. Kansalaisvaikuttamisen haaste. Jyväskylä: PS-kustannus. 135—146.

Tammisto, M. 1994. Laumanjohtajan käsikirja. Helsinki: Partiokirja Oy.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2007. VIITATTU 26.5.2009

<URL: http://varttua.stakes.fi/FI/Varhaiskasvatuspalvelut/tilastoja/lapset_paivahoidossa_1997-2005.htm>

Tilastokeskus. 2006. Opettajatilasto 2004. VIITATTU 16.6.2009

<URL: http://tilastokeskus.fi/til/ope/2004/ope_2004_2006-06-30_tie_001.html>

Tolin, V. 1987. 80 vuotta partiointia 1907–1987. Helsinki: Partiokirja Oy.

Turunen, H. & Tutkimusryhmä. 2009. Tilastot 2008. Suomen Partiolaiset ry.

Vaalikivi, K. 1983. Johtajakoulutus kasvatustieteen menetelmänä. Teoksessa K. Kiesiläinen. (toim.) Partiokasvatus. Helsinki: Partiokirja Oy, 50—53.

Vainionpää, J. 2004. SPSS-ohjelman käyttö tilastollisen aineiston käsittelyssä ja analysoinnissa. OSA 1. Tampereen yliopisto. Opettajakoulutuslaitos. Hämeenlinna. Opetusmoniste.

Vainionpää, J. 2004. SPSS-ohjelman käyttö tilastollisen aineiston käsittelyssä ja analysoinnissa. OSA 2. Tampereen yliopisto. Opettajakoulutuslaitos. Hämeenlinna. Opetusmoniste.

Valli, R. 2007. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa J. Aaltola, R. Valli. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Metodien valinta ja aineistonkeruu. 2. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus. 102—125.

Vihla, M. 2004. Elämä ei ole projekti. Puheenvuoro nuorisjärjestöjen pitkäjänteisen koulutus- ja kasvatustyön puolesta. Avartti - Nuoret sen tekevät!, Suomen lasten ja nuorten säätiö, Suomen NMKY:n liitto, NNKY-liitto ry, Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry, Suomen Punainen Risti - Finlands Röda Kors. Helsinki: Partio Scout.

Viljanen, E. 1992. Koulumestarin koulutus. Opettajankasvatuksen perusteita. Jyväskylä: E. Viljanen.

Volanen, S-M., Työministeriön työvoiman kehittäminen ja ohjaus -tiimi. 2002. Opetusala. Helsinki: Työministeriö, Edita.

Väljärvi, J. 2005. Muutoksen kohtaaminen opettajan työssä. Teoksessa O. Luukkainen & R. Valli (toim.) Kaksitoista teesiä opettajalle. Jyväskylä: PS-kustannus. 105—120.

Hei!

Opiskelen luokanopettajaksi Tampereen yliopiston Hämeenlinnan opettajankoulutuslaitoksessa.

Teen kandidaatintutkielmaa aiheesta partio ja opettajuus. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, onko partioharrastuksella yhteyttä opettajan työhön ja siinä tarvitsisin juuri Sinun apuasi. Kysymysten pohjana on käytetty Hannele Niemen ja Kirsi Tirrin luomaa kyselyä (Valmiudet opettajan ammattiin opettajien ja opettajien kouluttajien arvioimina, Tampereen yliopiston opettajankoulutuksen julkaisuja A10/1997).

Suomen Partiolaiset ry on antanut mahdollisuuden toteuttaa kysely nettikyselylomakkeella, joten vastaaminen on helppoa. Klikkaa alla olevaa linkkiä, jolloin pääset suoraan lomakkeeseen. Vastaaminen kestää noin 10 minuuttia.

Kaikki lomakkeet käsitellään luottamuksellisesti. Yksittäistä vastaajaa ei tutkimustulosten perusteella voida tunnistaa.

Pyydän Sinua ystävällisesti vastaamaan kyselylomakkeeseen mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.1.2008 mennessä.

Kiitos jo etukäteen vastauksestasi, sillä se on kandidaatintutkielmani onnistumisen kannalta erittäin tärkeä.

LINKKI KYSELYYN <http://www.webropol.com/P.aspx?id=185713&cid=1814643>

Ystävällisin terveisin

Satu Korhonen, Kankaanpään Korpiveikot, Satakunnan partiolaiset ry
satu.korhonen@uta.fi, puh. xxx-xxxxxxx

PS. TÄTÄ SÄHKÖPOSTIA SAA VAPAASTI VÄLITTÄÄ ETEENPÄIN OPETTAJILLE,
JOTKA HARRASTAVAT / OVAT HARRASTANEET PARTIOTA.

Kyselylomakkeen muotoilu ei ole alkuperäinen!

1. Sukupuoli
Nainen   Mies
2. Syntymävuotesi
Vaihtoehdot 1930–1993
3. Olen koulutukseltani
Luokanopettaja, aineenopettaja, erityisopettaja, muu; mikä
4. Valmistumisvuoteni opettajaksi
Vaihtoehdot 1950–2007, opiskelen tällä hetkellä opettajaksi
5. Olen valmistunut opettajaksi
Helsingin yliopistosta (Helsingin OKL)
Joensuun yliopistosta (Joensuun OKL)
Joensuun yliopistosta (Savonlinnan OKL)
Jyväskylän yliopistosta (Jyväskylän OKL)
Jyväskylän yliopistosta (Chydenius-instituutti)
Lapin yliopistosta (Rovaniemen OKL)
Oulun yliopistosta (Oulun OKL)
Oulun yliopistosta (Kajaanin OKL)
Tampereen yliopistosta (Hämeenlinnan OKL)
Turun yliopistosta (Turun OKL)
Turun yliopistosta (Rauman OKL)
Jostain muualta
6. Olen opettanut luokkia
1–2, 3–4, 5–6, 7–9, muu; mikä
7. Erikoistumis- / sivuaineeni
8. Partiopiiri, jossa olen toiminut viimeksi
9. Aloitin partioharrastuksen
Vaihtoehdot 0–69, 70-
10. Olen ollut partiossa
Sudenpentu, vartiolainen, vaeltaja, laumanjohtaja, vartionjohtaja, akela, sampo, lippukunnanjohtaja, muu; mikä

11. Olen edelleen mukana partiotoiminnassa

Viikoittaisessa toiminnassa lauman- tai vartionjohtajana
 ”Hallinnollisissa” tehtävissä (esim. lippukunnan
 hallituksessa)
 Silloin tällöin (esim. apuna tapahtumissa)
 Muuten, miten
 En ole enää mukana partiotoiminnassa

12. Miten partioharrastus on vaikuttanut opettajan työhösi?

Vastausvaihtoehdot

- 1 = Ei lainkaan
- 2 = Vähän
- 3 = Kohtalaisesti
- 4 = Melko paljon
- 5 = Hyvin paljon

1. Opetusmenetelmien käyttö
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu
4. Opetustuntien ulkopuolisten tehtävien hoito
5. Kouluyhteisössä toimiminen
6. Hallinnolliset tehtävät
7. Oppilashuolto
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen
9. Oma kasvatusfilosofian kehittyminen
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen
12. Opetuksen eriyttäminen
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten
15. Kansainvälisyyskasvatus
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen
17. Oman opetustyön arviointi
18. Yhteistyö vanhempien kanssa
19. Opetustyön suunnittelu
20. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen
21. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen
27. Oman työn tutkiminen
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi
29. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen

31. Oman työn kriittinen pohtiminen
  32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen
  33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen
  34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa
  35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa
  36. Luokanhallinta sisätiloissa
  37. Luokanhallinta ulkona
  38. Erialaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa
  39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille
13. Onko partio vaikuttanut työhösi edellä kysytyjen kohtien lisäksi muilla tavoin? Jos on, miten?
14. Onko opettajan työ vaikuttanut partiotoimintaasi? Jos on, miten?
15. Mitkä ovat mielestäsi partion tärkeitä kasvatustavoitteita?
16. Tähän voit halutessasi kirjoittaa vielä muita asioita, jotka liittyvät sekä opettajan työhön että partiotoimintaan.
17. Jos olet käytettävissä myöhemmin mahdolliseen lisähaastatteluun, jätäthän yhteystietosi.
Kiitos.

Hei!

Vastasit noin vuosi sitten sähköiseen kandidaatintutkielmaa varten tekemääni ”partio ja opettajuus” -kyselyyn. Silloin olit kiinnostunut osallistumaan myös jatkotutkimukseen pro gradu -vaiheessa. Toivottavasti näin on edelleen, koska mahdollisimman runsas vastaajajoukko on edellytyksenä onnistuneelle tutkimukselle.

Kandidaatintutkielmani tulokset olivat mielenkiintoisia, joten jatkan edelleen partioharrastuksen ja luokanopettajan työn analysointia. Pro gradussani syvennyn enemmän myös partion ja koulun kasvatustavoitteisiin. Lisäksi huomioin tutkimukseni tässä vaiheessa luokanopettajien lisäksi myös muut kasvatusalalla työskentelevät henkilöt.

Kysely sisältää tarkentavia kysymyksiä opettajan työn ja partioharrastuksen yhdistämisestä. Suurin osa siitä koskee kuitenkin partion ja koulun kasvatustavoitteita.

Kyselyyn voit vastata osoitteessa <http://www.webropol.com/P.aspx?id=292963&cid=82019103>.

Toivon, että vastaisit siihen tammikuun 2009 aikana.

Yhteistyöterveisin Satu Korhonen, Hämeenlinnan opettajankoulutuslaitos.

Kyselylomakkeen muotoilu ei ole alkuperäinen!

1. Sukupuoli
Nainen Mies
2. Syntymävuotesi
Vaihtoehdot 1930–1990
3. Olen koulutukseltani
Luokanopettaja, aineenopettaja, erityisopettaja, muu; mikä
4. Valmistumisvuoteni opettajan / kasvatusalan ammattiin
5. Olen opettanut luokkia
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, muu; mikä
6. Partiopiiri, jossa olen toiminut viimeksi
7. Olen aloittanut partioharrastuksen
Vaihtoehdot 0–5-vuotiaana, 6–18-vuotiaana, 19-> -vuotiaana
8. Olen ollut partiossa
Sudenpentu, vartiolainen, vaeltaja, laumanjohtaja,
vartionjohtaja, akela, sampo, lippukunnanjohtaja, muu; mikä
9. Olen edelleen mukana partiotoiminnassa
Viikoittaisessa toiminnassa (kerro miten)
Silloin tällöin (kerro miten)
En ole mukana partiotoiminnassa (miksi)
10. Mitä muita harrastuksia sinulla on / oli partion lisäksi?
11. Millaisesta toiminnasta pidät / pidit partiossa eniten?
12. Millasta toimintaa mielestäsi partiossa tulisi lisätä? Entä vähentää?
13. Mikä mielestäsi lapsia viehättää partioharrastuksessa?
14. Millaiseksi kuvailisit partioharrastusta muutamalla sanalla henkilölle, joka ei sitä ennestään tunne?
15. Oletko saanut työssäsi palautetta partiotaustaasi liittyen? Millaista?
16. Miten uskot partiotaustan vaikuttavan työpaikan saamiseen?
17. Millaiset ihmiset mielestäsi viihtyvät partiossa?
18. Mihin partiotoiminta omasta mielestäsi pyrkii?

19. Mikä mielestäsi tekee partiotoiminnasta erityistä verrattuna esimerkiksi muihin nuorisjärjestöihin?
20. Valitse mielestäsi 3 tärkeintä partioihannetta
- Kehittää itseään ihmisenä
  - Kunnioittaa toista ihmistä
  - Auttaa ja palvella muita
  - Tuntea vastuunsa ja velvollisuutensa
  - Rakastaa ja suojella luontoa
  - Olla uskollinen ja luotettava
  - Rakentaa ystävyyttä yli rajojen
  - Etsiä elämän totuutta
21. Miksi valitsit tärkeimmiksi ihanteiksi juuri nämä?
22. Mitkä ovat mielestäsi PARTION tärkeimpiä kasvatustavoitteita?
23. Mitkä ovat mielestäsi KOULUN tärkeimpiä kasvatustavoitteita?
24. Millä tavoin konkreettisesti hyödynnät partiossa oppimiasi taitoja eri oppiaineiden opetuksessa?
25. Miten partioharrastus mahdollisesti näkyy luokanhallintataidoissasi?

26) Miten tärkeäksi koet seuraavat kasvatustavoitteet PARTIOTOIMINNASSA?

- 1 = Tavoite ei ole lainkaan tärkeä partiotoiminnassa
 2 = Tavoite ei ole kovin tärkeä, eikä kuulu partiotoimintaan
 3 = Tavoite on melko tärkeä, mutta ei välttämätön partiotoiminnassa
 4 = Tavoite on tärkeä ja kuuluu partioon
 5 = Tavoite on erittäin tärkeä ja kuuluu ehdottomasti partiotoiminnan tavoitteisiin

	1	2	3	4	5
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen	☐	☐	☐	☐	☐
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	☐	☐	☐	☐	☐
3. Toimiminen eri ikäisten ihmisten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
6. Neuvottelutaidon, kompromissikyvyn kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen	☐	☐	☐	☐	☐
8. Vastuun ottaminen	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
10. Kehittyminen pitkäjännitteisyydessä (tehtävät hoidetaan loppuun)	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	☐	☐	☐	☐	☐
12. Omaan joukkoon kuuluminen	☐	☐	☐	☐	☐
13. Oman joukon hyväksi toimiminen	☐	☐	☐	☐	☐
14. Ystävyyssuhteiden luominen	☐	☐	☐	☐	☐
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen (yhteiskunnassa, elinympäristössä)	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi	☐	☐	☐	☐	☐
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä	☐	☐	☐	☐	☐
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen	☐	☐	☐	☐	☐
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen	☐	☐	☐	☐	☐
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	☐	☐	☐	☐	☐
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen	☐	☐	☐	☐	☐
24. Elämäkysymyksistä keskustelemaan oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
25. Uskonnosta kiinnostuminen	☐	☐	☐	☐	☐

26. Omantunnon mukaan toimiminen	☐	☐	☐	☐	☐
27. Rehellisyys	☐	☐	☐	☐	☐
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
30. Isänmaanrakkaus	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
31. Suomalaisuuden arvostaminen	☐	☐	☐	☐	☐
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen	☐	☐	☐	☐	☐
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi	☐	☐	☐	☐	☐
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
37. Esiintymistaidon kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen	☐	☐	☐	☐	☐
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
40. Karaistuminen (selviäminen vaikeissa tilanteissa, pikkumaisuuden väheneminen)	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen	☐	☐	☐	☐	☐
44. Omatoimisuus	☐	☐	☐	☐	☐
45. Aloitekykyisyys	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
46. Luovan ongelmanratkaisukyvyyn, kekseliäisyyden kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
47. Organisaatiolukutaito (miten erilaiset päätöksentekojärjestelmät toimivat)	☐	☐	☐	☐	☐

27) Miten tärkeäksi koet seuraavat kasvatustavoitteet KOULUSSA?

- 1 = Tavoite ei ole lainkaan tärkeä koulussa
 2 = Tavoite ei ole kovin tärkeä, eikä kuulu kouluun
 3 = Tavoite on melko tärkeä, mutta ei välttämätön koulussa
 4 = Tavoite on tärkeä ja kuuluu kouluun
 5 = Tavoite on erittäin tärkeä ja kuuluu ehdottomasti koulun tavoitteisiin

	1	2	3	4	5
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen	☐	☐	☐	☐	☐
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	☐	☐	☐	☐	☐
3. Toimiminen eri ikäisten ihmisten kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
6. Neuvottelutaidon, kompromissikyvyn kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen	☐	☐	☐	☐	☐
8. Vastuun ottaminen	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita	☐	☐	☐	☐	☐
10. Kehittyminen pitkäjänteisyydessä (tehtävät hoidetaan loppuun)	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	☐	☐	☐	☐	☐
12. Omaan joukkoon kuuluminen	☐	☐	☐	☐	☐
13. Oman joukon hyväksi toimiminen	☐	☐	☐	☐	☐
14. Ystävyyssuhteiden luominen	☐	☐	☐	☐	☐
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen (yhteiskunnassa, elinympäristössä)	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi	☐	☐	☐	☐	☐
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä	☐	☐	☐	☐	☐
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen	☐	☐	☐	☐	☐
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista	☐	☐	☐	☐	☐
<hr/>					
21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen	☐	☐	☐	☐	☐
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	☐	☐	☐	☐	☐
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen	☐	☐	☐	☐	☐
24. Elämäkysymyksistä keskustelemaan oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐
25. Uskonnosta kiinnostuminen	☐	☐	☐	☐	☐

26. Omantunnon mukaan toimiminen	☐	☐	☐	☐	☐
27. Rehellisyys	☐	☐	☐	☐	☐
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	☐	☐	☐	☐	☐
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
30. Isänmaanrakkaus	☐	☐	☐	☐	☐
31. Suomalaisuuden arvostaminen	☐	☐	☐	☐	☐
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen	☐	☐	☐	☐	☐
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi	☐	☐	☐	☐	☐
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
37. Esiintymistaidon kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen	☐	☐	☐	☐	☐
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen	☐	☐	☐	☐	☐
40. Karaistuminen (selviäminen vaikeissa tilanteissa, pikkumaisuuden väheneminen)	☐	☐	☐	☐	☐
41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen	☐	☐	☐	☐	☐
44. Omatoimisuus	☐	☐	☐	☐	☐
45. Aloitekykyisyys	☐	☐	☐	☐	☐
46. Luovan ongelmanratkaisukyvyyn, kekseliäisyyden kehittyminen	☐	☐	☐	☐	☐
47. Organisaatiolukutaito (miten erilaiset päätöksentekojärjestelmät toimivat)	☐	☐	☐	☐	☐

Jätäthän yhteystietosi, jotta voin yhdistää kyselyihin antamasi vastaukset, kiitos.

Etinimi

Sukunimi

Sähköposti

Postitoimipaikka

Puhelin

Haluan lähettää vastaukset

LIITE 5 (1)

	KESKIARVO	KESKIHAJONTA
Summamuuttuja 1. Opettajan ammatilliset valmiudet		
1. Opetusmenetelmien käyttö	2,86	1,215
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen	2,17	1,095
12. Opetuksen eriyttäminen	2,42	1,189
17. Oman opetustyön arviointi	2,51	1,293
19. Opetustyön suunnittelu	2,84	1,321
20. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen	3,31	1,434
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen	2,93	1,406
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu	2,94	1,403
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu	2,49	1,307
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen	2,66	1,257
27. Oman työn tutkiminen	2,41	1,207
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi	2,37	1,148
31. Oman työn kriittinen pohdinta	2,55	1,190
32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen	2,78	1,298
Summamuuttuja 2. Valmiudet sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen, vuorovaikutustilanteet		
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen	3,27	1,215
9. Oman kasvatustilanteiden kehittyminen	3,49	1,26
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten	3,47	1,226
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten	3,17	1,305
15. Kansainvälisyyskasvatusta	2,92	1,323
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	2,89	1,392
21. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen	3,14	1,336
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana	2,67	1,253
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen	2,50	1,314
33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen	3,07	1,255
Summamuuttuja 3. Luokanhallinta, erilaiset opetustilanteet		
29. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta	2,21	1,085
36. Luokanhallinta sisätiloissa	3,2	1,292
37. Luokanhallinta ulkona	3,4	1,353
38. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa	3,27	1,305
39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille	3,62	1,395
Summamuuttuja 4. Yhteistyö kouluyhteisössä ja hallinnolliset tehtävät		
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta	3,45	1,252
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu	2,16	1,056
4. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito	3,14	1,36
5. Kouluyhteisössä toimiminen	3,27	1,261
6. Hallinnolliset tehtävät	2,6	1,414
7. Oppilashuolto	2,26	1,163
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen	2,73	1,227
18. Yhteistyö vanhempien kanssa	2,89	1,358
Summamuuttuja 5. Yhteistyö koulun ulkopuolelle		
34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa	1,93	1,072
35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa	2,21	1,167

12. Miten partioharrastus on vaikuttanut opettajan työhösi?

Kysymykseen vastanneet: 210

	Ei lainkaan (arvo: 1)	Vähän (arvo: 2)	Kohtalaisesti (arvo: 3)	Melko paljon (arvo: 4)	Hyvin paljon (arvo: 5)
1. Opetusmenetelmien käyttö (ka: 2,929; yht: 210)	13,3% 28	22,9% 48	27,6% 58	30% 63	6,2% 13
2. Vuorovaikutustilanteiden hallinta (ka: 3,533; yht: 210)	7,1% 15	10,5% 22	25,2% 53	36,2% 76	21% 44
3. Oppilaiden arviointi ja arvostelu (ka: 2,21; yht: 210)	27,1% 57	38,1% 80	23,8% 50	8,6% 18	2,4% 5
4. Oppituntien ulkopuolisten tehtävien hoito (ka: 3,261; yht: 207)	12,1% 25	14,5% 30	24,2% 50	33,8% 70	15,5% 32
5. Kouluyhteisössä toimiminen (ka: 3,38; yht: 208)	8,2% 17	12,5% 26	26,9% 56	38% 79	14,4% 30
6. Hallinnolliset tehtävät (ka: 2,7; yht: 207)	24,6% 51	23,7% 49	20,3% 42	19,8% 41	11,6% 24
7. Oppilashuolto (ka: 2,337; yht: 208)	29,8% 62	24,5% 51	29,8% 62	13,9% 29	1,9% 4
8. Oppilaan koko persoonallisuuden huomioon ottaminen (ka: 3,343; yht: 210)	6,2% 13	17,1% 36	28,1% 59	33,3% 70	15,2% 32
9. Oman kasvatusfilosofian kehittyminen (ka: 3,593; yht: 209)	5,3% 11	13,4% 28	20,1% 42	39,2% 82	22% 46
10. Koulun muuttuvien olojen kohtaaminen (ka: 2,809; yht: 209)	14,4% 30	28,2% 59	25,8% 54	25,4% 53	6,2% 13
11. Koulun opetussuunnitelman kehittäminen (ka: 2,245; yht: 208)	28,8% 60	31,3% 65	28,4% 59	9,6% 20	1,9% 4
12. Opetuksen eriyttäminen (ka: 2,524; yht: 208)	20,4% 42	31,1% 64	27,2% 56	18,4% 38	2,9% 6
13. Valmiuksien antaminen oppilaille arkipäivän elämää varten (ka: 3,569; yht: 209)	5,3% 11	12% 25	22,5% 47	41,1% 86	19,1% 40
14. Oppilaiden valmentaminen tulevaisuuden yhteiskuntaa varten (ka: 3,263; yht: 209)	11,5% 24	13,9% 29	25,8% 54	34,4% 72	14,4% 30
15. Kansainvälisyyskasvatus (ka: 3,014; yht: 208)	13,5% 28	23,1% 48	23,1% 48	29,3% 61	11,1% 23
16. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (ka: 2,99; yht: 208)	17,8% 37	18,3% 38	25% 52	25% 52	13,9% 29
17. Oman opetustyön arviointi (ka: 2,634; yht: 205)	22,4% 46	22,9% 47	29,3% 60	19,5% 40	5,9% 12
18. Yhteistyö vanhempien kanssa (ka: 2,976; yht: 209)	17,2% 36	18,2% 38	27,8% 58	23,4% 49	13,4% 28
19. Opetustyön suunnittelu (ka: 2,947; yht: 207)	15% 31	22,2% 46	25,6% 53	27,5% 57	9,7% 20
20. Opettajan tehtävien itsenäinen hoitaminen (ka: 3,44; yht: 207)	12,6% 26	10,1% 21	22,2% 46	30,9% 64	24,2% 50

21. Opettajan ammatin eettisen perustan tiedostaminen (ka: 3,245; yht: 208)	10,6% 22	18,8% 39	21,2% 44	34,6% 72	14,9% 31
22. Opettajan ammattiin sitoutuminen (ka: 3,01; yht: 209)	20,1% 42	14,4% 30	23,4% 49	28,7% 60	13,4% 28
23. Elinikäinen ammatillinen kasvu (ka: 3,058; yht: 207)	16,9% 35	17,4% 36	22,2% 46	30% 62	13,5% 28
24. Opettajankoulutuksen kriittinen tarkastelu (ka: 2,585; yht: 207)	24,6% 51	26,1% 54	20,8% 43	23,2% 48	5,3% 11
25. Toimiminen yhteiskunnallisen kehityksen muutosvoimana (ka: 2,795; yht: 205)	15,1% 31	25,4% 52	29,8% 61	24,4% 50	5,4% 11
26. Oppilaiden oppimisympäristön uudistaminen (ka: 2,79; yht: 205)	15,1% 31	25,4% 52	31,2% 64	22% 45	6,3% 13
27. Oman työn tutkiminen (ka: 2,515; yht: 208)	23,3% 48	25,2% 52	31,6% 65	16,5% 34	3,4% 7
28. Oppilaiden oppimisedellytysten arviointi (ka: 2,471; yht: 206)	21,8% 45	27,7% 57	35% 72	12,6% 26	2,9% 6
29. Opetussuunnitelman oppiaineiden hallinta (ka: 2,3; yht: 207)	24,6% 51	35,3% 73	27,1% 56	11,6% 24	1,4% 3
30. Monikulttuurisuuden kohtaaminen (ka: 2,582; yht: 208)	24,5% 51	27,4% 57	20,2% 42	21,2% 44	6,7% 14
31. Oman työn kriittinen pohtiminen (ka: 2,635; yht: 208)	18,3% 38	27,4% 57	31,3% 65	18,8% 39	4,3% 9
32. Oppijan henkilökohtaisen kasvun tukeminen (ka: 2,917; yht: 205)	13,7% 28	25,4% 52	22,9% 47	31,7% 65	6,3% 13
33. Kriisitilanteissa (esim. koulukiusaaminen) toimiminen (ka: 3,163; yht: 209)	8,6% 18	20,6% 43	30,1% 63	27,3% 57	13,4% 28
34. Yhteistyö elinkeinoelämän kanssa (ka: 2,005; yht: 207)	39,6% 82	31,4% 65	18,8% 39	9,2% 19	1% 2
35. Yhteistyö kulttuurin edustajien kanssa (ka: 2,273; yht: 209)	31,6% 66	27,8% 58	25,4% 53	12,4% 26	2,9% 6
36. Luokanhallinta sisätiloissa (ka: 3,297; yht: 209)	9,1% 19	16,3% 34	26,8% 56	31,6% 66	16,3% 34
37. Luokanhallinta ulkona (ka: 3,514; yht: 208)	8,7% 18	12% 25	22,1% 46	33,7% 70	23,6% 49
38. Erilaisten oppimisympäristöjen käyttö opetuksessa (ka: 3,364; yht: 209)	9,1% 19	14,4% 30	25,8% 54	32,5% 68	18,2% 38
39. Retkien ja leirikoulujen järjestäminen oppilaille (ka: 3,763; yht: 207)	6,8% 14	11,1% 23	15% 31	33,3% 69	33,8% 70
ka: 2,923; yht: 8103	16,8% 1359	21,5% 1739	25,4% 2055	25,5% 2064	10,9% 886

LIITE 7 (1)

PARTIO	Vastanneet	Keskiarvo	Keskihajonta
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	56	4,86	,353
8. Vastuun ottaminen	56	4,80	,749
44. Omatoimisuus	56	4,77	,426
27. Rehellisyys	56	4,71	,530
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	56	4,63	,524
45. Aloitekykyisyys	56	4,61	,824
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen	56	4,61	,528
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	56	4,61	,562
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	56	4,59	,496
10. Kehittyminen pitkäjänteisyydessä (tehtävät hoidetaan loppuun)	56	4,55	,570
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen	56	4,54	,631
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita	56	4,50	,688
13. Oman joukon hyväksi toimiminen	56	4,50	,714
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen	56	4,48	,660
12. Omaan joukkoon kuuluminen	56	4,48	,687
46. Luovan ongelmanratkaisukykyyn, kekseliäisyyden kehittyminen	56	4,45	,711
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen	56	4,43	,657
40. Karaistuminen	56	4,39	,802
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi	56	4,39	,824
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen	56	4,36	,699
14. Ystävyysuhteiden luominen	56	4,36	,672
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen	56	4,27	,700
3. Toimiminen eri-ikäisten ihmisten kanssa	56	4,25	,745
6. Neuvottelutaidon, kompromissikykyyn kehittäminen	56	4,23	,914
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin	56	4,20	,724
26. Omantunnon mukaan toimiminen	56	4,18	,897
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen	56	4,11	,731
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen	56	4,09	,900
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen	56	4,00	,739
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen	56	3,98	,774
4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	56	3,95	1,052
31. Suomalaisuuden arvostaminen	56	3,91	,837
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen	56	3,89	1,021
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä	56	3,89	,679
41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen	56	3,86	,819
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen	56	3,84	,757
30. Isänmaanrakkaus	56	3,80	1,151
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi	56	3,79	,909
37. Esiintymistaidon kehittyminen	56	3,68	,811
21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen	56	3,68	,765
47. Organisaatiolukutaito	56	3,57	,892
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	56	3,55	1,025
23. Oman elämäntapojensa muodostuminen	56	3,46	,990
24. Elämäntapojensa muodostamiseen keskustelemaan oppiminen	56	3,36	,962
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista	56	3,27	,774
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	56	2,91	1,049
25. Uskonnosta kiinnostuminen	56	2,63	,964

LIITE 7 (2)

KOULU	Vastanneet	Keskiarvo	Keskiahajonta
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen	56	4,80	,724
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen	56	4,71	,780
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen	56	4,70	,464
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen	56	4,59	,804
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen	56	4,57	1,006
27. Rehellisyys	56	4,57	,828
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen	56	4,48	,831
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen	56	4,41	,869
44. Omatoimisuus	56	4,39	,846
8. Vastuun ottaminen	56	4,39	,867
10. Kehittyminen pitkäjänteisyydessä	56	4,39	1,003
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen	56	4,36	,819
46. Luovan ongelmanratkaisukyvyyn, kekseliäisyyden kehittyminen	56	4,29	,847
45. Aloitekykyisyys	56	4,21	1,074
6. Neuvottelutaidon, kompromissikyvyyn kehittäminen	56	4,21	,889
4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen	56	4,21	,889
21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen	56	4,21	,889
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen	56	4,18	,855
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen	56	4,18	,834
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen	56	4,16	1,058
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista	56	4,14	,819
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi	56	4,13	,916
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen	56	4,13	,875
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen	56	4,11	,802
37. Esiintymistaidon kehittyminen	56	4,04	,830
41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen	56	4,04	1,008
26. Omantunnon mukaan toimiminen	56	4,00	1,112
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen	56	3,93	,970
13. Oman joukon hyväksi toimiminen	56	3,91	,880
14. Ystävyyssuhteiden luominen	56	3,88	,974
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi	56	3,84	,890
3. Toimiminen eri-ikäisten ihmisten kanssa	56	3,84	1,041
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin	56	3,77	,972
31. Suomalaisuuden arvostaminen	56	3,77	1,191
12. Omaan joukkoon kuuluminen	56	3,71	,948
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen	56	3,61	,908
24. Elämänkysymyksistä keskustelemaan oppiminen	56	3,59	,910
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauten kehittyminen	56	3,59	,910
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita	56	3,57	,931
47. Organisaatiolukutaito	56	3,50	1,095
30. Isänmaanrakkaus	56	3,38	1,121
23. Oman elämäntuntemuksen muodostuminen	56	3,36	,883
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä	56	3,07	,912
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin	56	2,96	,953
40. Karaistuminen	56	2,93	1,110
25. Uskonnosta kiinnostuminen	56	2,63	,983
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen	56	2,41	,949

26. Miten tärkeäksi koet seuraavat kasvatustavoitteet PARTIOTOIMINNASSA?

Kysymykseen vastanneet: 56

	1	2	3	4	5
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen (ka: 4.607; yht: 56)	0% 0	0% 0	1.8% 1	35.7% 20	62.5% 35
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen (ka: 4.625; yht: 56)	0% 0	0% 0	1.8% 1	33.9% 19	64.3% 36
3. Toimiminen eri ikäisten ihmisten kanssa (ka: 4.25; yht: 56)	0% 0	1.8% 1	12.5% 7	44.6% 25	41.1% 23
4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (ka: 4.018; yht: 55)	0% 0	5.5% 3	23.6% 13	34.5% 19	36.4% 20
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen (ka: 4.482; yht: 56)	0% 0	0% 0	8.9% 5	33.9% 19	57.1% 32
6. Neuvottelutaidon, kompromissikyvyn kehittäminen (ka: 4.309; yht: 55)	0% 0	0% 0	14.5% 8	40% 22	45.5% 25
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen (ka: 4.536; yht: 56)	0% 0	1.8% 1	1.8% 1	37.5% 21	58.9% 33
8. Vastuun ottaminen (ka: 4.891; yht: 55)	0% 0	0% 0	1.8% 1	7.3% 4	90.9% 50
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita (ka: 4.5; yht: 56)	0% 0	0% 0	10.7% 6	28.6% 16	60.7% 34
10. Kehittyminen pitkäjänteisyydessä (tehtävät hoidetaan loppuun) (ka: 4.554; yht: 56)	0% 0	0% 0	3.6% 2	37.5% 21	58.9% 33
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin (ka: 3.618; yht: 55)	3.6% 2	3.6% 2	34.5% 19	43.6% 24	14.5% 8
12. Omaan joukkoon kuuluminen (ka: 4.482; yht: 56)	0% 0	1.8% 1	5.4% 3	35.7% 20	57.1% 32
13. Oman joukon hyväksi toimiminen (ka: 4.5; yht: 56)	1.8% 1	0% 0	1.8% 1	39.3% 22	57.1% 32
14. Ystävyyssuhteiden luominen (ka: 4.357; yht: 56)	0% 0	0% 0	10.7% 6	42.9% 24	46.4% 26
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen (yhteiskunnassa, elinympäristössä) (ka: 3.982; yht: 56)	0% 0	1.8% 1	25% 14	46.4% 26	26.8% 15
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi (ka: 3.855; yht: 55)	0% 0	3.6% 2	25.5% 14	52.7% 29	18.2% 10
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä (ka: 3.893; yht: 56)	0% 0	0% 0	28.6% 16	53.6% 30	17.9% 10
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen (ka: 4.429; yht: 56)	0% 0	0% 0	8.9% 5	39.3% 22	51.8% 29
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen (ka: 4.164; yht: 55)	0% 0	0% 0	18.2% 10	47.3% 26	34.5% 19
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista (ka: 3.268; yht: 56)	0% 0	14.3% 8	50% 28	30.4% 17	5.4% 3

21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen (ka: 3.679; yht: 56)	0%	5.4%	33.9%	48.2%	12.5%
	0	3	19	27	7
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen (ka: 2.911; yht: 56)	10.7%	19.6%	44.6%	17.9%	7.1%
	6	11	25	10	4
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen (ka: 3.464; yht: 56)	3.6%	14.3%	25%	46.4%	10.7%
	2	8	14	26	6
24. Elämäkysymyksistä keskustelemaan oppiminen (ka: 3.357; yht: 56)	7.1%	7.1%	33.9%	46.4%	5.4%
	4	4	19	26	3
25. Uskonnosta kiinnostuminen (ka: 2.625; yht: 56)	14.3%	25%	48.2%	8.9%	3.6%
	8	14	27	5	2
26. Omantunnon mukaan toimiminen (ka: 4.255; yht: 55)	0%	3.6%	3.6%	56.4%	36.4%
	0	2	2	31	20
27. Rehellisyys (ka: 4.714; yht: 56)	0%	0%	3.6%	21.4%	75%
	0	0	2	12	42
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen (ka: 4.857; yht: 56)	0%	0%	0%	14.3%	85.7%
	0	0	0	8	48
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen (ka: 4.268; yht: 56)	0%	0%	14.3%	44.6%	41.1%
	0	0	8	25	23
30. Isänmaanrakkaus (ka: 3.873; yht: 55)	1.8%	9.1%	21.8%	34.5%	32.7%
	1	5	12	19	18
31. Suomalaisuuden arvostaminen (ka: 3.911; yht: 56)	0%	5.4%	23.2%	46.4%	25%
	0	3	13	26	14
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen (ka: 3.893; yht: 56)	3.6%	5.4%	19.6%	41.1%	30.4%
	2	3	11	23	17
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi (ka: 4.393; yht: 56)	0%	3.6%	10.7%	28.6%	57.1%
	0	2	6	16	32
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen (ka: 4.607; yht: 56)	0%	0%	3.6%	32.1%	64.3%
	0	0	2	18	36
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen (ka: 4.589; yht: 56)	0%	0%	0%	41.1%	58.9%
	0	0	0	23	33
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin (ka: 4.196; yht: 56)	0%	1.8%	12.5%	50%	35.7%
	0	1	7	28	20
37. Esiintymistaidon kehittyminen (ka: 3.679; yht: 56)	1.8%	3.6%	32.1%	50%	12.5%
	1	2	18	28	7
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen (ka: 4.107; yht: 56)	0%	1.8%	16.1%	51.8%	30.4%
	0	1	9	29	17
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen (ka: 4.357; yht: 56)	0%	0%	12.5%	39.3%	48.2%
	0	0	7	22	27

40. Karaistuminen (selviäminen vaikeissa tilanteissa, pikkumaisuuden väheneminen) (ka: 4.393; yht: 56)	0%	5.4%	3.6%	37.5%	53.6%
	0	3	2	21	30
41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen (ka: 3.857; yht: 56)	1.8%	3.6%	19.6%	57.1%	17.9%
	1	2	11	32	10
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen (ka: 3.839; yht: 56)	1.8%	3.6%	16.1%	66.1%	12.5%
	1	2	9	37	7
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen (ka: 4; yht: 56)	0%	1.8%	21.4%	51.8%	25%
	0	1	12	29	14
44. Omatoimisuus (ka: 4.768; yht: 56)	0%	0%	0%	23.2%	76.8%
	0	0	0	13	43
45. Aloitekykyisyys (ka: 4.691; yht: 55)	0%	0%	3.6%	23.6%	72.7%
	0	0	2	13	40
46. Luovan ongelmanratkaisukyvyyn, kekseliäisyyden kehittyminen (ka: 4.446; yht: 56)	0%	0%	12.5%	30.4%	57.1%
	0	0	7	17	32
47. Organisaatiolukutaito (miten erilaiset päätöksentekojärjestelmät toimivat) (ka: 3.571; yht: 56)	1.8%	8.9%	32.1%	44.6%	12.5%
	1	5	18	25	7
ka: 4.141; yht: 2623	1.1%	3.5%	16.1%	38.7%	40.6%
	30	91	423	1015	1064

27. Miten tärkeäksi koet seuraavat kasvatustavoitteet KOULUSSA?

Kysymykseen vastanneet: 56

	1	2	3	4	5
1. Ihmisten erilaisuuden ymmärtäminen (ka: 4.696; yht: 56)	0% 0	0% 0	0% 0	30.4% 17	69.6% 39
2. Erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen (ka: 4.673; yht: 55)	0% 0	0% 0	1.8% 1	29.1% 16	69.1% 38
3. Toimiminen eri ikäisten ihmisten kanssa (ka: 3.909; yht: 55)	1.8% 1	3.6% 2	23.6% 13	43.6% 24	27.3% 15
4. Sukupuolten tasa-arvon edistäminen (ka: 4.291; yht: 55)	0% 0	0% 0	12.7% 7	45.5% 25	41.8% 23
5. Kohteliaisuus, hyvien tapojen noudattaminen (ka: 4.8; yht: 55)	0% 0	0% 0	1.8% 1	16.4% 9	81.8% 45
6. Neuvottelutaidon, kompromissikyvyn kehittäminen (ka: 4.291; yht: 55)	0% 0	1.8% 1	7.3% 4	50.9% 28	40% 22
7. Yhteisestä omaisuudesta huolehtiminen (ka: 4.564; yht: 55)	0% 0	0% 0	3.6% 2	36.4% 20	60% 33
8. Vastuun ottaminen (ka: 4.473; yht: 55)	0% 0	0% 0	7.3% 4	38.2% 21	54.5% 30
9. Kyky organisoida, järjestellä asioita (ka: 3.636; yht: 55)	0% 0	5.5% 3	40% 22	40% 22	14.5% 8
10. Kehittyminen pitkäjänteisyydessä (tehtävät hoidetaan loppuun) (ka: 4.556; yht: 54)	0% 0	0% 0	1.9% 1	40.7% 22	57.4% 31
11. Oppiminen käsittelemään ihmisiä, vaikuttamaan heihin (ka: 3.018; yht: 55)	7.3% 4	10.9% 6	58.2% 32	20% 11	3.6% 2
12. Omaan joukkoon kuulumisen (ka: 3.782; yht: 55)	0% 0	7.3% 4	23.6% 13	52.7% 29	16.4% 9
13. Oman joukon hyväksi toimiminen (ka: 3.982; yht: 55)	0% 0	3.6% 2	14.5% 8	61.8% 34	20% 11
14. Ystävyyssuhteiden luominen (ka: 3.945; yht: 55)	0% 0	3.6% 2	25.5% 14	43.6% 24	27.3% 15
15. Omien vaikutusmahdollisuuksien huomaaminen (yhteiskunnassa, elinympäristössä) (ka: 4.2; yht: 55)	0% 0	0% 0	14.5% 8	50.9% 28	34.5% 19
16. Toimiminen elinympäristön epäkohtien poistamiseksi (ka: 3.909; yht: 55)	0% 0	0% 0	30.9% 17	47.3% 26	21.8% 12
17. Palvelutoiminta lähiympäristössä (ka: 3.127; yht: 55)	1.8% 1	18.2% 10	49.1% 27	27.3% 15	3.6% 2
18. Luonnontuntemuksen ja -rakkauden kehittyminen (ka: 3.655; yht: 55)	0% 0	5.5% 3	36.4% 20	45.5% 25	12.7% 7
19. Luonnonsuojelun hyväksi toimiminen (ka: 3.673; yht: 55)	0% 0	5.5% 3	34.5% 19	47.3% 26	12.7% 7
20. Kiinnostuminen ajankohtaisista maailmantapahtumista (ka: 4.218; yht: 55)	0% 0	0% 0	9.1% 5	60% 33	30.9% 17

21. Kiinnostuminen eri kulttuureista ja kulttuurierojen ymmärtäminen (ka: 4.291; yht: 55)	0% 0	0% 0	12.7% 7	45.5% 25	41.8% 23
22. Henkilökohtaisen jumalasuhteen muodostuminen (ka: 2.455; yht: 55)	20% 11	21.8% 12	50.9% 28	7.3% 4	0% 0
23. Oman elämäkatsomuksen muodostuminen (ka: 3.418; yht: 55)	0% 0	10.9% 6	41.8% 23	41.8% 23	5.5% 3
24. Elämäkysymyksistä keskustelemaan oppiminen (ka: 3.655; yht: 55)	1.8% 1	1.8% 1	36.4% 20	49.1% 27	10.9% 6
25. Uskonnosta kiinnostuminen (ka: 2.673; yht: 55)	14.5% 8	20% 11	49.1% 27	16.4% 9	0% 0
26. Omantunnon mukaan toimiminen (ka: 4.148; yht: 54)	0% 0	1.9% 1	20.4% 11	38.9% 21	38.9% 21
27. Rehellisyys (ka: 4.655; yht: 55)	0% 0	0% 0	3.6% 2	27.3% 15	69.1% 38
28. Yhteisten sääntöjen noudattaminen (ka: 4.891; yht: 55)	0% 0	0% 0	0% 0	10.9% 6	89.1% 49
29. Vanhempien ihmisten kunnioittaminen (ka: 4.236; yht: 55)	1.8% 1	1.8% 1	14.5% 8	34.5% 19	47.3% 26
30. Isänmaanrakkaus (ka: 3.5; yht: 54)	1.9% 1	11.1% 6	35.2% 19	38.9% 21	13% 7
31. Suomalaisuuden arvostaminen (ka: 3.907; yht: 54)	1.9% 1	7.4% 4	16.7% 9	46.3% 25	27.8% 15
32. Oman maan itsenäisyyden arvostaminen (ka: 4; yht: 55)	1.8% 1	3.6% 2	10.9% 6	60% 33	23.6% 13
33. Rauhan arvostaminen ja toimiminen sen hyväksi (ka: 4.2; yht: 55)	0% 0	3.6% 2	7.3% 4	54.5% 30	34.5% 19
34. Ihmissuhdetaidoissa kehittyminen (ka: 4.491; yht: 55)	0% 0	0% 0	7.3% 4	36.4% 20	56.4% 31
35. Omien kykyjen, hyvien ominaisuuksien huomaaminen (ka: 4.741; yht: 54)	0% 0	0% 0	1.9% 1	22.2% 12	75.9% 41
36. Tutustuminen uusiin taitoihin ja harrastuksiin (ka: 3.836; yht: 55)	0% 0	5.5% 3	27.3% 15	45.5% 25	21.8% 12
37. Esiintymistaidon kehittyminen (ka: 4.109; yht: 55)	0% 0	0% 0	14.5% 8	60% 33	25.5% 14
38. Terveiden elämäntapojen omaksuminen (ka: 4.255; yht: 55)	0% 0	0% 0	9.1% 5	56.4% 31	34.5% 19
39. Liikunnan ja ulkoilun harrastuksen edistäminen (ka: 4.182; yht: 55)	0% 0	0% 0	9.1% 5	63.6% 35	27.3% 15
40. Karaistuminen (selviäminen vaikeissa tilanteissa, pikkumaisuuden väheneminen) (ka: 3.037; yht: 54)	3.7% 2	25.9% 14	40.7% 22	22.2% 12	7.4% 4
41. Itsekontrollin, itsekritiikin kehittyminen (ka: 4.109; yht: 55)	1.8% 1	0% 0	20% 11	41.8% 23	36.4% 20
42. Omien heikkojen puolien tiedostaminen ja kehittäminen (ka: 4.255; yht: 55)	0% 0	0% 0	10.9% 6	52.7% 29	36.4% 20
43. Itsenäisten mielipiteiden muodostaminen (ka: 4.436; yht: 55)	0% 0	0% 0	3.6% 2	49.1% 27	47.3% 26
44. Omatoimisuus (ka: 4.473; yht: 55)	0% 0	0% 0	5.5% 3	41.8% 23	52.7% 29
45. Aloitekykyisyys (ka: 4.37; yht: 54)	0% 0	1.9% 1	7.4% 4	42.6% 23	48.1% 26
46. Luovan ongelmanratkaisukyvyyn, kekseliäisyyden kehittyminen (ka: 4.364; yht: 55)	0% 0	0% 0	7.3% 4	49.1% 27	43.6% 24
47. Organisaatiolukutaito (miten erilaiset päätöksentekojärjestelmät toimivat) (ka: 3.63; yht: 54)	0% 0	9.3% 5	35.2% 19	38.9% 21	16.7% 9
ka: 4.037; yht: 2578	1.3% 33	4.1% 105	19% 491	40.9% 1054	34.7% 895